

Čovjek u životu svašta doživi: lijepe i ružne stvari, neke može progutati, neke ne može. Neke zgura u svoju savjest, a neke ne može zgurati u sebe, jer jednostavno su prevelike i preteške. Takva sam i ja: nažalost, ovo što se dogodilo u Torontu 21. travnja na Godišnjoj skupštini Hrvatske Kreditne Zadruga je ne mogu i neću progutati.

U svom životu trudila sam se biti kultuma, uglavnom ne upotrebljavam prostački riječnik, tražim dobro u ljudima, u svakoj svojoj akciji pomažem gdje mogu, cjenim ljude posebno one koji rade u društvenom životu. Bilo mi je uvijek veliko zadovoljstvo raditi u našoj zajednici u Torontu i okolici, i upravo me veselila ta lijepa veza ljudi koji su sebe dali onima kojima je naša pomoć bila nužna. Nezaboravno je to što smo prošli, svi kao pojedinci, ali i kao zajednica i u tom duhu prijateljstva i zajedništva osnovana je i vođena HRVATSKA ISKRA. Nema riječi kojima bih mogla zahvaliti svima koji su dali ili sebe ili od sebe za ove novine, koje su zaista bile dio ove zajednice. Ove novine, kao i svatko tko je radio u njima, cijenio je i poštivao svakog tko je bio pozitivan u svom radu. Jer, rad u zajednici nešto je veličanstveno, jer oni koji su spremni žrtvovati se - bez ikakve novčane naknade - rijetki su, posebni ljudi. Uvijek sam tražila istinu, probavala je pronaći i tako i vas izvjestiti, jer istina će nas sve spasiti.

Nažalost, ovo je zadnji broj HRVATSKE ISKRE. Nakon onog što sam doživjela kao osoba, ali kao i urednica ovih novina 21. travnja na Godišnjoj sjednici Hrvatske Kreditne Zadruga - šokirana sam do dna duše, i dalje ne mogu. Nikad nisam mislila da će se netko prema meni ponašati kao da sam necivilizirano ljudsko biće, kao da sam divljak ili još nešto gore. Nikad nisam ni u snu mislila da će Hrvat Hrvata u Torontu tući i izbacivati ga iz prostorija gdje se razgovara i odlučuje o sudbini najvažnije ustanove koju mi ovdje imamo. Nikad nisam mislila da će hrvatski novac biti upotrijebljen kako bi Hrvati (a mnogi zaštitari iz Duke Security bili su Hrvati!) tukli Hrvate! Nema riječi kojima bih mogla izreći bol u srcu kojeg nosim već danima.

No, ne nosim ja samo bol u srcu. U meni je nešto puno veće, nešto što mi ne dozvoljava spavati, jer mislim da bih mogla imati problema sa svojom savješću ako jednostavno kažem kao i svaki Kanadanin 'nema problema, nekako ćemo dalje'. Ima, gospodo problema, i to strašnih problema i dalje više ne možemo, ne smijemo - dok se ova situacija ne uredi. Tada, 21. travnja maltretirani su razni ljudi, neki mlađi neki stariji, neki bolesni. A što bi bilo da je gosp. Grgić imao srčani udar zbog maltretiranja kojeg je doživio? Tko će njega zaštititi? Ili sjetite se gđe. Anđelke Gorete, koja je vrištala u bolovima dok su je zaštitari iznosili iz sale! Sto bi danas bilo da je gđa. Goreta paralizirana, a mogla je biti?

Nitko ne zamjera zaštitare na Godišnjim skupštinama koje su

Gosp. Grgić i njegov sin okruženi sa osam zaštitara, 21. 04. 2002., Godišnja skupština Hrvatske kreditne zadruga

burne. Nitko ne zamjera što čelni ljudi moraju biti pripravnici na razne delikatne situacije i potrebni su im zaštitari. No ako su zaštitari upotrebljeni kako bi se demokratski procesi izbjegli, da bi se ušutkali pojedinci ili možda čak i mase koje imaju razloge za razna pitanja, koja bi, po demokratskim principima trebala biti odgovorena na tako važnoj sjednici, onda su zaštitari upotrebljeni u krive svrhe. A kod Hrvatske Kreditne Zadruga postavljamo si pitanje automatski nakon pune realizacije užasa koji se dogodio "biranim" ljudima ove zajednice: kada i tko je odlučio da se upotrijebe zaštitari da se izbace ljudi i prije početka Godišnje skupštine? Treba se provesti hitna istraga o tom nemilom događaju, uz vrlo pomnu istragu o tome tko je odlučio zlorabiti zaštitara. Ja ne krivim zaštitare, jer oni su radili što im je bilo striktno naređeno. Mene su uhvatili i maltretirali nakon poziva gosp. Vinskog, menadžera HKZ-a da me izbace van. Dakle, u mom slučaju zna se tko im je naredio akciju. Ja sam imala pravovaljanu člansku kartu i vjerujte mi, nisam došla praviti nered. Osim toga, netko mi je sugerirao da sam vjerojatno izbačena jer sam postala dioničarom HKZ dan prije nastavka Godišnje skupštine. Nažalost, i to pada u vodu, jer imam ime čovjeka koji je postao članom HKZ dan prije mene, normalno je registriran, glasao je, ali je nakon glasanja izbačen iz dvorane. Razlog: inzistirao je na tome da mu vlasnik kompanije Duke Security prisutan u hali dađe svoju posjetnicu.

Netko će mi reći kakve veze ima Kreditna Zadruga i ono što se dogodilo 21. travnja s izlaženjem HRVATSKE ISKRE. Vjerojatno za vas nema, ali za mene ima. U meni je strašna bol novinara koji se čak ne usudi reći i napisati istinu jer ne znam kako će to proći. Istina je svjetinja, prijatelji moji, i ako mi, u ovom slučaju ja, ne možemo ni reći što se u stvari događa, onda bolje zatvoriti dućan. Ova zajednica nažalost ne može dalje, ako ne pogleda istinu u oči. Ono što se dogodilo 21. travnja je rezultat svega što se polako taložilo u naše živote. Od nemara, ogovaranja, nedostatka morala, straha i neodgovornosti, koji bi nas naginjala na akciju, na postavljanje pitanja: tko, kako, gdje, kada i zašto i sve ono što nas muči, a svi se bojimo reći, jer bit ćemo maltretirani, tuženi, plašeni, izbačeni, itd - rezultat je 21. travnja. Ništa ja nisam bolja od vas, ali ja sam makar shvatila da tako dalje ne ide. Kad sam počela ove novine smatrala sam da ćemo moći reći istinu, pisati istinu, pitati pitanja koja moraju biti odgovorena, jer ako nisu, zajednica je u stagnaciji. Nažalost, ni ja, a niti vi nismo se usudili pitati pitanja o raznim događajima u našoj zajednici i rezultat je ono što se dogodilo prošle nedjelje. Naša zajednica nije samo u stagnaciji. Mi smo u krizi.

Onima koji su mislili da sam puno jača, ispričavam se. Onima koji su oduvijek željeli da HRVATSKE ISKRE nema, želja se ispunila, a varna, dragi čitatelji, koji ste me uvijek podržavali i pomagali u radu, velika hvala. Ja nažalost, više ne mogu. Sve dok je na vlasti ova uprava Hrvatske Kreditne Zadruga, koje je nas Hrvate tretirala prošle nedjelje kao divljake, što je u stvari vrlo mala riječ, HRVATSKA ISKRA više ne izlazi. Ja zaista ne mogu raditi u našoj zajednici kad vrlo dobro znam da ću biti prisiljena dolaziti na razne društvene događaje na kojima će biti počasni gosti ljudi koji su dali instrukcije i platili zaštitare za njihov "rad" prošle nedjelje. Kad se takvi ljudi maknu, kad će se opet osjetiti vjetar demokracije, tada će HRVATSKA ISKRA opet zasjati, još sjajnije nego do danas. Ja to dugujem gosp. Grgiću, gđi. Goreti, pa čak i gosp. Radočaju, koji nije bio baš nježan prema HRVATSKOJ ISKRI, no to ćemo ostaviti za drugi puta. U ovoj pomrčini u kojoj se mi nalazimo sada, kad se bojimo, a ja se, vjerujte mi, zaista bojim, teško mi je izlaziti u zajednicu, posebno nakon onog što sam doživjela tog dana pod rukama zaštitara - bolje je sve zaustaviti. Možda će onda zajednica shvatiti kako je potrebno pitati, zahtijevati istinu ili gledati istinu u oči. Nikad nisam mislila da će Hrvat dići ruku na mene. Svaki mogući scenarij sam zamišljala, ali taj užas nikada. To podnijeti ne mogu.

I na kraju nešto malo o zajedništvu. Zamislite ovo zajedništvo: Hrvatska Kreditna Zadruga je upotrebila novac hrvatskih štediša kako bi platila kanadsko-hrvatskoj zaštitarskoj firmi (za koju kažu da je vlasnik Hrvat) a njeni službenici, neki isto tako Hrvati, maltretirali su Hrvate, nisu dozvoljavali odvijanje normalnih demokratskih procesa u Kanadi! Strašno!

Zbogom - za sada.

Valentina

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 106, 30. IV 2002.

Hrvatska ISKRA

Kanadsko - Hrvatski Vjesnik • Canadian Croatian Journal
(bivši "CIRKULAR" za Toronto i okolicu)

Čitajte U OVOM BROJU:

- Sjećamo se Bleiburga
- Hrvatska Kreditna zadruga: izvješće sa Godišnje skupštine
- Izvješće sa Sabora HDZ-a
- Kreću beogradski dragovoljci u Haag
- Do jeseni 13 tisuća otkaza u MORH-u
- Udžbenici u zemljama bivše Jugoslavije
- Revizori prodaju potpis, a ne znanje
- Strane banke neće uzeti rizik razvoja
- Kanadski Zagorci za izgradnju zagorske bolnice
- Došiel nam je sv. Juraj
- Bobi i Rudi iz Zagreba i Beča
- Događaji iz zajednice
- Motrišta

Najmlađe župno folklorno društvo "Jadran"

Čestitamo folklornom društvu "Jadran" župe Naše Gospe Kraljice Hrvata na izvrsnom koncertu

Hrvatska ISKRA

(Bivši "CIRKULAR"
za Toronto i okolicu)

Kanadsko-hrvatski vjesnik
Canadian-croatian journal

Izlazi dva puta mjesečno

Editor-in Chief

Glavna Urednica

Valentina Krčmar

Tehnički Direktor

Tehnički Urednik

Emil Šimunović

Contributing Editors

Damir Borovčak, Dr. Darko Desaty,
Višnja Geoheli, Zoran Mayer,
Višnja Milas-Matutinović,
Hrvoje Mihotić, Dragutin Milek,
Biserka Milinković,
Vlado Petranović
Vladimir Pamar, Marina Vuković

Address - Adresa

1137 Centre Street

Thornhill, ON, L4J 3M6 CANADA

Telephone - Telefon

(905) 738 4797, (416) 894 9235

Fax: (905) 738 9853

E-mail: iskra1@look.ca

Yearly Subscription - Godišnja pretplata

KANADA \$80.00

USA \$70.00

Advertising rates

1/2 page - \$100.00 per issue

\$1,000.00 yearly

\$500.00 per six months

1/3 page - \$50.00 per issue

\$500.00 yearly

1/8 page (business card)

\$25.00 per issue

\$300.00 yearly

Advertising is payable in advance.

Cheques payable to HRVATSKA ISKRA

Čekove nasloviti na HRVATSKU ISKRU

Sadržaj:

Pismo urednice	2	M. Vuković: Za čavrljanje	25
Vijesti iz zajednice	3	Kultura	26
In memoriam: Zdenka Filipić	4	Zanimljivosti	27
Uvijek se sjećamo Bleiburga	5	Croatian Credit Union:	
Događaji u Hrvatskoj Kreditnoj Zadrugi	6-8	Report from the Annual meeting	28
D. Borovčak: Hello Toronto-ovdje Zagreb	9	Editorial	29
7. Opći Sabor HDZ-a	10-11	The fortresses of the Croatian Adriatic	30-31
Vijesti iz Haaga	12	Mojim očima (i srcem)	32-33
Vijesti iz BiH	13-14	Došao nam je sv. Juraj	34
Hrvatska Vlada	15	Marko Marulić, pisac novoga doba	35
Gospodarstvo	16-17	Bobi i Rudi iz Zagreba i Beča	36
Ostavka državnog odvjetnika	18	Bjeloglavi sup je u opasnosti	37
Višani: Nećemo više nikakvu vojsku na otok	18	Višnja Milas-Matutinović:	
Turizam, razgovor s Nikom Bulićem	19	Hrvatske poštanske marke	38
Na naš način: Hrvatski revizori	20	Povijest Hrvata	39
Strane banke neće preuzeti rizik razvoja	21	Događaji u našoj zajednici	40-44
Udžbenici u zemljama bivše SFRJ	22	Vaša pisma	45
Biskupu Komarici dodijeljena nagrada	23	Zdravlje	46
Kan. Zagorci za izgradnju zagorske bolnice	23	Za svakog ponešto	47
Razgovor sa Žarkom Dolinarem	24	Motrišta	48

Pismo urednice

Dragi čitatelji,

Znate li što znači riječ "mensch"? To je hebrejska riječ, koja označava "čovjek, s karakterom, netko tko se ne boji učiniti nešto što bi moglo biti opasno po njega". Eto, i ja pokušavam biti "mensch", probavam učiniti nešto pošteno, nešto zbog čega, iako ću se žalostiti, bar ću pošteno spavati. Zatvaranje HRVATSKE ISKRE na neko vrijeme za mene je to "biti mensch", jer ja duboko vjerujem u moju zajednicu ovdje, kao i u sve nas, i vjerujem da ćemo opet imati demokratske, prave izbore u Hrvatskoj Kreditnoj Zadrugi sa ili bez zaštitara koji će se izživljavati nad dioničarima i članovima naše Hrvatske Kreditne Zadruga. Ne vjerujem da to nećemo postići, i onda ćemo se svi, koji s velikim zadovoljstvom radimo u ovim novinama, opet vratiti na posao koji nam je svima - i vama i nama - donio ogromno zadovoljstvo. Ovo zatvaranje HRVATSKE ISKRE ja ne radim lako, no došlo je u pitanje moja savjest ili novine. Odluka je nakon toga bila laka.

No, sad o drugoj stvari. Mnogi pretplatnici uplatili su svoje pretplate na vrijeme, uglavnom. Najveći dio pretplata nije istekao, i novac se nalazi ovdje. Molim vas, svakog od pretplatnika neka me kontaktira, bilo pismeno ili telefonom kako bi se dogovorili kako ćemo riješiti ostatak novca. Predlažem vam da malo pričekate, pa da vidimo kako će se situacija razvijati. Ako sve pođe "down the hill" (lijepi naš engleski, kako se koji puta lakše nađu riječi u tom jeziku koji mi je ipak stran), onda ćemo se vrlo lako dogovoriti. Za novac ne brinite. Ako itko želi povrat novca odmah, molim vas javite mi.

Svakome od vas velika hvala na svakoj dobroj riječi. Mislim da nikoga nisam razočarala svojim stavom, jer iako sam mogla reći "Pa nekako ćemo dalje, no problems!", ne možemo dalje. Moramo prvo ovo riješiti ili nam se gadno piše. Suradnicima hvala za pomoć, no ja duboko vjerujem da je ovaj broj samo mali odmor, a ne završni čin.

Srdačan pozdrav, Valentina

Za svakog ponešto

Pametni savjeti naših starih.... Za uzdržat mozak i vid

Kad ustaneš, vodom ruke smoči
I operi zatim obe oči,
Pak pojasak oko sebe stegni
I hodeći sve tilo protegni,
Kose češljaj i zube protari,
Mozak kripi te rečene stvari.
Umivši se valja se grijati,
Posli jišća na nogu stajati,
Ili stajat, ili se prošetati,
Pokraj vode u večer stupati.

Troja vidu našem jesu zdrava:
Bistra voda i zelena trava
I zrčalo jest također zdravo.
Ovo dakle, sada slidi pravo:
Jutro gredi u gore zelene,
Oko vode večerom studene.

Od sna popodnevnjeg

Spavat valja kad se mrčnost stiša,
Posli podne malo, ili ništa.
San podnevni ova tebi stvara:
Bolest glave oko tebe šara;
Teb nazeba, linost i groznica
Počme stiskat oko džigerica.

Od zatvorenog vitra u životu

Vitar kad u čoviku se stvara,
Njem četiri on donosi kvara:
Nesvisticu, grč i zavijanje,
Vodobolju, baš hrdavo stanje.

Od uređenja prid jiščem

Ti ne jidi ni u jedno doba,
Dokle prazna ne bude utroba.
Za znanje je ta stvar svakom laka,
Jer se pozna kad je pljuvka tanka.

**Flos medicinae (Cvit likarije), izdano 1768.,
re-print Split 1980 (preveo fra Emerik Pavić)**

Mladi pjevači i plesači na Norvalu, folklorna grupa "Kralj Zvonimir"

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 106, 30. IV 2002

Politički vicevi

Automobil

Što je BMW?
?

BMW je prevozno sredstvo u kojem se voze široki narodni slojevi preko svojih predstavnika izabranih na slobodnim i demokratskim izborima.

RIČET - Prijedlog jelovnika

Mnogi poznati kuhari putem novina i časopisa preporučuju svojim čitaocima i mušterijama specijalitete svoje kuhinje, a svaka kuhinja ima svoj specifični jelovnik. Ovaj puta skuhali smo poseban ričet, a glavni ričetov kuhar preporuča vam svoj jelovnik za ovaj tjedan. On se nada da će vam se svidjeti.

Jelovnik:

Hladna predjela:

- salata od neriješenih problema
- ribani član Upravnog odbora
- dogovor u četiri oka na gusto
- griznja savjesti na naš način
- flekice u karakteru
- birokrata na hladno

Topla predjela

- standard na oko
- kultura na ražnju

Juhe:

- juha od pakosnih jezika
- zapržena čorba na šefovski način
- uspjesi na rijetko
- vruće ideje s noklicama

Salate:

- Kiseli šef na sastanku
- Miješama mišljenja bez začina
- Filani diskutant na ulju

Gotova jela:

- Privreda u sosu
- Promjesečni obračun na naš način
- Podmazana preporuka na naš način
- Radnički grah bez mesa
- Sastanci na rijetko
- Budžetska mučkalica u četiri oka
- Raspodjela viška na hajdučki način

Kolači:

- Blagajničke knedle na venturski način
- Reforma u medu
- Sekretarica u "šlafroku"
- Portirske mrvice
- Daktilografski uštipci

Pića:

- Direktorski pjenušac
- Radnički "Ritoznojčan"

(Hrvatski politički vicevi, Stjepan Babić)

Mali plesači iz grupe "Jadran"

We invite the readers to express their opinions in Letters to the Editor. Submissions must not be longer than 250 words. We reserve the right to edit with respect to the length or libelous statements. All letters must include your first and the last name; your address and telephone number.

JESTE LI ČULI ZA GLIKEMIČKI INDEKS?

Sva jela s malo masnoće neće vas spasiti od srčanih bolesti. Iako ste još prije nekoliko godina smanjili do maksimuma potrošnju zasićenih masnoća i ne smatrate se osobom koja ima povišen rizik od srčanih bolesti, slijedi razočaranje. Previdjeli ste sindrom X. Šećer je, tvrde znanstvenici, postao nova masnoća.

Naziv, koji je u kasnim 80-ima 20. stoljeća iskovao Gerry Reaven sa Stanford University, zvuči prijeteće, i to s dobrim razlogom. Sindrom X skup je simptoma poput povišenog krvnog tlaka, povišenih razina triglicerida u krvi, te otpornosti na inzulin, vitalni tjelesni hormon koji kontrolira glukozu. A dijabetes i srčane bolesti čekaju svako-ga s tom grupom simptoma skupno nazvanih - sindrom X.

No, evo dobre vijesti! Svaki puta kada jedemo, u krvotok se izlučuje inzulin. Taj vitalni hormon, koji luče specijalne stanice u gušterači, potiče naša tkiva, posebice mišiće, da uzimaju glukozu koja nakon jela putuje krvotokom kroz tijelo. To je dobro, jer je previše glukoze u krvi opasna stvar.

Gušterača je vitalni organ, a njen je zadatak proizvodnja hormona inzulina. Ugljikohidrati stimuliraju lučenje inzulina više nego bilo koja druga vrsta hrane. No, nisu svi ugljikohidrati jednako dobri i jednako loši za naš organizam - jednostavne ugljikohidrate (npr. šećer) organizam apsorbira brzo, a složeni (npr. škrob) se metaboliziraju sporo.

Strategija protiv sindroma X

Složeni ugljikohidrati koji se u organizam apsorbiraju sporo, pomažu gušterači da ne mora raditi naporno, i tada luči manje inzulina. Jedna od strategija izbjegavanja sindroma X je jedenje sporootpuštajućih ugljikohidrata koji ne potiču navalu inzulina. To su složeni ugljikohidrati s mnogo biljnih vlakana, na primjer, iz ječma, prosa i smeđe riže, i oni koje tijelo može samo sporo probaviti, kao tjestenina, grah i leća. Tu dolazi do izražaja važnost tzv. glikemičnog indeksa (GI) pojedine namimice.

No, što je glikemički indeks? Taj se pojam prvi put pojavio 1981. godine, kada je dr. David Jenkins, profesor nutricionizma pri Sveučilištu u Torontu, u Kanadi, pokušavao odrediti koja je vrsta hrane najpogodnija za ljude oboljele od dijabetesa. U to se vrijeme, dijetetski pristup oboljelim od šećerne bolesti temeljio na tzv. sistemu razmjene ugljikohidrata. Taj sistem je podrazumijevao da sva hrana bogata ugljikohidratima ima isti učinak na razinu glukoze u krvi, iako su već ranije objavljene studije dokazale da to nije točno.

Jenkins je bio jedan od prvih koji je taj dijetetski pristup doveo u pitanje, te s timom kolega pokušao testirati veliki broj namirnica što se najčešće jedu i utvrditi njihov utjecaj na razinu šećera (glukoze) u krvi. Neki od rezultata bili su vrlo iznenađujući. Tako je, na primjer, sladoled, bez obzira na sadržaj šećera, imao manji učinak na razinu glukoze u krvi negoli bijeli kruh.

Kako GI može pomoći?

Slijedećih petnaestak godina mnogi istraživači širom svijeta testirali su učinak raznih vrsta namirnica na razinu glukoze u krvi i stvorili novi koncept klasifikacije ugljikohidrata, temeljen na njihovom tzv. glikemičkom indeksu.

Glikemički indeks je kategoriziranje hrane prema njenom trenutnom učinku na razinu glukoze u krvi. On nam govori hoće li hrana podići razinu glukoze u krvi dramatično, umjereno ili lagano.

Složeni ugljikohidrati koji se razlažu polako, oslobađajući glukozu postupno u krv, imaju nizak glikemički indeks. Kad jedemo takvu hranu, gušterača ne mora naporno raditi te proizvodi manje inzulina. Ali, to nije sve - istodobno naš organizam brže sagorijeva masti, što znači da je manja šansa da se nakupljaju u tijelu.

Ugljikohidrati koji se razlažu brzo, imaju najviši glikemički indeks. Oni dovode do naglog rasta razine glukoze u krvi, a gušterača radi pod naporom i luči više inzulina.

Visoka razina inzulina uzrokovana ugljikohidratima visokog glikemičnog indeksa dovodi do povišenja razine masti u krvi, visokog krvnog tlaka te povećanog rizika od srčanog infarkta. Hrana s niskim glikemičkim indeksom ima veliku ulogu u prevenciji srčanih oboljenja, ali bi mogla biti isto tako važna i za one koji već imaju srčano oboljenje. Gotovo svaka osoba koja ima neko srčano oboljenje, drži se jelovnika s malo masnoća, no to rezultira većim unosom ugljikohidrata. Zato, treba

paziti da se jedu ugljikohidrati s niskim glikemičkim indeksom.

Novija istraživanja pokazuju da prehrana što uključuje ugljikohidrate niskog glikemičnog indeksa pospješuje smanjenje razine ukupnog, tako i lošeg (LDL) kolesterola u krvi. A to znači - manji rizik od srčanih oboljenja. Istodobno raste razina "dobrog" (HDL) kolesterola, koji štiti srce.

No, tu nije kraj priče. Istraživanje na više od 1000 ljudi u Velikoj Britaniji, pokazalo je da je skupina koja je bila na dijeti niskog glikemičnog indeksa imala znatno povišene vrijednosti "dobrog" HDL kolesterola, za razliku od skupine koja nije bila na takvoj prehrani.

Malo, umjereno, mnogo

U nedavnom istraživanju provedenom među oboljelima od teških oštećenja koronarnih arterija, i to prije nego što im je ugrađen bypass, jedna je skupina ispitanika dobivala hranu niskog glikemičnog indeksa, a druga je jela hranu visokog glikemičnog indeksa. Krv im je testirana prije i poslije operacije te im je uzet mali isječak masnoga tkiva tijekom operacije. Treba naglasiti da su ti pacijenti bili otporni na inzulin (korak do dijabetesa). Testovi na masnom tkivu, uzetom od pacijenata koji su bili na niskoglikemičkoj dijeti, pokazali su da su u međuvremenu postali osjetljivi na inzulin. Točnije, nakon samo četiri tjedna ovakove dijet, njihova se osjetljivost na inzulin normalizirala i bila je ista kao kod kontrolne grupe pacijenata.

Zato bi hrana na vašem jelovniku trebala sadržavati:

- malo zasićenih masnoća: Od ukupne kalorijske vrijednosti dnevnog jelovnika, masti trebaju činiti manje od 30 posto. Pritom, zasićene masne kiseline trebaju biti zastupljene s manje od 20 grama.

- umjereno kalorija: Minimalna kalorijska vrijednost za većinu ljudi je između 1400 do 1700 kcal. Tu se mora voditi računa o individualnim karakteristikama, kao što su tjelesna težina, apetit, razina kolesterola u krvi...

- mnogo ugljikohidrata niskog GI: Ugljikohidrati moraju činiti više od 50 posto ukupne dnevne energije, što znači oko 200 grama na dan. Izbor bi trebali biti ugljikohidrati niskog glikemičnog indeksa.

Opaska. Glikemički indeksi namirnica se mogu naći na internet

GI	NAMIRNICA	34	2,5 dl čokoladno mlijeko
	Mahunarke	61	50 g sladoled
18	90 g soja		Riža i tjestenina
28	100 g leća	32	180 g fettuccini
33	120 g slaninak, chick-pea	39	220 g ravioli (mesni)
48	120 g grah	41	180 g špageti
48	80 g grašak	58	180 g basmati riža
	Voće	76	180 g smeđa riža
22	80 g trešnje	87	180 g bijela riža
38	150 g jabuke		Kruh
39	100 g šljive	46	33 g integralni sa sje-menkama
44	130 g naranča	65	50 g raženi kruh
46	100 g grožđe	69	35 g integralni kruh
55	150 g banana	70	30 g bijeli kruh
72	150 g lubenica		Žitne pahuljice
	Povrće	42	45 g zobene pahuljice
49	70 g mrkva	82	30 g rižine pahuljice
55	40 g kukuruz	84	30 g kukuruzne pahuljice
62	175 g mladi kuhani krum-pir		Grickalice i napici
64	60 g cikla	14	75 g kikiriki
75	120 g pomfrit	42	50 g kukuruzni čips
85	120 g krumpir pečen u kori	55	20 g kokice
	Mliječni proizvodi	40	2,5 dl sok od jabuka
27	2,5 dl mlijeko, 3,2%-tno	46	2,5 dl sok od naranče
33	200 g light jogurt	68	5,0 dl gazirani napici

adresiti: www.glycemicindex.com

mr. dr. Lejla Kreho, nutricionist, Doktor u kući, 50/2002
priredio dr. Zdravko Desati

KANADSKO-HRVATSKI KONGRES TORONTO

Poziva vas na
Svečanu proslavu uspostave hrvatske države

Proslava će se održati u petak 31. svibnja u dvorani škole Port Credit SS, 70 Mineola Rd. E. Mississauga, početak u 7:30 navečer.
Prigodni program Ulaznina \$15.00

Župna folklorna grupa "HRVATSKO PRELO" slavit će svoju 25. godišnjicu osnutka koncertom 4. svibnja u 4:30 poslije podne u Iroquois Ridge High School na 1234 Glenashton Dr. u Oakvillu i prigodnim banketom u dvorani župe Presvetog Trojstva s početkom u 7 sati navečer. Karte za koncert po cijeni od \$10.00 i za banket od \$ 25.00 mogu se nabaviti kod gđe. Mary Brinjak na tel (905) 338-5488.

CANADIAN ASSOCIATION of SLAVISTS Annual Conference, May 26 - 28, 2002. Toronto Preliminary Programme

At the conference a large number of speakers will present to the Canadian public culture and history of the Slavic people, as well as recent political events taking place in their countries. Vinko Grubisic, Anita Mikulic-Kovacevic, Ivan Cizmic and Slavko Granic will present Croatian themes. Their programme is as follows:

Session 2. Sunday, May 26, 2002, 10:45 AM - 12:30 PM

Panel 2.1, Recent Developments in Croatia and the Renewal of Cultural Cooperation with Canadians of Croatian Origin, SS2110

Chair: Vinko Grubisic

Anita Mikulic-Kovacevic, University of Toronto

Education and Gender in Croatia: Women's Roles in Public Schools and Universities (The paper will assess the role women play in academic circles both at the elementary, secondary and post-secondary education levels in Croatia. Recent efforts by women's groups to reach out to similar groups in other countries, both in Europe and overseas, is a vital step in improving gender relations in Croatia).

Ivan Cizmic, Independent Scholar: Croatian Recent Emigration to Overseas Countries (This paper will provide a broad overview of the statistics regarding the number and type of emigrants from Croatia to overseas countries during the last decade. Among the important considerations are: the ratio of males to females, marital status, reasons for emigrating, education, social positions as well as the nature of the emigrants' aspirations.)

Stan Granic, Independent Scholar: Cooperative Efforts in the Advancement and Study of the Croatian Language in Canada

This paper will discuss the nature of Croatian language courses at the high school level in the province of Ontario, along with the kinds of courses offered at the post-secondary level on university campuses and through texts, computer databases and library materials.

Session 7. Monday, May 27, 2002, 1:30 PM - 3:15 PM

Panel 7.3, Slavic Languages in Contact II, SS2130

Vinko Grubisic, Germanic and Slavic Languages and Literatures, University of Waterloo

Post-Dayton Language Policy in BiH

The paper will provide an overview of language issues in Bosnia and Herzegovina from World War II to the disintegration of Yugoslavia: the Dayton accord and the affirmation of the three national languages-Bosnian, Croatian and Serbian, the constitutional formulation on language, and language application, particularly in the realm of education policies.
Vlado Petranović

POMOZIMO HRVATSKI JEZIK

Naš prekrasni hrvatski jezik prošao je tešku povijest. Bijaše zabranjivan, negiran od raznih osvajača, a u novijoj povijesti istican i izjednačavan sa srpskim. Ipak, ono što je najvažnije, nikada zaboravljen i uvijek njegovan od svog hrvatskog naroda. Na sveučilištima po svijetu, pa tako i u Torontu, bio je samo poznat kao srpsko-hrvatski (Serbo-Croatian). Ali, okolnosti su se promijenile uspostavom neovisne države Republike Hrvatske. Tako je Kanadsko-hrvatski kongres Toronto, iskoristivši novonastalu situaciju, uspio uz velike napore uvjeriti odgovorne ljude na Sveučilištu Toronto, da ne postoji "Serbo-Croatian" već da Republika Hrvatska ima svoj službeni jezik - hrvatski jezik i da mi trebamo imati tečajeve pod nazivom - hrvatski.

Zahvaljujući mnogim dobrotvornim priložima naših Hrvata i njihovoj potpori (na kojoj im i ovoga puta svesrdno zahvaljujemo) naš hrvatski jezik prisutan je na Sveučilištu u Torontu već pet godina. Imamo tri tečaja hrvatskog jezika: na St. George Campusu - početni tečaj (Elementary Croatian), a na Erindale Campusu u Mississaugi - početni i napredni (advanced Croatian). Naše tečajeve ne pohađaju samo Hrvati ili studenti hrvatskog podrijetla, već imamo i zavidan broj studenata ne- hrvatskog podrijetla.

Važno je istaći da ove tečajeve mogu slušati i studenti drugih sveučilišta (na pr. York-a, Ryerson-a, McMasters-a...) kao i svi oni koji bi željeli naučiti ili upoznati jezik svojih pradjedova. Također na sveučilištu u Torontu nude se i tečajevi iz hrvatske povijesti, kulture i književnosti (npr. Croatian Cultural History, Modern Croatian Bards, Political drama from Dubrovnik)

Da bi se naš hrvatski jezik održao i u budućnosti potrebni su dobrotvorni prilozi i potpora svih nas Hrvata. Tom prigodom pozivamo sve Hrvate iz naše zajednice da pruže potporu našem hrvatskom jeziku, kao i studente da pohađaju tečajeve hrvatskog jezika u što većem broju i na taj način doprinesu opstanku našeg hrvatskog jezika ne samo na Sveučilištu u Torontu, nego i među nama samima.

Za sve potrebne informacije obratite se prof. Silvani Sanader na tel. (905) 281-9664 ili putem e-maila ssanader@yahoo.com ili Kanadsko-hrvatskom kongresu, ogranak Toronto, tel: (905) 238-1411.

All donations are tax deductible. University of Toronto will issue tax receipts.

Kanadsko-hrvatski kongres Toronto i okolica

Pozivamo vas na DORIN GOLF TURNIR

Organizator DORINO GOLF TURNIRA želi nas podsjetiti da se ove godine približava 10 obljetnica DORINO GOLF TURNIRA. Isti će se održati u petak, 21. lipnja 2002. Nadamo se da ćete taj dan provesti s nama i time dati svoju podršku svima nama, a još više hrvatskoj djeci u potrebi.

Uz lijepi pozdrav, Dorin povjerenik,
Stanko Trtanj
Za daljnje informacije nazovite tel: (416) 675-2955

Preporučujemo Vam: PETER DONKO & ASSOCIATES, OPTOMETRIST

EYE EXAMINATIONS
DESIGNER GLASSES & CONTACTS
LASER VISION CONSULTATION
NEW PATIENTS & WALK-INS WELCOME
OPEN EVENINGS & SATURDAYS

EYE
HEALTH
IS IMPORTANT

Located in the Medical Centre, Woodbine Mall
500 Rexdale Bl., Tel (416) 674 1165

In memoriam

Zdenka Filipić

21. 7. 1936. - 17. 4. 2002.

It is with great sadness that we say goodbye to our friend Zdenka Filipić. Usually when someone dies we try to find something good to find about the departed person that would show how special that person was. In Zdenka's case we are struck by what she is leaving as her legacy: love and goodness of the heart, smiles and sunshine all over. Wherever she looked, whomever she touched, she left behind good feeling, which is not often found. Many times I have wondered how is it possible not to mourn when someone dies, but instead to celebrate the life of a person who left us. Today I fully realize what it means to to celebrated Zdenka's life, not to mourn her. She left such a wonderful legacy!

Zdenka Filipić, wife and mother, mother-in-law, grandmother, friend, Croat, Canadian.... What to talk about, what to emphasize in her life?

She was born in Croatia, in Pozeska kotlina, Česljakovci village, a daughter of the brick layer from Hrvatsko Primorje Petar Matijević and mother Julka 65 years ago. As a child and teenager she worked very hard in her village. After completing gymnasium in Pozega, she left for Zagreb where she studied law. There she met Angelo, they married in 1961, had two children Zoran and Vesna. Angelo left for Canada in 1970, and she stayed in Croatia with two small children. They followed him to Canada two years later, and as Angelo told me, "lived happily for 30 years". Sudden illness took her away from us. Her personal life, her husband Angelo, her children Vesna and Zoran were the absolute centre of her life. Everyone knew about Peter, her son-in-law and Irene, daughter in law, but we all listened to the stories about the grandchildren because proud baka Zdenka never missed the opportunity to show the pictures, or tell about the newest escapades of the three of them Alexandra, Julia and Isabel. The oldest, middle or the youngest - she just loved them all with all her heart and was immensely proud of them. And talking about children...I will never forget the day Vesna was married to Peter. How happy Zdenka was that her little girl found the same happiness that Zdenka, her mother had with the love of her life Angelo. And talking about Zoran.... Zdenka and Angelo had a deep faith in God. She willingly accepted the fate which was given to her, yet she struggled in the last days of her life to manage to survive few more days to be able to see her son Zoran because he was out of the country. Only after being able to see them and hug them all, her soul departed: she went to God. In our church two places at the back of the church were always reserved for Angelo and Zdenka. One will be empty now, and it will be hard for Angelo because their love and their bond were one of the strongest I have seen. You never saw one without the other, always smiling at each other, always supporting each other. How intensely Zdenka listened to many stories Angelo used to say about his past, or life in Istria? Sometimes I wondered how many times she must have heard them, and yet these stories never bored her, ever. Zdenka just smiled at Angelo, lovingly.

She was such a special person. She loved everyone and everyone loved her back. She was everyone's friend. I met her in the early years of the Homeland war. Although the Angelo and Zdenka were the members of only Istra Ucka Croatian club, they both made sure that they visited almost every event that was organized by any Croatian organization at that time. They faithfully went from lunch to lunch, never missing any more or less important dinners for any cause possible. You could see Angelo and Zdenka everywhere, helping everyone. They never got tired of helping or supporting those who worked. I personally felt her support from the first day of our acquaintance until the day she left us, but so did Slavonians, people from Bedem Ljubavi, Katarina Zrinska, Zagorje, or Hercegovina, or Dalmacija, or Zagreb, or Istria. She was a part of everything and she took a part in anything, and the people from the community noticed that and when we heard the sad news about Zdenka, everyone was just struck by our common loss.

Each and every one of us will miss Zdenka, each in its own way. There will be, as I said an empty place in the last row of seats in this church, there on the right side of the church. We will never again see Zdenka and her trademark, her hat, in the church park every Sunday. There are no words to say how I enjoyed those lunches we had almost every Sunday noon, after the mass. Today not only the parishioners from the parish Our Lady Queen of Croatia, but also the Croatian community at large know that we have had a huge loss. There was just one Zdenka and I know that today God is richer because there is Zdenka next to him smiling at all of us, especially at her family.

But for the end I have left one side of Zdenka, that was extremely important to her. She adored Croatia and just loved Zagreb. She was such a proud Croat. Two summers ago she went with Istrian friends to Istria. I have since then heard many times about that trip, all the particulars, everything she experienced there. And her stories about Zagreb....She enjoyed talking and listening about Croatia, and for that reason she never got tired of helping anybody from our community, any time, always. I personally will never be able to thank her for the support and kind words she used to tell me all the time. But that was Zdenka, always finding the best in us, always loving each and every one of us.

Dear Zdenka, goodbye for now. We from the Croatian community will be eternally grateful for having the privilege of having you in our widths, of knowing you. You made us richer, better; you gave us strength many times. Your family is saying good bye to you now with deepest sadness possible, but the memory that you are leaving behind you is wonderful and rare. I hope that this wonderful memory of you will sustain them in the days of grief which are before them, and that your complete trust in God and His ways will help them understand the loss which struck us all. The love, which you left behind you, is unbelievable, your zest for life was unique and thus we all will go on as if you are around, because of who you were. Your husband, your children, your grandchildren, your friends - each and everyone will carry the memory of your lovely smile, and wonderful heart. God bless you, dear Zdenka, until we meet again....

God saw you getting tired
When a cure was not to be.
So he closed his arms around you
And whispered "Come to me".

In tears we saw you sinking,
We watched you fade away.
Our hearts were truly broken,
You fought so hard to stay.

But when we saw you sleeping,
Peaceful and free from pain,
We could not wish you back,
To suffer again.

So keep your arms around her, Lord,
And give her special care,
Make up for all she suffered,
That seems to us unfair.

So many times we've needed you,
So many times we've cried.
If love could have saved you,
You never would have died.

Draga naša Zdenka, lahka ti bila kanadska zemljica i počivala u miru,
Valentina

Vaša pisma

Štovana urednice,

Ožujak 2002.

Pratim stalno HRVATSKU ISKRU, koja je što se tiče informacija jako dobra. Vaša su Motrišta često puta bolji tekstovi od mnogih koji se nalaze po raznim novinama. Danas ima zaista puno tema koje su jako aktualne, što se tiče Hrvatske, a sve bi nas trebali zanimati zadnji događaji u svijetu.....

Vaš, Vladimir Štefulić

Draga urednice,

11. travanj 2002

Puno hvala na brizi oko slanja HRVATSKE ISKRE. Već smo primili dva broja i na našu radost, stižu jako brzo. Iako smo kilometrima daleko, ISKRA nas nekako zbližuje sa vama svima dragim Torončanima. Kako vidimo, još uvijek se puno družite, raznih fešta ne manjka, a sigurno ni raznih naši specijaliteta. Još jednom velika hvala, uz srdačne pozdrave svima,
Marija i Slavko Zubeck

Pismo iz Haaga članicama BEDEMA LJUBAVI

Drage članice Bedema Ljubavi,

15. travnja 2002

Sretan vam Uskrs, Vama i svim Hrvatima ma gdje bili. Pozdrav od Zdravka-Pave Mucića i ostalih haaških uznika. Molimo za Vas, a molite se i za nas. Bog!
PS. Aleksovski Zlatko je na slobodi od prije Božića i živi u Virovitici, nedaleko od Zagreba. Ako nam se javi poslati ću Vam njegovu adresu, a Vi možda možete preko informacija i sami saznati.

Tko želi nama pomoći može preko ove banke:

RABO BANK, Account No. 1923.25.019,

Penitentiair Complex Scheveningen

Postbus 87810

2508 De Den Haag, Nederland

Dobili smo jedno zanimljivo pismo potpore hrvatskom slikaru gosp. Anti Sardeliću. Ne znam da li Vam je poznato da gosp. Sardelić namjerava proputovati Južnom Amerikom, predstavljajući svoju izvanrednu "Vječnu domovinu", umjetničko djelo koje će zapisati njegovo ime u anale hrvatske umjetnosti. Taj put, koji će ga nositi po muzejima i galerijama Buenos Airesa, Argentine, Santiago i Punta Arenasa, Čilea, i u Limu, Peru, bar za sada, izvanredno je skup. Umjetniku je potrebna Vaša pomoć. Svatko tko pokloni CDN \$500 bit će spomenut u katalogu, a svaki sponsor koji mu pomogne sa CDN \$1,000, dobiti će od umjetnika jedan veliki originalni rad. Svaki sponsor - dobročinitelj dobiti će od umjetnika razne vrijedne kataloge, kao i tax priznanicu, jer su sve donacije pokrivene priznanicama i možete ih upotrijebiti za odbijanje poreza. Ipak, bilo bi Vam najbolje stupiti u kontakt sa umjetnikom gosp. Antom Sardelićem, tel (416) 489-0694 i jasno, pomoći mu koliko možete.

Štovane gosp. Sardeliću,

17. travnja 2002.

Dok ste Vi danomice stvarali, u svako doba dana, Vaša mlada obitelj bila je žrtva jer niste bili uz nju, a razlog je tome bio jer ste imali san koji je trebao biti ostvaren. I još uvijek stvarate, jer Vaš san nije završen, zato sam uvjeren da će Vas naš hrvatski Bog dobro nagraditi za sva Vaša djela. Sve što ste stvorili je oku i srcu prelijepo, dirljivo, dragocjeno, rodoljubno i osjećajno.

Znam, kad se čovjek sprema na dalek put i to na nacionalno-kulturne nastupe narodu kojemu, čovjek bi možda pomislio, kilogram pečene janjetine ili odojka više znače nego jedna dobra knjiga od dobrog hrvatskog pisca ili bilo što iz naše kulture a da ni ne nabrajam nešto iz Vaše zbirke slika iz "Vječne domovine", onda nastupa nervoza i naravno, čovjek se pita da li se to uopće isplati truda, kad unaprijed zna iz prijašnjeg iskustva drugdje da će možda isto ponašanje slijediti i među Hrvatima tamo pod novim svodom. Vi znate, da ste u prošlosti imali puno, puno

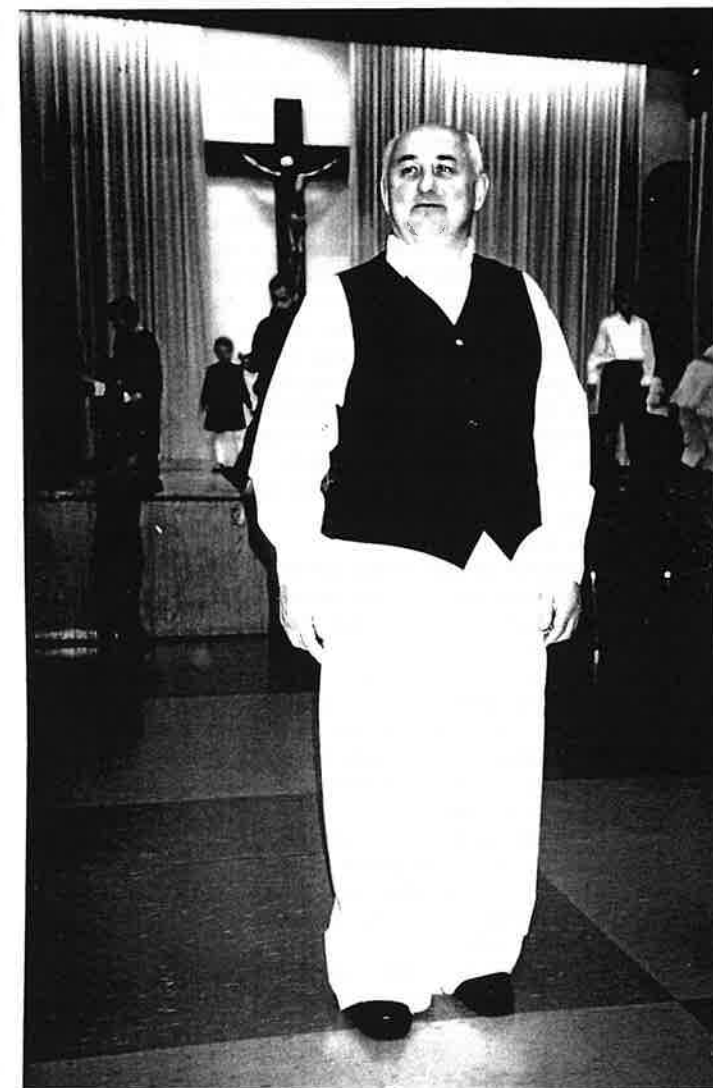
obećanja i od moćnih ljudi, da će Vam pomoći, to jest otkupiti Vaše radove, ali od svih tih obećanja malo se je njih obistinilo. Usprkos svernu, Vi ne gubite upornost, lipi Ante, idite i među te Hrvate, pokažite im svoja životna djela u koja ste utrošili polovicu svog života radeći u skromnim uvjetima, gdje ćete nakon izlaganja čuti i osjetiti tamošnju kritiku. Nadam se da na tim južnim paralelama i meridijanima žive drugačiji Hrvati sa velikim srcem i sa boljim pogledima na ono što je samo naše hrvatsko.

U očekivanju da će mnogi naši ljudi ovdje otvoriti srca i pružiti Vam financijsku potporu kako bi ovo putovanje bilo uspješno, pa da i Vaše srce osjeti svu onu radost kao akademski umjetnik, mislilj, stvaratelj, otac i suprug koji je uvijek živio i radio za narod koga najviše ljubi, a koji mu malo uzvraća i koji je rastrkan po svijetu više nego Židovi, i ja se odazivljem Vašem pozivu za pomoć, te Vam ovom zgodom darujem CDN \$1,000 da Vas malo rasteretim skupog putovanja. Da sam u samom početku znao za Vašu ponudu danas sam mogao za ovaj novac od tisuću dolara biti posjednik kompleta Vaše "Vječne domovine" a ne samo jedne njezine slike, koju ja ponosno držim na zidu i znatiželjnim ljudima rado objašnjavam o hrvatskim abecedama: bosančici, glagoljici i latinici. Zamislite, Hrvati, otkad su došli na ovo današnje tlo rabe tri vlastite abecede! Postoji li koji mali narod a da ima ono što mi posjedujemo? Bogatu literaturu, prirodne ljepote i nacionalne parkove, čisto Jadransko more te njegove otočne dragulje i škoje!

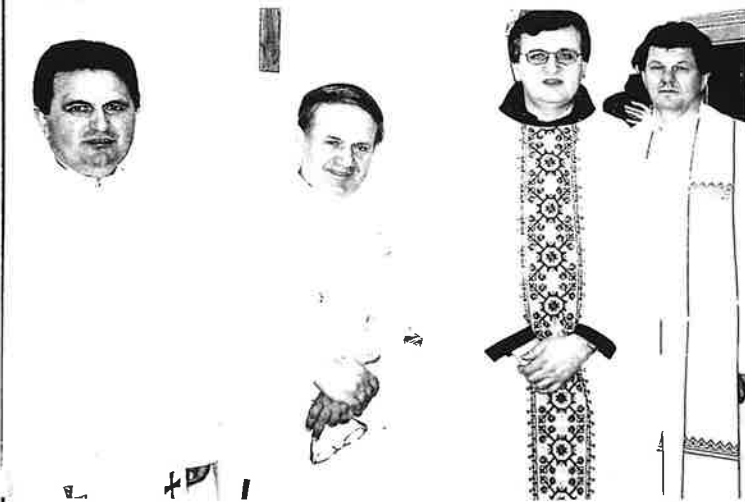
Puno, puno pozdrava, Božjeg mira i blagoslova, i sretan i uspješan put po Južnoj Americi! Istodobno, od nas oboje, lijep pozdrav svekolikoj Vašoj obitelji,

Vaš, Roko Tanfara, Mississauga

Iz naše zajednice

I vel. Josip Kos se pridružio veselju župnog folklornog društva "Jadran"....

Gosti i domaćini na proslavi Norvala Hrvatska" Miss. posjetila je društvo "Sveti Juraj" iz Cokesburga

Dana 20. i 21. travnja ove godine Folklorni ansambl "Hrvatska", Miss. bio je u posjeti društvu "Sveti Juraj" iz Cokesburga, Pennsylvania, USA. Usput smo posjetili glavni ured Hrvatske Bratske Zajednice (HBZ) u Pittsburgu, u kojem je prekrasan muzej hrvatskih narodnih nošnji, knjiga, umjetnina i starina. Društvo "Sveti Juraj" član je HBZ, odsjeka # 354 Cokesburg, a čije članstvo broji više od 2000 članova. Predsjednik HBZ gosp. Bernard Luketich također je i gradonačelnik Cokesburga, koji je smješten nedaleko Pittsburga, u prekrasnom pitomom i bregovitom kraju poput našeg Hrvatskog Zagorja.

Ovaj susret, koji je za nas pripremila HBZ i gosp. Luketich ostao će u trajnom sjećanju svih koji su bili s nama. Od samog dolaska u dvoranu Odsjeka # 354, koja se nalazi na vrhu jednog brijega, sa puno topline, uz zvuke tamburice i hrvatsku pjesmu, uz kobasice, sir, kruh i rakiju, dočekali su nas stariji članovi (učitelji) društva "Sveti Juraj", s gosp. Luketichem na čelu. Druženje je započelo u pravom našem hrvatskom štimungu! Posebno me je dojmila toplina i jednostavnost tih ljudi od kojih je većina treća ili više generacija Hrvata u Americi. Mladi naraštaji iz obadjevine sredine, američke i kanadske, odmah su se zbližili, i takav odnos ostao je do kraja boravka. Ispraćaj je bio jednako impresivan kao i doček. Rastali smo se sa suzom u oku i pjesmom na usnama, u nadi da ćemo u buduću opet biti u mogućnosti sve to ponoviti i moguće uzvratiti.

Hvala članovima Odsjeka # 354 Hrvatske Bratske Zajednice, gosp. Luketichu, njegovim kćerima Marleni i Bernadetti. Hvala gosp. Ladislavu Meze, predsjedniku Odsjeka # 525, "Ban Jelačić" iz Mississauga, koji je ugovorio ovaj posjet.

Vladimir Pemar, predsjednik Folklornog ansambla "Hrvatska" Miss.

Doček gostiju iz Kanade (Hrvatska Bratska Zajednica)

Događaj godine !!

**HRVATSKO-KANADSKI FOLKLORNI
SAVEZ i ovogodišnji domaćin H.K.U.D.
"ZVUCI HRVATSKE" iz Oakvilla**

**pozivaju vas na XXVIII FESTIVAL FOLKLORA
OD 17. - 19. SVIBNJA U LIVING ARTS
CENTRE, MISSISSAUGA
(4131 Prince of Wales Dr.)**

Raspored festivalskih aktivnosti:

Petak 17. svibnja:

8:00 pm do 1:00 am Ples za mlade i doček izvođača
"The Galaxy Club", 475 North Service Rd,
Oakville,
Ulaznina \$10.00, Svira VIS "Sedmi dan"

Subota, 18. svibnja:

1:00 pm - 5:00 pm Koncert, prvi dan
Living Arts Centre, 4131 Prince of Wales
Drive, Mississauga, Ulaznina \$15.00
6:30 pm - 3:00 am Banket s večerom i plesom
St. Voldymyr Cultural Centre
1280 Dundas St. W. Oakville,
Ulaznina \$20.00 (izvođači) \$30.00 (gosti)
Za zabavu svira VIS "Plavi dim" i VIS
"Sedmi dan"

Nedjelja, 19. svibnja:

9:30 am - 11:30 am Sv. misa, Living Arts Centre
1:00 am - 5:30 pm Koncert, drugi dan, Living Arts Centre
7:00 pm - 3:00 am Zabava i ples, "The Galaxy Club", Oakville,
Ulaznina \$ 15.00, za zabavu svira VIS "Plavi
dim" i VIS "Sedmi dan"

Dodimo i svojom nazočnošću pomozimo našu mladež, stvorimo uvjete da mladež osjeti naše nastojanje da joj želimo pomoći da raznije svoje sposobnosti i društvenost. Učinimo sve kako bi ta naša mladež osjetila da nije sama, da je volimo, želimo joj dobro, te da smo združeni u radu, brizi i ljubavi.

**ZA SVE INFORMACIJE:
NAZOVITE GOSP. IVO ČAPIN
H.K.U.D. "ZVUCI HRVATSKE"
3043 8TH Line - Oakville, Ont. L6J 4Z2
Tel(905) 257-0913, Fax (905) 257-3161**

Uvijek se sjećamo Bleiburga

Vinko Nikolić:

Posljednja večera

U PETON danu, u peton misecu godine četrdesetpete,
u Zagrebu, glavnom gradu,
blagova san posljednju večeru sa mojom materon.
U Zagrebu, to kanda je u Šibeniku:
di mater je moja, tamo i Grad je moj,
mi smo svugdi po šibensku divanili,
tako smo jedno drugon nikako bliži bili:
tu rič san s nježinim mlakon popija.

Za večeru bilo je kruva i sira,
ja san priko voje ija:
kruv ka da je plisan bija,
umisila moja ga mater o' zadnjega brašna u kući,
a s vođon ka da je umišala priviše svojij suza.
Svaki san zalogaj mora zaliti vinom,
što ga je ona donila iz naše konobe, o' naši loza,
a bilo je žuko, kano o' samoga pelina.

Mater se sklonila k naman u Zagreb,
bižeć ispri' crjene "slobode":
ostavi ondi najstarijeg sina,
što greb je naša nigdi po' maslinon u našen poju,
a naš opustili dom zaključala.

Stol bija je posve mali,
mala famija za njin, s udovicom i sirotin diteton,
u sve nas petero,
a svi kanda smo nimi i gluvi,
Svaki se zalogaj po justin čuje
i samo disanje kanda je bilo priglasno.
Svaki kanda se boja prozborit i jednu jedinu besidu,
da ne provali nevera
šta nan je svima vitlala u duši.

Mater će prva:

*-Što će biti, moj sinko, o' ove naše nesritne Zemje,
o' jadne Rvaske?*

U mojin je smućenim očima našla cmi odgovor,
svaka je besida suvišna bila.

*Šta o' nas sviu, sinko, ka' one sotone dođu,
nastavi mater,
nji' puno se plašimo,
mi i' poznamo,
to ne će svrišt dobro, žedni naše su krvi....
Suze naše, kiša su oplodna za njiovu mržnju,
sva se gadno razgranala ka divja drača;
a naše muke, njiman su prava naslada,
zlo nan se piše, moj nesritni sine, nesritne mene!*

Moja je mater bila kriva što nas je rodila:
u Rvaskoj, rvacka mater rodila dicu Rvate.

*Što će o' tebe, moj sinko,
ti si mi zadnje uzdanje,
kukavne mene sirote, komu me ostavljaš?
Da se ni rodila nisan, boje bi bilo,
I za me, i za te.*

Očaj je sledija nježine suze u očin,
što bile su modre ka samo vedro nebo.

Tri pitanja nježina, ka tri krvave rane
iz nježina srca prisadene u moje,
bujno se rascvitala ka tri ogromne criene ruže.

I jopet samo muk, on najglasnije divani.
Svaki zalogaj kruva i sira
zaliven vinom,

a ne znan što mi je grče, i kruv i vino žuki ka sami pelin,
oli to gorči život: to mračno rvasko Sutra?

Pri' nama bila je noć, zadnja po' našin krovon:
na' krovon sjale su zvizde, nji' na milijune,
po' krovon sami oblaci cmi i teški, strašna nevera.

Svaki je tražija posteju svoju,
a svi smo i priviše dobro znali,
da ova noć nije noć sna ni počinka:
naše će oči roniti suze,
naše će glave mučiti brige,
naše će srce bol izdati,
svi ćemo žuditi brzo svanuće crnoga Jutra.

Sutradan mater me isprati pri' našu kuću:
*-Nikad te više viditi ne će
moje žalosne oči, bidne i nesritne mene!*

Nježini pojubci prikriji su oba obraza,
i moje kose, i oči,
po njima najviše bija san nježin,
sama slika i prilika matere moje.
Moja je snaga narasla divja, da se istrgnem iz nježina grča,
ruke je ovila ka utopjenik oko mene,
nije me dala o' sebe, kanda me zavik gubi.

Moja je mater na raskrižju
naricala za menon kano za mrcen:
ja nisan zna, da li je više žalila nad menon,
oli nad samon sebon:
moja draga sirota, rodi nas jedanajst,
sad je i zadnji napušta.

Nežina velika jubav njojzi je okрила:
nas dvoje se nikada više ne ćemo sresti.
Blagovali našu smo posljednju večeru,
ja i moja mater,
kruva, sira i vina, kanda smo samog pelina ili,
i žučij pili,
u Zagrebu, glavnon gradu,
u peton danu petoga miseca godine četrdespete. (1977)

Sa prošlogodišnje komemoracije žrtava Bleiburga
(D.Borovčak)

Pred nama je još jedna teška obljetnica Bleiburga. Svaki svibanj je u mnogim hrvatskim domovima diljem domovine i izvan nje sjećanje na žrtve, na one čija mjesta su uvijek ostala prazna za stolom, na one za čije grobove uopće ne znamo. Stariji Hrvati često ne žele uopće spominjati ime Bleiburg, jer bol je prevelika. Suze samo teku kad se sjetite prijatelja, rodbine, poznanika, koji su nestali zauvijek. A vrijeme odmiče. Svi starimo, polako umiremo. Mnogi nisu nikad uspjeli niti izreći što su doživjeli, a kamoli napisati kroz što su prošli. Ovaj članak je poziv svima koji još do sada nisu izvršili svoju dužnost prema mrtvima Bleiburga. Nije lako staviti na papir ono što ste doživjeli. Teško se je opet vratiti na polja Bleiburga i gledati sjene dragih čije sudbine vas progone noćima. Ipak, skupite srce i napišite što ste doživjeli i preživjeli. Sjetite se imena onih kojih više nema, sjetite se kako su završili živote, ne dozvolite da nestanu bez spomena.

Valentina

Izvešće sa Godišnje skupštine 21. travnja 2002.

Prošle nedjelje, 21. travnja, održan je nastavak Godišnje sjednice naše Hrvatske Kreditne (HKZ). Kako je već svima poznato, prvi dio sjednice (održan 10. veljače na samo Stepinčevo) prošao je u izvanrednom neredu, i svi smo bili zainteresirani kako će proći ostatak sjednice koja je bila iznenadno objavljena za 21. travnja. Dobila sam mnogo poziva o toj sjednici i mnogi su željeli čuti što će se dogoditi sada, 21. travnja.

Kako sam se ja ispisala iz Kreditne zadruge pred nekoliko godina, jer je HRVATSKA ISKRA bila nepoželjna tamo, što je mene, jasno, duboko uvrijedilo, nisam znala kako ću ući na tu sjednicu, a smatrala sam da je vrlo važno da naši čitatelji u Torontu i okolici dobiju objektivno izvješće. U petak 19. travnja pitala sam gosp. Butkovića da li mogu ući kao novinar i rečeno mi je da ne mogu. Zatim sam pitala da li mi moj suprug, koji je član KHZ već godinama (a time i ja, jedino je samo njegovo ime zapisano na knjižici) može dati tzv. proxy. Odgovor je isto bio negativan. Rečeno mi je tada da mi oni mogu nakon sjednice dati izjavu za tisak. Do sada sam čula razne izjave za tisak i mislim da ništa ne može biti vrijednije od mojih vlastitih očiju i ušiju i smatrala sam da nekako moram naći način kako bih mogla čuti i vidjeti što se tamo događa, tako da mogu izvijestiti objektivno, bez slušanja onoga "rekla, kazala, čula".

U subotu 20. travnja otišla sam u Kreditnu zadrugu u Mississaugi, bila tamo točno u devet sati ujutro, i "teller" br. 1 me je upisala u Kreditnu zadrugu (br. štedne knjižice 2802645). Uplatila sam \$150.00, i pitala sam da li mogu ući na sjednicu. Odgovor je bio pozitivan, čak su mi to dvije službenice potvrdile.

U nedjelju, 21. travnja, kao i svi ostali došla sam pred Toronto Congress Centre, stala u red sa ostalima i čekala ulaz unutra. Kao prvo zaprepastili su me bezbrojni zaštitari, svi u crnim majicama, s naznakom "Duke securities". Svi ti mladi momci nisu bili neki manji ljudi, već dobro razvijeni i jaki mladići.

Gosp. Grgić okružen zaštitarima

Kad su me pustili u dvoranu, poslana sam za stol za registraciju. No, prije toga pregledana mi je plastična vrećica u kojoj sam imala samo neke knjige. Kad sam pristupila stolu, predala sam mladoj djevojci koja je registrirala članove HKZ moju štednu knjižicu i vozačku dozvolu. U tom trenutku sam primijetila gosp. Josipa Vinskog, menadžera HKZ-a kraj stola. Zahtijevao je da ta mlada djevojka odmah pronađe da li je moje ime na spisku. Ona ga nije mogla pronaći, jer sam ja bila upisana samo dan ranije, što sam pokušavala objasniti gosp. Vinskom. Nažalost, on me uopće nije slušao, uzeo je moju knjižicu (koju do danas nisam dobila) i pozvao zaštitare s riječima da me odstrane ili nešto slično. Nažalost, ne mogu se sjetiti točnih riječi. U tom trenu zgrabila su me dvojica mladih, jakih momaka - toliko se ja sjećam, jer sam bila upravo u šoku zbog tog

ponašanja gosp. Vinskog. Opirala sam se govoreći da nije u pravu, jer član sam HKZ-a, i to hrvanje je trajalo par sekundi dok nisam na vratu osjetila nečiju jaku ruku, koja mi je stegla vrat na leđima. Tako gotovo ukočenu vukli su me prema vratima.

Dok su me ti mladi zaštitari tako grubo uhvatili i dok sam ja pokušavala nešto reći, gosp. Stjepan Grgić, dugogodišnji službenik HKZ-a, vidio je što se meni događa. Počeo je govoriti da sam ja član, i neka me puste, no u tom trenu prema njemu je poletio gosp. Vinski, grubo ga uhvatio za ruku, i zahtijevao da i njega izbace van. Tako su i gosp. Grgića uhvatila nekolicina mladih zaštitara, no ja vam ne mogu reći kako su njega vukli, jer sam bila previše zaposlena sama sobom.

Kad sam shvatila, u tom guranju i stiskanju, da se nema smisla opirati, jer oni su svakako jači i mnogobrojniji od mene, prestala sam se opirati. Vidjela sam i čula gđu. Višnju Geoheli kako mi pokušava pomoći, no uzalud. Vukli su me prema vratima i tada sam vidjela gđu. Biserku Butković, suprugu predsjednika Upravnog odbora i inače dugogodišnju znanicu, i povikala joj: "Biserka, zar ne vidiš što se radi? Gledaj Biserka, mene izbacuju!" Ona se je digla sa stolca, krenula prema meni i rekla: "Ja ću ići pitati", nekako nesigurno, zbunjeno i stajala dok su me oni vukli vratima. Na vratima mi je jedan od njih na lijevu stranu hrvatskom rekao da će me ako ne izađem sama van, oni izbaciti. Ja sam dostojanstveno izašla van. Iza mene izbačen je i službenik HKZ-a gosp. Grgić, kojemu je bilo vrlo loše. Naime, on je srčani bolesnik i ta činjenica je vrlo dobro poznata cjelokupnom osoblju HKZ-a, time i menadžeru gosp. Josipu Vinskom. Kako mu je bilo zlo, nakon nekog vremena otišao je u Hitnu pomoć, gdje mu je pružena pomoć.

Dok smo mi tamo stajali i razmišljali što činiti, događaji su se upravo vrtjeli pred našim očima. Upravo je bilo za nevjerovati što se događalo. Gđa. Biserka Milinković je izletjela iz dvorane sva u suzama govoreći da su joj podmetnuli u torbu "pepper spray", i bila je poslana van. Nisu je izbacili fizički jer im je ona rekla da je zaposlenik Federalne Vlade, pa ju nisu dirali, jedino su i njoj pokazali vrata, bez ikakvog razloga.

U jednom trenu vrata su se otvorila i velika grupa zaštitara je izašla noseći nekoga, koji se uopće nije opirao, gosp. Marka Radočaja. On je bio u nekoj gotovo polusvjesti, i nakon što su ga spustili na cigle ispred ulaznih vrata, ležao je neko vrijeme bez micanja, stalno se držeći za glavu. Rečeno mi je da je udario glavom o beton, no ja to nisam vidjela. Počeo se je naglo valjati, i mi smo se bojali da mu se nešto ne dogodi, jer je jako loše izgledao, nije se mogao dići, ali nije ni pokušavao, tako da je meni rečeno da zovem Hitnu pomoć, jer je još jedino moj telefon radio. Pozvala sam Hitnu pomoć, koja nije odmah došla, tako da smo ga morali paziti da se nešto ne dogodi, ako recimo povraća.

Marko Radočaj leži pred vratima Kongresne dvorane

U brizi oko Marka Radočaja nisam gledala oko sebe, dok se nisu ulazna vrata naglo otvorila, začuli smo galamu, viku i ugledala sam stravičnu sliku: nekolicina zaštitara, bar njih šestorica, borila su se s Ivicom Muharom, kojeg su nosili i probali ga izgurati van iz vrata. On je

Jadranovci na sv. misi

NORVAL - PROSLAVA 25.GODIŠNJICE OSNUTKA

Još jedna naša zajednica južnog Ontarija proslavila je četvrt stoljeća postojanja. Ovog puta to je bio Hrvatsko franjevačko središte "Kraljica Mira" i hrvatski društveno-kulturni centar Norval. Ujedno to je bila i proslava petnaeste godišnjice otkako je Hamiltonska biskupija svojim službenim dekretom priznala i odobrila djelovanje hrvatske katoličke zajednice Kraljice Mira. Time smo dobili još jedan vjerski i kulturni centar za nas Hrvate u ovom dijelu Ontarija.

Proslava je počela trodnevnicom, duhovnom pripravom koje su vodili gosti franjevci. Tema je bila obitelj kao temelj ljudskog društva. Poruka je bila jasna a to je ako imamo zdrave obitelji imat ćemo i zdrav narod i veću garanciju za bolju budućnost.

Vrlo uspješan banket s prigodnim programom bio je u prepunoj dvorani Centra u subotu 27. travnja. 2002. Uz domaće bili su tu i gosti iz bliza i daleka, predstavnici vjerskih, redovničkih, političkih i vladinih, te kulturnih društava. Od vjerskih poglavara bili su tu Fra Marko Puljić, OFM, starješina hrvatskih franjevaca kustodije u Americi i Kanadi, fra. Ljubo Krasić, ravnatelj Hrvatskog etničkog instituta iz Chicaga, fra. Petar Krasić, OFM - upravitelj franjevačke rezidencije u Hercegovini i predstavnik hercegovačke franjevačke provincije, fra. Ivica Jurišić iz župe Ovčarevo u Bosni, braća svećenici iz drugih franjevačkih središta ovog djela Kanada te SAD, braća svećenici iz susjednih župa Oakville-a vel. Ilija Petković te vel. Ivica Kecerin iz župe Mississauga, časnica sestra Iva Beslić-provincijalka školskih sestara franjevki iz Hercegovine te sr. Janja Boras, ekonom i vijećnica Uprave školskih sestara franjevki u Hercegovini.

Uz ostale uzvanike tu su bili i ugledni gosti iz hrvatske zajednice, gosti lokalnih vlasti Halton Hills, predstavnik u kanadskom Parlamentu te uvijek vrlo dragi gost gradonačelnica Mississaugae Hazel McCallion. Kroz govore pojedinačno saznali smo mnoge zanimljivosti iz prošlosti i rada Centra. Redale su se pjesme, recitacije, pozdravi, upućene čestitke onih koji nisu mogli prisustvovati svečanosti, počevši od kanadskog premijera Hon. Jean Cretien, msgr. Antony Tonnosa, biskupa Hamiltonske biskupije, do Veleposlanstva i Konzulata Republike Hrvatske.

Program koji je vodio Ing. Kiril Bukatko, započeo je pozdravom prisutnih. Hrvatsku i kanadsku himnu izveli su dječji i zbor odraslih sa solistima. Posebna atrakcija su bile 'male časne sestre', djevojčice Centra obučene u redovničke habite koje su izvele dvije točke. Treba posebno čestitati Sr. Marceli koja je tako lijepo uvježbala zborove kao i svim pjevačima, solistima, muzičarima. Članovi hrvatske škole sa učiteljicom Marijom Martinović priredili su par recitacija. Kolo grupe "Kralj Zvonimir" i "Tamburica" izveli su također prigodan program. Pozdravi predstavnika raznih društava i organizacija koje djeluju u okviru Centra redali su se jedan za drugim. Posebno trebam naglasiti

da je bilo pošteno i lijepo da su riječ dobile i časne sestre i što su bile ravnopravno uključene u ovu proslavu.

Proslava je završila svečanom Sv. Misom u nedjelju 28. travnja kojoj su prisustvovali kako svećenici domaćini, tako i gosti iz domovine i SAD.

Ograničenost prostora u ovom broju, ne dopušta mi da opišem sve ono lijepo što smo mi prisutni doživjeli na toj proslavi, u našem druženju te večeri. Izvrsna hrana, ugodna atmosfera, sve odlično organizirano.

Čestitamo svima onima koji su kroz godine radili na razvoju Centra, kako na duhovnom tako i onom fizičkom. Uz to ne zaboravimo i društva koja rade pri Centru, sportska, kulturna, hrvatska škola. Tu su u prvom redu pastoralno osoblje, svećenici, časne sestre, odbornici, članovi župe, prijatelji i dobročinitelji. Želimo im puno Božjeg blagoslova i uspjeha u gradnji novog Božjeg doma na ponos njima kao i svima nama. (BM)

Scene sa svečane proslave 25. godišnjice osnutka Norvala

No, imam za Vas vijest: koliko znam konačno je i prva žena postala predsjednicom jednog hrvatskog (većeg) društva. Naime, do sada su uglavnom muškarci bili predsjednici svih društava, no naši Zagorci prednjače i u tom: gđa. Štefica Čorić postala je predsjednica kluba Hrvatsko zagorje, i uredništvo HRVATSKE ISKRE šalje čestitke i najbolje želje ženi koja je svojim radom dokazala da je sposobna voditi ovako jaki klub. U razgovoru s novom predsjednicom rečeno je kako društvo ima oko 300 članove, što je izvanredno, iako i oni osjećaju odliv članstva u zadnje vrijeme. No, slušajući predsjednicu u njenom labudem pjevu, prvom govoru pred publikom, nema bojazni da će se to nastaviti. Zaista je lijepo rekla kako je "Bog Zagorcima dal lijepe brijege s kojima se ponosimo, siromašnu zemlicu, i veliko srce..." Nastavila je govoreći da su svi s njima (Zagorcima) i dok se poštivamo i volimo i zajedno delamo, sve bu kak treba i kak svaki dolar koji ovo društvo zaradi ide malom čoveku u potrebi. Najavila je jesenski banket i doček Nove godine, koji, koliko čujem, zaista je popularan.

Nakon predsjednice vel. Kecerin je pozdravio sve prisutne, govoreći kako je svratio u kuhinju da vidi koliko dugi govor može dati, jer ako su kuharice spremne, sve mora biti kratko i on je u najkraćim riječima rekao ono važno, uz blagoslov jela: Važno je da smo jednog duha i jedne misli, podržavamo ovakove susrete i nek se čuje hrvatska riječ!"

Klubu "Hrvatsko zagorje" čestitke za izvanredno ugodnu večer, za zadovoljstvo svih onih kojima je bilo zaista lijepo, a li i za sve dobro što čine, kako je nova predsjednica gđa. Čorić rekla, za malog čovjeka. (VK)

Klub Hrvatsko Zagorje

Koncert Župnog folklornog društva "Jadran"

Preko godinu dana čujemo za postojanje novog župnog folklornog društva (župa Naše Gospe Kraljice Hrvata) "Jadran". Iako su to članovi i nekih drugih društava, ovdje u ovoj grupi našli su izgleda svoj dom. U nedjelju nakon sv. mise, pred nedovoljno punom dvoranom župljana, roditelja, plesača, učitelja i gostiju održan je koncert ovog društva koje nešto aktivnije radi oko osam mjeseci.

Bračni par Beg, članovi društva "Jadran" predstavili su svim prisutnima rad ovog mladog, ali vrijednog društva, želeći svima dobrodošlicu. Govoreći o radu ovog društva, rekli su kako su u osam mjeseci uspjeli stvoriti dobru grupu, koja ima 60 plesača i tamburaša. Uspjeli su ih uvježbati, sašiti im nošnje, no uz sav taj veliki rad mnogo više od toga je postignuto. Oni se družu, stvaraju se prijateljstva, i širi se hrvatska kultura. Da, priznaju da su se naradili, ali su vrlo zadovoljni svojim radom i uspjesima, a mladima su poručili da sve to što rade u ovoj grupi vrijedno je jer ti plesovi koje oni plešu, plesali su i pjevali naši djedovi i bake, a sada naša mladost u Torontu nastavlja tu bogatu hrvatsku tradiciju.

Teško je reći što je bilo ljepše i bolje: da li oni mali koji su u lijepim, šarenim nošnjicama "plesali" na pozornici, ili njihovi zvonki dječji glasići u hrvatskoj pjesmi. Otplesali su plesove iz Prigorja i Zagorja, i već je očito kako će "Jadran" imati dobru grupu mladih plesača, ako tako nastave. Uz zvukove izvrsnih tamburaša odrasli su otplesali i otpjevali pjesme i plesove iz područja Jaske. Stariji plesači, napredni, pokazali su svoju kvalitetu u podravskim plesovima i hrvatskim pjesmama, koje je i cijela dvorana pjevala s njima. Topao pljesak zahvalio je župnoj grupi "Jadran" na dobrom radu i lijepom popodnevju. Uz izvrstan ručak, koje su skuhale žene iz društva Hrvatska Katolička Žena, završio je "organizirani" dio popodneva, a vel. Kos je pozvao sve prisutne da se uključe u rad "Jadrana".

Otišla sam puno prerano, no iza mene je ostala vrlo zadovoljna dvorana koja je odjekivala smijehom i zadovoljstvom. Naime, naš župnik vel. Kos je očito zaželio i sam malo zaplesati s "Jadranom" i obukao je narodnu nošnju. Ova župa zaista voli svog župnika, a posebno cijeni njegovu toplinu i osmijeh, koji rado dijeli sa svima.

"Jadranu" sve najbolje, uz zahvalu za izvanredno popodne. Mnogi župljani koji su bili danas u dvorani župe Naše Gospe Kraljice Hrvata osjetili su toplinu mladosti, veselje hrvatske pjesme i plesa, i duh budućnosti, koja je dobra, gledajući današnje popodne kad je veliki broj djece, roditelja i učitelja pokazao kako su dobri rezultati ako vjerujemo u svoj rad. (VK)

Župno folklorno društvo "Jadran"

stalno vikao: "I am an elected official!", no nitko se od njih nije obazirao, već su ga gurali kroz vrata, a kako je on vrlo visok, zapinjao je, trsio se na sve moguće načine da ga ne izguraju, a ta nekolicina zaštitara sve su činili da ga onesposobe za bilo što. U tom guranju i općoj tučnjavi, u kojoj se on branio kako god je znao i mogao protiv tih jakih mladih ljudi, koji su se borili s njim, pojavio se i policajac i pridružio zaštitarima, umjesto da brani Muhara, koji je tada već bio bačen na zemlju kraj žbunja, kraj vrata. Da je pao na ciglu, bio bi zaista povrijeđen. Očito je bilo da gosp. Muhar nije vidio policajca, jer su svi bili u tamnim odijelima, i on se borio sa svima. Policajac je stavljao lisice na njega, govoreći mu da ga je udario, što ja nisam vidjela, ali u toj sveopćoj gužvi moguće je, no ne mislim da je gosp. Muhar uopće bio svjestan koga je udario. Njega su strpali u policijski auto, u lisicama, i kasnije odveli na policiju.

Dok je trajala ta strašna scena s gosp. Muharom, svi smo bili koncentrirani na njega i užas koji je prolazio boreći se sa tim zaštitarima, i nitko nije primijetio da su i drugi bili izbacivani. U jednom trenutku vidjela sam gđu. Anđelu Goretu, kako stoji naslonjena na neki stup, vidno se tresući. Prišla sam joj i pitala što se događa i ona mi je rekla kako su je iznijeli iz dvorane četvorica zaštitara, noseći je kao životinju u zraku, uopće se ne obazirući na njene krikove zbog užasne boli u leđima. Naime, gđa. Goretu ima povređena leđa od prije nekoliko godina. Po njenim riječima nosili su je kroz dvoranu i izbacili van. Mogu potvrditi da sam pred sobom vid-

jela ženu koja nije više mogla stajati od bola, tresla se od užasa i nevjerice toga kroz što je prošla. Usnice su joj se tresle dok mi je govorila o užasnom bolu koji je imala cijelo vrijeme u leđima.

Nekako u to isto vrijeme meni je bilo sve lošije i lošije. Vjerojatno sam bila jako uzrujana zbog svega što sam vidjela i doživjela, te sam dobila jake bolove u želucu, kao i bol u vratu, koja je nastala od čvrstog stiska ruke na vratu, koju sam još dva dana nakon tog događaja osjećala. Nakon nekog vremena, slabost je bila sve veća, konačno sam i povraćala. Sjela sam u auto i otišla kući, jer sam mislila da ću se srušiti tamo pred svima, a to nisam željela.

U neku ruku gotovo mi je drago što su me izbacili, jer sam time imala priliku vidjeti kako se postupalo s ljudima koji su članovi Hrvatske Kreditne Zadruga. Da su me pustili unutra možda bih vidjela nešto drugo, možda ne bih vidjela te užasne scene, koje nikad u životu nisam vidjela, a nikad nisam mislila da će Hrvat Hrvatu to učiniti, posebno ne u našoj zajednici. Ovo što se dogodilo u nedjelju 21. travnja na Godišnjoj skupštini Hrvatske Kreditne zadruge velika je sramota za one koji su to organizirali, ali i za one koji su to dozvolili svojom šutnjom. Kako je protekla Godišnja skupština ne znam, ne želim niti znati, to ostavljam vama. Saznajte sami. Meni je bilo dovoljno gledati maltretiranje raznih ljudi, članova Kreditne zadruge, uključujući i mene. U svom životu nisam tako nešto doživjela, a vjerujem da nikad niti neću. Urednica

Pad s putrom na glavi

U posljednjih nekoliko članaka sam se javljala s ponosom na svoje sunarodnjake, posebice na vrijednu hrvatsku zajednicu u Sydneyu, Australija. Pedesetak tisuća iseljenika hrvatskog podrijetla na tom najmanjem kontinentu "Down Under" djeluje kao homogena zajednica, polučivši lijepe rezultate u izgradnji triju velikih centara, tri katoličke župe s lijepim crkvama i priključnim prostorijama, starački dom (gdje su već poduzete predradnje za nadogradnju i proširenje) i nogometni stadion s tribinama. To su samo veelebi objekti za uporabu zajednice, koja živi punim kulturno, društveno, političkim i vjerskim životom. Nakon svih tih dojmova i ljubaznog prijema, punog srca sam se vratila u svoju zajednicu u Torontu i okolici, s nesavladanom željom da o svim svojim dojmovima pišem i tako omogućim svojim sunaradnjacima potanje saznati kako djeluju i žive iseljenici slične sudbine, uvjeta i mogućnosti, ne bih li možda i ovdajšnje organizacije bile motivirane učvršćivanjem društvenog života. Kompaktnost neke zajednice uvijek donosi odlične rezultate u očuvanju tradicionalnih vrijednosti i učvršćivanju osjećaja nacionalne pripadnosti. I jedno i drugo su potrebni za zdravi odgoj naše mladeži da lakše izrastu u sigurne osobe koje će crpiti snagu iz svojih obiteljskih i nacionalnih korjena. Moja radost i zadovoljstvo što sam dio tako sposobnog i poduzetnog, makar malog naroda, nije trajala dugo. Moj ponos na pripadnost hrvatskoj dijaspori je uzdman nedavnim gorkim iskustvom s Godišnje sjednice Hrvatske kreditne zadruge.

Nedjeljno popodne, 21. travnja o. g., dan održavanja sabora HDZ u RH, gdje je otputovalo oko stotinjak članova, dan velike svečanosti podjele sv. Sakramenta Potvrde u najbrojnijoj župi u Kanadi, župnoj crkvi Hrvatskih mučenika, odabran je, predpostavljamo na sastanku Odbora, kao pogodan za nastavak neuspješno završenog prvog dijela Godišnje sjednice, održane na Dan bl. Alojzija Stepinca, kada vjernici u većem broju dolaze na proslavu ovog velikana hrvatske povijesti i blaženika Svete katoličke crkve. Do sada su različite organizacije pa čak i veće privatne proslave bile usklađivane s mnogo obzira na već unaprijed utvrđene dane većih okupljanja u našoj zajednici, a s tom svrhom je i stvoren međudruštveni odbor kako bi se radilo koordinirano. Dobro, ovaj put je HKZ bez obzira na zbivanja u zajednici utanačila vrijeme za svoju Godišnju sjednicu i čak propustila poslati uobičajene pismene pozivnice svojim članovima. Usprkos ovakovim novotarijama u organiziranju skupa na utanačenom mjestu objavljenom manjem broju članova, prije najavljenog vremena početka sjednice, počelo se okupljati mnoštvo. Bio je prohladan dan i sat vremena prije početka, stotinjak pridošlih ljudi ostao je iznenađen kada su četrdesetak zaštitara (toliko sam ih nabrojila u dokolici čekanja) tvrtke "Duke Security" kroz zatvorena vrata predvorja govorili da će ulaz biti dozvoljen u zakazano vrijeme. Već je to izazvalo negodovanje kod okupljenih ljudi kojima su se priključivali novodolazeći. Bez negodovanja nije prošao dozvoljeni ulazak bračnom paru Butković, gospodin Slavko je predsjednik ali gđa Biserka je samo obični član. Naš narod navikao na nepravde iz totalitarnog jugoslavenskog režima, se malo uzbudio ali ubrzo smirio i strpljivo ostao čekati. Za efikasniji ulazak u

predvorju su bili otvoreni prolazi za registraciju po abecednom redu. Zaštitari su puštali u zgradu po desetak osoba, pregledavajući aktovke, pa čak i ženske torbice. Radi prezimena bila sam u redu "G" a redu do mene sam vidjela gđu Valentinu Krčmar urednicu dvotjednika "HRVATSKA ISKRA". Već sam bila registrirana i krenula prema ulazu u dvoranu, kad mi je pažnju privukao glas gđe Krčmar: "Ja sam učlanjena u HKZ" a to je potvrdio glasno g. Stjepan Grgić, dugogodišnji službenik HKZ, u zajednici poznat kao vrlo čestit radnik i uzoran otac obitelji. Nakon tih riječi zaštitari su grubo i bez prethodnog pristojnog upita gđi Krčmar da izađe, počeli je gurati prema izlazu. Dvojica su je čvrsto držala za podlakticu a četvorica u polukrugu brzim korakom privodili vratima. Instinktivno sam reagirala uhvativši je za ruku viknula: "Ne nju, ona je dobra žena i vrijedan član!" Tako sam se i sama našla u toj bujici koja je i mene nosila prema vratima. Gđa Krčmar je zavalala svoju prijateljicu Biserku Butković da joj priskoči u pomoć u ovom očito nepravdom postupku, ali ova je samo mlako procjedila kroz usta: "Ja ću pitati." Brzo sam shvatila da se moram odmaknuti, jer ću biti izbačena iako sam već registrirana, pa sam na nekoliko koračaja drhteći od uzrujanosti snimila tu neprimjenu scenu. Kada sam repetirala fotoaparat jedan od zaštitara se grubo izderao na mene i rukom pokrio leću. Tada su već iznosili na silu blijedog kao krpa g. Grgića. Njegova blijedoća me prestrašila jer znam da je srčani bolesnik. Uletila sam u dvoranu zapitkujući ljude tko su ti grubijani zaštitari i zašto provode teror nad članovima. Predložila sam da stanemo na vrata u što većem broju i zahtjevamo povratak gđe. Krčmar i gosp. Grgića. Nažalost hrabrost je ostavljena u kućnim papučama muževa što pod stolom tapkaju, dok za stolom prepričavaju o svojim hrabrim muškim poduhvatima. Još mi se grlom rastezao gorki okus nove spoznaje o mojim sunarodnjacima, kad je s dna dvorane se opet uskomešala grupa članova HKZ i zaštitara, pa dok sam stigla do tamo, već je veći broj ljudi bio okružio zaštitare u crnim košuljama i samo sam čula da izbacuju Marka Radočaja. Kada se mnoštvo pronijedilo vidjela sam kako pred ulaznim vratima leži blijedoliki čovjek. Zaštitari su blokirali izlaz iz dvorane u predvorje, pa je jedino ostala nada da oni koji su bili vani, će pružiti pomoć ozlijeđenom nesretniku. Opet sam krenula prema sjedištu ali je nastala nova vika i strka. Na udaljenosti od tri do četiri metra sam vidjela kako šest zaštitara je podiglo opirućeg Ivicu Muhara, koji je vikao "I am elected member of committee!" Bezobzirni zaštitari kao programirani roboti su ga usprkos otporu rabijatno grabeći izgurili iz dvorane kroz predvorje van. Odmah iza njega je puknula još gora scena kada su gđu. Anđelu Goretu, četvorica tih grubijana u crnim košuljama prostački pograbila (a po dobi bi im gospoda mogla mater biti) za ruke i noge i tako raščetvorenu je uz njezin bolni vrisak, jer ima povrijeđena leđa, izbacili van.

U tako napeto stvorenoj atmosferi je trebala započeti Godišnja sjednica, vođena po demokratskom principu. Ali demokracija je izbljedjela već samim ulaskom g. Josipa Vinskog, upravitelja HKZ, čovjeka niskog rasta okruženog osmoricom gorostasa zaštitara. Da nije bilo žalosno svjedočiti ovakovoj eksibiciji sile, bilo bi smiješno. Sjednicu je otvorio g.

Butković ne obazirući se na dobacivanje da pojasni, gdje je nestalo milijunišeto dolara prikupljenih za restauraciju zgrade Veleposlanstva RH u Ottawi. "Lijepa naša" nije otpjevana kao što je to običaj pri otvorenju, uz obrazloženje da nema glazbe, kao da uz veći novčani trošak plaćanja zaštitara se nije moglo malo potrošiti za kupovinu magnetofona i snimljene audio vrpce, ili od sedamstotina nazočnih zar nije netko mogao povesti pjevanje državne himne. Umjesto ovog tradicionalnog odavanja počasti Domovini, g. Butković je predložio, u bezbožničkom svijetu famoznu "minutu šutnje", zanemarujući da smo mi većinom vjernici, te tihom molitvom odajemo počast poginulima za Domovinu. U samom odboru HKZ je došlo do polariziranja, a zgusnuto nakupljen animozitet se pretočio na članstvo na Godišnjoj sjednici. Glasalo se nesabranog uma, rastreseno, neki s putrom na glavi a neki zapanjeni od užasa, jer su bili svjedoci rušenja još jedne važne hrvatske institucije.

Jedina nada i ufanje nam je što nas uči Sveta katolička crkva da će ostati ono što je od Boga, a Sotona smjenjuje svoje podanike. Vjerujem da među nama ima još poštenih, moralnih, istinoljubivih i pravdoljubivih ljudi koji će dati obol ovoj našoj odumirujućoj zajednici. Što se grabežljivih nasilnika tiče, završila bih riječima našeg blaženika Alojzija Stepinca: Neće ni oni trajati davijske.

Višnja Katušić Geoheli

Zaštitari "Duke security"

ŠOK, SRAMOTA, IZDAJA

ŠOK, SRAMOTA, IZDAJA, PRIJEVARA, PREBIJANJE, OSVJEŠĆIVANJE, DEMOKRACIJA, KOMUNIZAM, ILEGALNO PODMETANJE EVIDENCIJE, KRŠENJE ZAKONA I OSNOVNIH PRAVA SVAKOG GRAĐANA KANADE. To su samo neke od riječi koje povezujem sa događajima zadnje Skupštine dioničara i članova Hrvatske Kreditne Zadruga (HKZ)

Ono što se dogodilo u nedjelju, 21. travnja 2002. godine ostat će nažalost zapisano u analima hrvatske zajednice Toronta i okolice kao sramotan, izdajnički čin onih Hrvata koji su upotrijebili svoj položaj i novac članova i dioničara HKZ na štetu svojih sunarodnjaka, kako pojedinačno tako i cijele naše zajednice. Oni su ti koji su svojim postupcima proširili taj skandal i negativnu sliku Hrvata među ostale građane i institucije Kanade.

Ono što me je šokiralo je na koji su način, u kojoj mjeri i koliko daleko otišli oni pojedinci koji su bili iza događaja 21. travnja ove godine? Tko su ti koji su uzrokovali događaje i ovo stanje u Zadruzi u zadnje dvije godine? Koje su to osobe koje su pribjegle metodama i akcijama koje smo vidjeli te nedjelje? Tko je taj, ili ti, koji su odobrili i upotrijebili novac naš članova i dioničara HKZ, za ilegalno odstranjivanje, prebijanje i fizički napad na nedužne članove? Tko su ti koji su se htjeli riješiti svih onih koji su im iz bilo kojih razloga 'tm' u oku? Koji su ti pojedinci koji su nam uskratili pravo po kanadskim zakonima biti nazočnima na skupštini?

Bila sam svjedok kad su članovi i dioničari Zadruga bili spriječeni biti nazočnima na skupštini; vidjela sam članove koji su bili izbačeni van, fizički maltretirani. Bila sam također svjedok što i kako su zaštitari iz DUKE SECURITIES postupali s nama po nalogu onih koji su ih naručili i platili. Da, postupali su s nama kao s najgorim kriminalcima, neobuzdanim huliganima ili ilegalnim štrajkašima. Vidjela sam svojim očima i čula svojim ušima razloge zašto se u početku policija držala po strani te se nije htjela miješati. Bila je to privatna funkcija a 'Dukes' su bili zaduženi za mir i red. Treba se pronaći istragom čiji i kakav je to red trebao biti, a kakav je uistinu bio. Bila sam svjedok hapšenja čovjeka, člana jednog od odbora Zadruga koji umjesto da je nazočio sjednici bio fizički napadnut, odstranjen iz dvorane te na kraju završio uhapšen od policije i s lisicama na rukama kao najgori kriminalac strpan u policijska kola.

Mi, koji smo odrasli u komunističkoj Jugoslaviji sjećamo se događaja i priča kojim metodama su se služili oni na vlasti da bi ostvarili svoje ciljeve. Na sreću ja to nisam osobno tamo doživjela. Ali ono što sam doživjela te nedjelje 21. travnja, u demokratskoj Kanadi, od mojih sunarodnjaka Hrvata, izazvao je kod mene ne samo strah, nego i pravi pravcati šok. U šoku tresla sam se i nikako nisam mogla shvatiti da se tako nešto može dogoditi državljaninu Kanade u 21. stoljeću.

Vidjela sam kako nevin čovjek može završiti u bolnici, ostati nespособan ili povrijeđen za cijeli život, podmetnutim ili namještenim ali-

bijem završiti na policiji s kriminalnim dosjeom i kriminalnim rekordom za cijeli život. Da, dragi moji Hrvati, sve sam to vidjela i doživjela ne od stranaca, nego od naših Hrvata to nedjelje popodne.

Nakon što su me dvojica 'Duke' zaštitara pustili kroz vanjska vrata u predvorje, vidjela sam gosp. Vinskog gdje stoji kod ulaznih vrata u stalnom kontaktu sa zaštitarima koji su stajali malo dalje od ulaza. Četvorica iz DUKE SECURITIES su me zaustavili. Tražili su da pregledaju moju torbu. Okružili su me. Nisam se osjećala ugodno. Na moje pitanje zašto i po kojem zakonu to rade, da li su droge ili nešto drugo u pitanju, jedan od četvorice me je opet upitao da pregleda moju torbu. Napravili su užu krug oko mene, i dok sam ja opet postavila pitanje koje po kanadskom zakonu imam pravo, zašto i po kome zakonu to rade, jedan mi je od njih odgovorio da hoće vidjeti da li imam nož ili oružje u torbi. I dok je još nešto pokušao reći, jedan je od njih pokazao na moju torbu, koju sam držala u ruci i uzviknuo da imam 'peper spray'. Dok sam ja postavila pitanje čekajući na odgovor, jedan je od tih Dukes ilegalno ubacio u moju torbu 'peper spray' optužujući me da imam taj 'peper spray'. Uzelo mi je nekoliko trenutaka da sam došla k sebi i shvatila da su mi u torbu podmetnuli to što su rekli da je "peper spray" i shvatila sam da sam u opasnosti i na milost i nemilost tih muškaraca koji su me okružili. Uspjela sam samo glasno reći, već pomalo u šoku "I am the Federal Government employee". Ponovno sam viknula da radim za kanadsku vladu i tko se to usudio napraviti i podmetnuti mi u torbu stvari. U tom momentu je jedan od njih opet ilegalno ugurao ruku u moju torbu i iz nje izvadio nešto što je rekao da je "peper spray" i uzeo to. Zaprijetili su mi opet policijom. Da, ponovili su to i dodali da mogu u miru napustiti predvorje dvorane. Napustila sam dvoranu u šoku, tresući se od straha od onoga što mi se dogodilo, a još više od onoga što mi se moglo dogoditi. Da, dragi čitatelji, da li možete vjerovati da se takove stvari mogu dogoditi u Kanadi, demokratskoj zemlji? Tko je dao instrukcije tim zaštitarima da, ako nikako drugačije se ne mogu riješiti nekih osoba, upotrijebe ilegalne čine i bez razloga izbace ljude van? Da sam stvarno imala taj 'peper spray' zar ne bi oni imali zakonsko pravo da pozovu policiju i uhapsu me s dokazom da sam stvarno to imala? I dok ovo pišem još uvijek sam pod dojmom toga što mi se dogodilo.

Pitam se i pitam Vas ta tko je unajmio Duke Security i tko je naredio da se s nama tako postupa? To je sada na nama da pronađemo. A vama svima neka bude na znanje i ravnjanje, jer dok ste bili u dvorani, niste znali što se vani događa.

Ja sam bila spašena, ali što je s onima koji su mnogo lošije prošli od mene? Trebamo se svi zamisliti nad ovim događajem jer, ne zaboravite, i vama se može u životu nešto tako dogoditi. Da li znate svoja prava? Ako želimo pravdu i demokraciju zaštitimo one koji su nevini.

I pitam se ako netko ima čiste račune, zar se treba čega bojati ili nešto skrivati?

Mislim da tu ova priča ne smije završiti. Dok se ne pronađu oni koji su odgovorni za ove nevjerovatne, užasne događaje zamislimo se što trebamo svaki od nas kao pojedinci i kao zajednica učiniti.

Biserka Milinković

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 106, 30. IV 2002.

Franolić je u svom izlaganju (na engleskom jeziku) upozorio da je latinski jezik dominirao sve do 1847., kada je hrvatski jezik konačno postao službenim jezikom u Saboru. Nakon toga je počelo umjetno vezivanje hrvatskoga sa srpskim jezikom, koje je trajalo sve do nedavno. Predavač je dao pregršt primjera objašnjavajući da su to dva izrazito različita jezika. Zadovoljni slušači (njih oko 50, nazočni 26. travnja u Faculty Club, U. of T.) su na koncu postavljali pitanja i sudjelovali u kraćoj diskusiji. (DD)

Godišnji koncert Folklornog ansambla "Hrvatska" Miss.

U subotu 13. travnja ove godine u punoj Litvanskoj dvorani roditelja, djece, prijatelja i gostiju održan je tradicionalni godišnji koncert folklornog ansambla "Hrvatska", Miss. Već od samog ulaska u dvoranu, gdje su se upravo sjajila zadovoljna lica svih funkcionera ovog društva, osjećala se jedna izvanredna atmosfera prijateljstva, zajedništva i obitelji. Moram priznati da mi je rijetko tako ugodno bilo pri srcu u zadnje vrijeme, jer to što sam doživjela te večeri neponovljivo je. Sjedila sam kraj jednog od početnika ovog društva, prof. Ilije Vranešića, koji je stalno bio okružen što mladim, što nešto starijim ljudima. Po njegovim riječima svi ti su nekada bili djeca dok je on s njima radio u samom početku ovog ansambla, a i danas su tako aktivni. Sjedio je tako prof. Vranešić kraj mene i u jednom trenutku mi je rekao, kako mu je drago da su svi tako dobri u plesu, i sretan je da je večeras ovdje, jer rezultati rada su izvrsni.

Gosp. Andrija Kupec u pjesmi

I zaista je bilo izvrsno. Sjećam se malih koji smo pred koju godinu gledali u nesigurnim koracima plesa. Danas je to dobra, napredna grupa - danas, po riječima prof. Vranešića "nema lijeve noge, svi su u istom pokretu!" Svi su bili izvrsni: oni najmanji su nas razveselili svojom ljepotom, mladošću i glasićima, prvim koracima u hrvatskom plesu i budućnosti koju vidimo u njima. Veliki su bili prekrasni u plesu s otoka Suska, a pjevanje koje je vrlo teško - bilo je izvanredno! Srednji i napredni tamburaši mogu zahvaliti učiteljima na izvanrednom uspjehu i velikom pljesku koji su dobili. Pa napredna grupa u plesu s otoka Krka, pa onda poznati čovjek iz naše zajednice gosp. Andrija Kupec razveselio je sve prisutne s riječima "Podravinu svojim volim ja...", napredni tamburaši i braća Martinko su bili izvanredni u čardašu, pa opet napredna grupa u plesovima iz Prigorja.... Nema riječi kojima bih mogla izraziti koliko je godišnji koncert folklornog ansambla "Hrvatska" bio uspješan. Pokazao je roditeljima, učiteljima i svima onima kojima je stalo do hrvatske pjesme i plesa da su na pravom putu. A kako i ne bi: kaže mi prof. Vranešić u jednom trenutku kako su svi

počeli jednako, gledajući bake i djedove, pa mame i tate, a sad je njihov red, jer ovaj folklorni ansambl je kao velika obitelj!

Ne mogu završiti ovaj članak a da ne spomenem kuhinju. Glavna kuharica je bila gđa. Ivanka Tonković. Večera je bila više nego super! Zašto to spominjem? Obično su sve večere jako dobre, no iskorištavam ovu priliku da vam opet spomenem žene, koje rade u kuhinjama. Recimo, gđa. Tonković je skuhala za vrijeme rata 23 dobrotvorne večere. Ne znam da li se je itko sjetio dati joj i papirić za tako veliki posao, pa umjesto njih svih koji su to mogli, a nisu, od HRVATSKE ISKRE: hvala gđi. Tonković i svim ženama koje tako marljivo rade po kuhinjama naše zajednice.

Čestitamo svima, posebno sadašnjem predsjedniku gosp. Pernaru sa željom da i dalje ustraju na istom putu. Djeci, učiteljima, tamburašima: hvala na ugodnoj večeri hrvatske pjesme i plesa i osmjeha! (VK)

"Hrvatska" Miss.

Večera Hrvatskog kluba Hrvatsko Zagorje

U subotu 27. travnja u "Croatia" banquet hall-u klub "Hrvatsko zagorje" održalo je svoj proljetni banket. U punoj dvorani posjetitelja, što članova, što prijatelja i gostiju, a jedan od njih bio je hrvatski konzul gosp. Refik Šabanović, održan je još jedan vrlo uspješan zagorski banket. Uz izvrsnu glazbu VIS-a "Treći stupanj", mnogobrojni posjetitelji zabavljali su se do poslije ponoći. Večera po običaju (glavna kuharica gđa. Ivanka Tonković) bila je izvrsna, a za kolače ne znam, jer ih nisam probala.

Vel. Kecerlin i nova predsjednica Kluba Hrvatsko Zagorje gđa. Štefica Čorić

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 106, 30. IV 2002

Događaji u našoj zajednici

VIVODINA BANKET

Oakville je opet bio domaćin još jednog uspješnog banketa. Društvo Sv. Lovro Vivodina priredilo je banket u subotu 13. travnja 2002. Za one koji nisu iz tog kraja, Vivodina je malo mjesto nedaleko Karlovca, tamo prema ozaljskoj strani. Vivodinski kraj je poznat po dobrom vinu i godišnjim proštenjima kod Sv. Lovre. Iseljeni Vivodinčani nisu nikad zaboravili svoj kraj. Godinama pomažu pa su i ovim banketom željeli pomoći popravku župne crkve.

Proslava je započela Sv. Misom u crkvi Presvetog Trojstva. Posebno iznenađenje bilo je da što su uz domaćeg župnika vel. Iliju Petkovića slavljju prisustvovali vel. Andrija Markač, župnik iz Vivodine te msgr. Ilija Janjić, biskup kotorske biskupije.

Ukusno ukrašena župna dvorana bila je puna gostiju. Na ulazu veselim smiješkom i srdačnim pozdravom goste su dočekali domaćini kluba. Svaki je posjetitelj dobio bonbon i sličicu sv. Lovre. Predsjednik kluba Vivodina Janko Kapušin uz svoje suradnike pobrinuo se za izvršnu organizaciju.

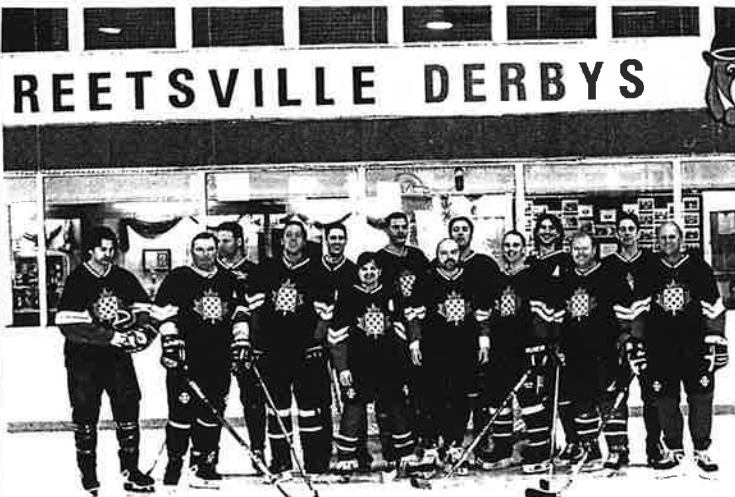
Vel. Markač u svome pozdravu kao i u govoru naglasio je da je to njegov drugi posjet ovom kraju. Potvrdio je da je u svojim susretima s ljudima iz tog vivodinskog kraja, pa bilo to u dalekoj Australiji ili ovdje, uvijek naišao na toplinu i spremnost naših ljudi pomoći svojoj braći u domovini. Napomenimo da je vel. Andrija član i dušobrižnik Vojnog Ordinarija na tom području i u toj funkciji zadužen je za duhovni život naših policajaca i vojnika.

Uz uobičajeno sviranje himni, počasti poginulima za Domovinu, molitvom i blagoslovom prije večere te prigodnim pozdravom, imali smo i jedno iznenađenje. Msgr. Janjić nam se vrlo uspješno predstavio a capela pjevanjem. U toku večeri slijedilo je još jedno iznenađenje. Čuli smo tri naša tenora vel. Andriju, vel. Iliju i msgr. Iliju koji su a capela pjevanjem pjesme "Hvala" oduševili sve prisutne u dvorani. Bila je to zahvala svima koji su na bilo koji način pomogli kako prije, tako i kod ovog banketa. Šteta što je vel. Ivica Kecerin došao poslije ovog slavnog nastupa pa nismo imali prilike čuti i četvrtog tenora.

Grupa "Krivi put" pridonijela je ugodnom raspoloženju i veselju kako gostiju, tako i plesača. Hranu koju su pripremile vrijedne Vivodinčanke bila je izvršna. Svega je bilo u izobilju. Nije izostala niti bogata lutrija. Članovi društva "Vivodina" zahvaljuju svima koji su na bilo koji način pomogli ovoj akciji. Čestitamo! (Ispricavamo se Vivodinčima, slike nažalost nisu dobro izašle. Oprostite!) (BM)

4th Annual "Croatia Cup" Hockey Tournament

On Friday April 14th, 2002, the puck was dropped on the 4th annual "Croatia cup" hockey tournament. The tournament was a marathon of 20 games over a 3 days period, which could be classified as our own version of Survivor. Only the site of the Survivor was the Vic Johnston arena in Streetsville.

Host team Croatia Canucks

The fans were treated to fast entertaining hockey thanks to the partic-

ipation of the Mississauga Moose, the Torcida Blues, the Maulers, the Hounddogs, Bad Blue Boys (named after Dinamo), Continental Hawks, the Pylons, and the Croatia Canucks (the host team). Each team showed skill, finesse and a burning desire to win. Fortunately there would be no winners, or losers. Everyone who participated was a winner.

Friendships spanned across all of the teams as players recognized faces and names of people that were members of opposing squads. More importantly, new friendships were forged as a result of these games, many of which are looking forward to next years' competition.

In the end there was one winner on the ice. The Continental Hawks prevailed and won their 2nd straight "Croatia Cup" by defeating the Mississauga Moose in a hard fought battle. We'll have to wait until next year to see if there is a dynasty in the making!

And, in the end thanks have to go to the hard work of the organizing committee. Without these individuals there would not be an event. Special thanks to Zoran Mayer, Maurice Marnika, Dave Jurinic and John Loncaric for their hard work.

We look forward to next years' "Croatia Cup".

Zoran Mayer, Chairman

PREDAVANJA U DRUŠTVU AMCA

Društvo bivših studenata i prijatelja hrvatskih sveučilišta (AMCA) 19. travnja priredilo je za svoje članove i prijatelje predavanje dr. Krešimira Krmjevića, profesora fiziologije s McGill University u Montrealu. Dr. Krmjević je svjetski poznati znanstvenik i pionir na području neurofiziologije, nauke koja povezuje psihologiju i fiziologiju. Do prije pedeset godina mislilo se da samo elektroni prenose živčane pobude po organizmu. Tek nakon osnovnih istraživanja dr. Krmjevića i njegovih suradnika spoznalo se da i kemijske reakcije igraju ulogu u prenošenju impulsa s jednog živca na drugi preko vrlo uskih razmaka između njihovih završetaka, tzv. sinapsa. Oni su objasnili ulogu natrija, kalcija, acetilkolina, glutamata i GABA-e u kemijskoj transmisiji preko specifičnih receptora u živčanim sinapsama. Te spoznaje su pomogle u daljnjem razumijevanju ljudske svijesti, pamćenja i spavanja na razini stanica i kemijskih molekula. Oko 60 sudionika je pozorno slušalo njegovo izvanredno interesantno izlaganje na engleskom jeziku.

Prof. Branko Franolić (stoji) i dr. Vranić (sjedi) arhiva

Dr. Branko Franolić, profesor na sveučilištima u Francuskoj, Kanadi i Engleskoj, dao je kratki pregled povijesti hrvatskog jezika i hrvatske književnosti od prvih pisanih riječi do danas. Hrvatski jezik je unatoč raznim povijesnim, jezičnim i političkim utjecajima, postojanjem raznih dijalekata, ipak ostao živ s prepoznatljivim književnim dostignućima. Dr.

Damir Borovčak: Hello Toronto - ovdje Zagreb

HDZ IMA NOVU PRILIKU

Ovaj je sabor ogledalo stanja i potrebe za uvođenjem organizacije izravnog biranja predsjednika stranke, od strane svih članova stranke!

OSIGURANJE - ZAŠTO NE?

Napetosti, koje su stvarane tjednima, uoči održavanja sabora HDZ-a, došle su do svoje točke usijanja uoči samog početka rada tog najvećeg tijela stranke. Tako Večernji list od 22. travnja bilježi: "Ni u vrijeme dok je dr. Franjo Tuđman vodio HDZ stranački skupovi te stranke nisu ni približno izgledali tako, gotovo zastrašujuće, kao 7. opći sabor ..." Važnost ovog skupa, u teškom i kritičnom vremenu za stranku, i posebno za Hrvatsku, očitovala se u svakom detalju organizacije rada sabora. Vjesnik od 22. travnja 2002. pod naslovom "Ipak bez incidenata" o tome piše: "Ono čega su se svi pribojavali, ponajprije u stožerima troje predsjedničkih kandidata, bili su mogući incidenti. Nakon turbulentnih izbornih skupština u Splitu, a kasnije i one odgođene u Slavonskom Brodu, koje su se odvijale na rubu fizičkih obračuna, veliko se "kreševo" očekivalo upravo u finišu nemilosrdne borbe između Sanadera i Pašalića, u Zagrebu."

Samo dva dana prije sabora, Ivić Pašalić izdao je priopćenje za javnost u kojem je iznio svoje javno neslaganje s odlukom predsjednika o zaštitarskom osiguranju sabora. A na saboru se upravo očitivalo kako je taj potez predsjednika Sanadera bio posve ispravan. Pri ulazu u dvoranu "Lisinski" stvarale su se velike gužve, ali su upravo zaštitari posve korektno i profesionalno pružili potrebnu kontrolu i sigurnost svim prisutnima u dvorani. Osiguravali su skup od bilo čijih provokativnih incidenata, kao i u konačnici osigurali provedbu organizacije glasovanja. Večernji list od 22. travnja pod naslovom "Rat zbog glasačkih listića" bilježi: "Pokušaj promatrača iz Pašalićeva stožera da uđu u izbom komisiju zamalo je završio tučnjavom. Naime, pašalićevce su zaustavili zaštitari, a Branimir Glavaš izišao je iz komisije te kazao da nema potrebe za gužvom, da će promatrači i tako biti prisutni kad se listići budu dijelili i nakon glasovanja ubacivali u kutije." Poznato je kako je prije dvije godine na 5. općem saboru, bilo nekih primjedbi u svezi glasačkih kutija, koje su tada u medijima vezane uz ime Ivića Pašalića, ali su ove godine organizacijske mjere bile na boljoj razini.

Uzevši u obzir predhodni slučaj oko pripreme tiskanja numeriranih akreditacija, postalo je pred sabor jasno gdje bi sve sustav glasovanja mogao 'procuriti'. Samo tri dana prije 7. općeg sabora, prepucavanje Pašalića sa Sanaderom na Središnjem odboru stranke pretvara se u pravi sukob različitih pristupa. Pokazalo se pri tom da je pomoćnik glavnog tajnika Krešimir Alerić sklon Pašaliću. Glavni tajnik stranke Josko Škara, uoči samog sabora, svrstava se također na stranu Ivića Pašalića. Tako su klanovske bitke, koje su ranije vođene na nižim razinama stranke, najednom stigle i u samu Središnjicu HDZ-a. Predsjednik Sanader prisiljen je povući poteze koji osiguravaju legitimitet sabora. čini to najprije s imenovanjem tročlane komisije za vjerodajnice sabora, a zatim i odlukom o profesionalnom osiguranju sabora. Kako su neka iskustva na nižim razinama stranke pokazala da su jake klanovske podjele utjecale na regularnost nekih izbornih skupština, osiguranje na samom 7. općem saboru kao sigurnost bila je nužnost koja se pokazala svrhovitim dijelom dobre organizacije.

ZAPALJIVI GOVORI

U takovom ozračju, u dvorani koja je imala premalo mjesta za sve izaslanike, goste i medijske izvijestitelje, nestrpljivo se čekalo predstavljanje predsjedničkih kandidata.

Prva se predstavila Maja Freundlich. Održala je govor u kojem je sustavno predstavila i sebe i ono što želi postići u HDZ-u i u Hrvatskoj. Svoj program svela je na temeljnu želju - za snažnom Hrvatskom! Ocijenila je kako su reformirani komunisti pod vodstvom starog partijskog funkcionara Ivice Račana u dvije godine upropastili sve što su mogli, te ugrozili državopravnu i nacionalnu sigurnost. Upozorila je kako je Hrvatska izgubila svijest, a narod ideale i ciljeve. Obećala je da će dolaskom HDZ-a na vlast, hrvatsku vojsku i policiju vratiti u prvotno stanje, da će ih modernizirati novim tehnologijama, te da će za neko vrijeme biti zamrznuta suradnja s Haškim sudom. Pozvala je na smirivanje strasti u HDZ-u i pomirenje dva suprotstavljena tabora, te pozvala na izgradnju samosvjesnog HDZ-a, ali i rekla da se trebalo priznati

hrvatskom narodu i javnosti tko su ti u redovima HDZ-a koji su se bahato ponašali. Ona je u svom programu polazila od čistih nacionalnih interesa i moralnih potreba, vjerujući u snagu argumenta. Njezina kandidatura od početka je nailazila na tvrd otpor, ponajprije u strukturama HDZ-a, a potom i u zatrovanome hrvatskom medijskom prostoru. Jedno je sigurno, ona sa zaštitarima, dirigiranim izbornim glasačkim strojem i sukobima dvojice kandidata - nije imala ništa. Kao zamjenica predsjednika HDZ-a najprije je dvije godine sustavno gurana na stranačku, medijsku i političku marginu. Mediji su često iskrivljavali njezine stavove ili je sustavno prešućivali ili proglašavali ekstremistom. No, predstavila je program i održala govor i imala nastup dostojan respektabilnog političara i dostojnog kandidata za čelo stranke.

Dr. Ivić Pašalić održao je svoj govor retorikom nacionalnog naboja, usijavajući svoje pristaše u dvorani koji su mu burno aplaudirali. Nažalost, manje je to bio govor predstavljanja gospodarskog programa i nove vizije stranke, više je to bio govor evociranja uspomena na vlastitu prošlost i ulogu u HDZ-u. Potom su uslijedile političke poruke protiv sadašnje vlasti, pripremljenim političkim frazama za skup na kojem treba stalno podržavati temperaturu nazočnih. Na kraju je pokušao natkriliti protukandidata Sanadera, tvrdnjom kako je nedopustivo da Boru Gotovinu, brata Ante Gotovine nisu tog jutra pustili u dvoranu. Sanader je reagirao upadicom, kako to nije istina. "Predsjedniče, ne prekidajte me dok govorim!", upozoravajuće mu je odbrusio Pašalić. Sanader je mudro zašutio, jer je već predhodno sve to demantirao. Dok je predstavljao izvješće o radu stranke s govornice je poručio kako Boro Gotovina "apsolutno pripada tu s nama" i da se očito radi o pogrešci. Tako je u završnici govora, Pašalićevo licitiranje s imenom Gotovina i provociranje sukoba, za dobivanje presudne potrebne prednosti nad Sanaderom, zamalo imalo epilog s efektom bumeranga.

U svom predstavljanju Ivo Sanader je rekao kako "ne smijemo lagati i kao ova vlast obećavati brda i doline. Da su 3. siječnja rekli biračima što će se događati, ne bi narod za njih nikad glasovao." Dodao je kako cijeni i Ivića Pašalića i Maju Freundlich, ali iznad svega HDZ, te naglasio da ako ne bi bilo snažnog HDZ-a, Hrvatska ne bi imala nade. Sanader je oštro kritizirao vladajuću koaliciju. Ocijenio je i da se vlast pokazala nesposobnom i neukom, te da je u dvije godine ponovno podijelila hrvatsko narodno biće. "Nisu uspjeli u politici slamanja HDZ-a, koji je uveo demokraciju u Hrvatsku. Vi, drugovi, sigurno odlazite, ali to još ne znate" - podizao je temperaturu u dvorani i dr. Ivo Sanader. Ocijenio je da trebamo zaustaviti pesimizam i beznade koji vladaju u Hrvatskoj, te poručio: "Ima nade za Hrvatsku, Hrvatska danas ponovno dobiva snažan HDZ." Kao i ostali kandidati za predsjednika, pozvao je stranku na jedinstvo, te ocijenio da su "Hrvatska i HDZ važniji od svih međusobnih razlika i podjela". Ono što je trebalo učiniti još prije dvije godine Sanader se odlučio učiniti sada: Ispricao se svima koji su zbog bahatog ponašanja i pogrešaka u godinama HDZ-ove vlasti pretrpjeli štetu i poručio kako je 3. siječnja HDZ izvukao pouku, te obećao da se pogreške neće ponavljati. Poručio je i da nikakve neojugoslavenske i balkanske asocijacije ovdje više neće proći. Sanader se u svojem kandidatskom govoru služio "tvrdom nacionalnom retorikom" najvjerojatnije promjeniviš konceptu svoga nastupa u posljednji čas, nakon što je primjetio kako su se izaslanici u dvorani zagrijali na istup dr. Ivića Pašalića. Bila je to pomalo igra živaca i nadmetanja i tko će koju političku situaciju bolje retorički zaoštriti. "Nema podjela, nema sukoba, svi zajedno nakon 7. sabora moramo zasukati rukave i krenuti u pobjedu na izborima", završio je Sanader, te ocijenio da ova vlast ima šansu preživjeti samo ako dođe do raskola u HDZ-u.

UPOZORENJA

U raspravi su izaslanici, osim oštih kritika na račun aktualne vlasti, nastavili pozivali na jedinstvo HDZ-a, ali i javno se izjašnjavali za Sanadera ili Pašalića. Isticalo se i da je HDZ jedini stvarni jamac hrvatske budućnosti, a odbacivala se i sama pomisao na raskol u stranci. Odlučujuća smjernica je ipak bila ona Hebrangova: "Ne mijenjajmo kapetana dok brod plovi u dobrom smjeru" koji je pozvao izaslanike da

prije zaokruživanja imena nekog od kandidata za predsjednika HDZ-a "dobro razmisle ima li iza njega crnih tragova." "Oslobodimo po drugi put Hrvatsku od komunista" zaključio je dr. Andrija Hebrang, kandidat za potpredsjednika stranke.

Glasovanje, koje je u konačnici kao i cijeli sabor proteklo u najboljem redu, pokazalo je da je dr. Ivo Sanader novi predsjednik HDZ-a, koji je dobio natpolovičnu većinu glasova (1005) ispred Pašalića (912) i Maje Freundlich (40) i tako već u prvom krugu pobijedio. Nakon objave rezultata najprije Maja Freundlich, a zatim i Pašalić čestitali su Sanaderu, glavni tajnik Joso Škara najavio je ostavku, a uočena su mnoga blijeda lica koja su podržavala Pašalića.

U svom komentaru novinar Darko Đuretek je u "Večernjem listu" napisao: "...glavno je pitanje ipak hoće li se konačno završiti unutarstranačka suprotstavljanja koja su nesumnjivo slabila HDZ. S obzirom na ono što je najavio, može se vjerovati da će šef HDZ-a prekinuti opasni krug podjela u najvećoj našoj oporbenoj stranci koje su počele ozbiljno nagrizati i njezine temelje. (...) činjenica je naime da je HDZ hrvatskoj javnosti još uvijek dužan pružiti dokaz da se ta stranka uistinu promijenila. Upravo u tome je najveći teret novog predsjednika, jer same riječi nisu dovoljne. Za Hrvatsku nije nevažno kakvu će oporbu imati, a to znači i tko će biti na čelu HDZ-a. No Đuretek će pomalo i skeptično podbadi: " Samo to, međutim, nije dovoljno, jer i na ovom je saboru bilo previše teških riječi, pa čak i prijetnji na račun političkih protivnika. Iako će neki u HDZ-u euforično slaviti, pred tom je strankom tek sada najteži posao - vratiti vjerodostojnost i povjerenje hrvatskih birača. "

Svakako treba dobro razmotriti ono što je uoči sabora poručio Glas koncila od 21. travnja. U komentaru tog tjednika stoji upozorenje: "Glede pak događanja u našoj najvećoj političkoj stranci koja je pred svojim izbornim saborom, treba reći da ona izazivaju zabrinutost kod većine onih kojima je stalo do općega dobra hrvatske nacije i države jer je borba za vlast u toj stranci potisnula skrb za opće dobro. Ako su lideri u borbi za prestiž to i nametnuli na dosadašnjim stranačkim skupovima na nižim razinama, još uvijek nije prekasno da delegati stranačkoga sabora stave stvari na svoje mjesto. Na delegatima toga sabora je povijesna odgovornost ne samo za budućnost te stranke nego i za dobro hrvatske nacije i države. Oni bi, naime, trebali biti svjesni da će svaka njihova pristranost, osim one za dugoročno dobro hrvatske nacije, biti izraz njihove potkupljenosti, korumpiranosti, ucijenjenosti ili zaslijepljenosti - a sve je to protiv Hrvatske i protiv hrvatske bolje budućnosti. Samo novi, časni ljudi s isključivo časnim namjerama, izabrani u posvemašnjoj osobnoj slobodi svakoga delegata i na stvamo demokratski način, mogli bi buditi nadu u bolje hrvatsko sutra. Hrvatska u ovom povijesnom času nužno treba stvarno zdrave, poštene, sposobne, etičke, vjerodostojne i budućnosti okrenute političke snage, a dosta joj je boraca za vlast, privilegije, utjecaj, moć, osobne ili skupne

interese. Stoga je u najvećoj hrvatskoj stranci, posebno na delegatima, osobe, povijesni čas za trijeznost, odgovornost i stvami a ne lažni patriotizam. Alternativa je produbljivanje zabrinjavajućih procesa."

KAKVE PROMJENE ?

Jeli će se doista nešto promijeniti nakon ovog sabora HDZ-a? Presudno je važno, kako će se u budućnosti voditi HDZ. Cijelo vrijeme se upomo govorilo kako je stranka konsolidirana. Sabor je pokazao kadrovske podjele, no i potpuno jedinstvo u pogledu nacionalnih interesa Hrvatske. Privid razdora doveden je do vrhunca, a HDZ se nije raspao, iako su bile pomiješane strasti s interesima. No od mnogih članova situacija je učinila klanovske klonove. Sanader ipak ima novu priliku. Članstvo sigurno nije za to da se naprijed guraju strukture koje su svojom neodgovornošću pridonijele dolasku komunista na vlast, a sebi osigurale saborske mandate i visoke stranačke funkcije. Ako neki u HDZ-u skrivaju svoje promašaje, neutažive apetite i prikrivene namjere, treba reći da stranka koja je stvorila hrvatsku državu, nije mjesto za klanovske podjele. No one su ipak obilježile ove unutarstranačke izbore. Pročišćavanje toga biti će veliki izazov za novo vodstvo stranke. Jer na pomolu su novi sukobi i nove medijske senzacije. Usljedila je afera već dan poslije - s pronađenim izbornim listićima u kontejnerima pored dvorane "Lisinski". Zatim slijedi Sanaderovo traženje mandata na sve stranačke dužnosti od protukandidata I. Pašalića i M. Freundlich. Uz najnoviju promjenu odluke Jose Škare, te njegovo i Alerićevo odbijanje već najavljene ostavke glavnog tajnika - sve to daje naslutiti da se strasti u HDZ-u nisu smirile i da se mogu očekivati novi stranački sukobi i zapleti.

HDZ treba zato u budućnosti provesti mnoge organizacione promjene. Ovaj je sabor ogledalo stanja i potrebe za uvođenjem organizacije izravnog biranja predsjednika stranke, od strane svih članova stranke! Za to je potrebno svakako ažurirati popis članstva. Poželjno bi bilo i izravno biranje drugih vodećih dužnosnika stranke, a posebno i kandidata za saborske zastupnike! To bi bio vrhunac demokracije, koju stranka kada pruži svom članstvu postaje i uzorni primjer stranačke demokracije u Hrvatskoj. Na taj način otpali bi mnogi mešetari i kvazi-političari, koji su na razne čudne načine dospjeli u stranku, a u stvari su nacionalne štetočine. Jer inače će i ubuduće dolaziti do ružnih sukoba, a na izborme skupštine i sabor, umjesto stranačkih prijatelja, i nadalje će dolaziti stranački izaslanici - klonovi. Da bismo to mogli artikulirati i provesti, moramo doista tragati za iskrenim ljudima, spremnim na žrtvu, na odricanje, na samoprijegor, ljude koji će potisnuti svoje privatne strasti i interese, te istinoljubivo svjedočiti i raditi u duhu stranačkog i sveopćeg dobra. Upravo onako kako je to, pred ovaj sabor, poželio uvodničar u Glasu koncila.

Damir Borovčak

damir.borovcak1@zg.tel.hr

PRVI DAN 7. OPĆEG SABORA HDZ-a PROTEKAO JE BEZ VEĆIH INCIDENATA

Sanader: Ispričavam se svima koji su godinama trpjeli HDZ-ove propuste, bahatost i pogrešne odluke

ZAGREB (Hina) - Prvi dan dvodnevnog 7. općeg (izbornog) sabora Hrvatske demokratske zajednice (HDZ), na kojemu stranka bira novog predsjednika i novo stranačko vodstvo, održan je uz iznimno veliko osiguranje, ali i incidente. Pripadnici osječke zaštitarske tvrtke Borbaš ispunili su gotovo sve kutove Koncertne dvorane "Vatroslav Lisinski", a svaki, od više od dvije tisuće izaslanika, prošao je njihov temeljitu kontrolu. Isto se postupalo i prema brojnim novinarima. Visoke mjere osiguranja izazivale su nervozu dijela izaslanika, no prema objašnjenjima pripadnika tvrtke Borbaš te su mjere nužne na početku sabora i u nastavku će se postupati "mekše".

Pred početak sabora zbio se i incident kada je skupina od desetak izaslanika željela ući u dvoranu, no nije ih bilo na popisu izaslanika. Branimir Glavaš, koji je nadzirao osiguranje, ponudio im je kompromis - u dvoranu mogu kao gosti, dakle bez mogućnosti da raspravljaju i glasuju. Ta ponuda nije, međutim, zadovoljila sve izaslanike pa ih je dio, uz glasne prosvjede, morao napustiti Dvoranu "Lisinski".

Kao gosti na saboru najjače hrvatske oporbene stranke nazočni su predstavnici Europske demokršćanske unije, Europske pučke stranke, srodnih političkih stranaka iz Slovenije, predstavnici HDZ-a BiH. Skupu su nazočili i predstavnici hrvatskih političkih stranaka - HSLS-a, HSS-a, HKDU-a, HSP-a, DC-a, IDS-a, HIP-a itd., a novinari su

zamijetili kako nije bilo predstavnika SDP-a, HNS-a i LS-a.

Hadezeovci na 7. općem saboru biraju novog predsjednika i novo stranačko vodstvo. Kandidati za predsjednika HDZ-a su Ivo Sanader, Ivić Pašalić i Maja Freundlich.

Predsjednik Hrvatske demokratske zajednice (HDZ) Ivo Sanader izjavio je jučer na stranačkom saboru da je HDZ spreman za pobjedu na idućim parlamentarnim izborima, te pozvao na očuvanje stranačkog zajedništva i nadvladavanje razlika. Hrvatska i HDZ važniji su od međusobnih razlika, istaknuo je Sanader na 7. općem (izbornom) saboru HDZ-a izvješćujući o radu stranke između dvaju sabora. Sanader je ustvrdio da je HDZ u protekle dvije godine bio izložen pokušajima rastakanja od strane vladajuće koalicije na čelu sa SDP-om, no da se HDZ odupro svim pritiscima. Predsjednik HDZ-a kritizirao je rad Vlade i predsjednika Republike. Vlada i predsjednik države klevetali su HDZ, a pokazali su se nesposobnima rješavati gospodarske i socijalne probleme, zapravo su ih produbili, ocijenio je Sanader, ustvrdivši da Hrvatska ne zaslužuje "ovako nesposobnu Vladu". HDZ, naglašava Sanader, ne prihvaća malođuše i pesimizam koje aktualna vlast širi Hrvatskom i drži da može ponuditi rješenja kojima će se zaustaviti negativni trendovi.

Predsjednik HDZ-a ispričao se svim građanima koji su u godinama HDZ-ove vlasti pretrpjeli štetu zbog propusta, bahatog ponašanja,

Ivo Perić: Povijest Hrvata (Odlomak iz knjige)

Hrvatsko kulturno ozračje u drugoj polovici 19. i početkom 20. stoljeća

U vrijeme hrvatskog narodnog preporoda izveden je ne samo politički, nego i kulturni preporod u hrvatskom društvu. Na osnovi preporodnih rezultata moglo se svestranije i brže graditi dalje.

Osobito su zapaženi razvojni uspjesi u školstvu. U drugoj polovici 19. stoljeća osnovno školovanje postalo je obvezatno. Broj osnovnih škola bio je u stalnom porastu, što pokazuju i ovi podaci za Bansku Hrvatsku:

Godina	Javne opće	Javne vjerske	Privatne	Ukupno
1890.	1198	40	23	1261
1896.	1272	40	30	1342
1902.	1337	41	34	1412

U Banskoj Hrvatskoj djelovale su i mnoge srednje, općeobrazovne i stručne škole te razne niže stručne škole i stručni tečajevi. Tako je npr. u školskoj godini 1905./06. bilo 9 klasičnih gimnazija, 6 učiteljskih škola, 3 bogoslovna učilišta, 12 glazbenih škola, 40 šegrtskih škola, 25 ženskih stručnih škola i dr.

Moderno sveučilište, kao skup visokoškolskih ustanova, otvoreno je u Zagrebu 19. listopada 1874. Ono je imalo tada tri fakulteta: Bogoslovni, Filozofski i Pravni. Pri Filozofskom fakultetu osnivani su i samostalni visokoškolski studiji, npr. od 1882. Farmaceutski tečaj, od 1898. Šumarska akademija, a potom i Studij geodezije. Broj studenata zagrebačkog Sveučilišta bio je sve veći. O tome svjedoče ovi statistički pokazatelji:

Školska godina	Bogoslovni fakultet	Filozofski fakultet	Pravni fakultet	Ukupno
1874./75.	81	26	181	288
1890./91.	114	90	179	383
1902./03.	93	172	602	867
1909./10.	112	215	716	1043

Medicinski fakultet zagrebačkog Sveučilišta otvoren je početkom školske 1917./18. godine.

Krajem školske 1913./14. godine u Dalmaciji je djelovala 401 osnovna škola, od toga 400 na hrvatskom i 1 na talijanskom jeziku. Talijansko iredentističko društvo Lega Nazionale imalo je tada u Dalmaciji 8 osnovnih, privatnih škola. Od ostalih 12 privatnih škola, 11 su imale nastavu na hrvatskom, a 1 u Zadru na njemačkom jeziku. Na području Dalmacije djelovale su i razne srednje, općeobrazovne i stručne škole, i to: 6 klasičnih gimnazija, 2 učiteljske škole, 2 realke, 4 trgovačke škole i 2 pomorske škole. U većini od tih škola nastavni je jezik bio hrvatski. Samo u dvije škole nastavni je jezik bio talijanski. U dvjema pomorskim školama nastava se održavala dvojezično - na hrvatskom i talijanskom jeziku.

U Istri je - krajem školske 1912./13. godine - bilo 346 osnovnih škola, od toga prema nastavnom jeziku 175 hrvatskih, 38 slovenskih, 121 talijanska, 8 njemačkih i 4 dvojezične. U većini srednjih škola u Istri nastavni je jezik bio talijanski. Od srednjih škola koje su radile na hrvatskom jeziku, najpoznatije i najdjelotvornije bile su gimnazija u Pazinu i učiteljska škola u Kastvu.

Na hrvatskom prostoru u drugoj polovici 19. i početkom 20. stoljeća djelovalo je nekoliko znanstvenih i niz kulturnih ustanova.

Među znanstvenim ustanovama najvažnija je bila Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti (JAZU) u Zagrebu, koja je počela raditi 1866. Iako je prema svojim zadacima i sadržajima rada bila i ostala najviša znanstvena ustanova hrvatskog naroda, nosila je jugoslavensko ime jer je to upomo htio njezin pokrovitelj Josip Juraj Strossmayer. On je držao da će Akademija obavljati svoju kulturnu misiju i među ostalim južnim Slavenima i biti njihov duhovni objedinitelj. Strossmayerovo jugoslavenstvo i jugoslavenstvo njegovih sljedbenika - među kojima se osobito isticao Franjo Rački - prvi predsjednik JAZU, bilo je hrvatska, političko-romantičarska iluzija. Ona je, što se pokazalo u kasnijim vremenima, mnogo škodila hrvatskom narodu i nanijela mu velike nesreće. Protiv jugoslavenskog imena te najviše hrvatske znanstvene ustanove često su istupali pravaši. Oni su isticali da Hrvati zbog svojih narodnih interesa - nikada i nipošto ne bi smjeli pritaživati vlastiti nacionalni identitet.

U izdavačkoj djelatnosti JAZU osobito su se isticale njezine serije povijesnih izvora 'Monumenta spectantia historiam Slavorum meridionalium', 'Monumenta historico-iuridica Slavorum meridionalium', 'Codex diplomaticus regni Croatiae, Dalmatiae et Slavoniae' i 'Monumenta historica Ragusina', zatim serija književnih djela 'Stari pisci hrvatski' i 'Djela JAZU', potom u nastavcima veliki 'Rječnik

hrvatskoga ili srpskoga jezika'. K tome treba pridodati i značajne peridičke publikacije JAZU: 'Rad', 'Ljetopis', 'Starine' i 'Zbornik za narodni život i običaje Južnih Slavena', 'Grada za povijest književnosti hrvatske' i 'Prirodoslovna istraživanja'.

Među brojnim kulturnim, stručnim i stručno-staleškim ustanovama na hrvatskom prostoru spomenut će se ovdje tek nekoliko:

Matica hrvatska djelovala je u Zagrebu i to najprije, od svog osnutka 1842., pod imenom Matica ilirska, a od 1874. kao Matica hrvatska. Izdavala je književne časopise 'Kolo' (1842.-1853.), 'Neven' (1852.-1857.), 'Književnik' (1864.-1866.), 'Vienac' (1869.-1909.), te niz književnih djela starijih hrvatskih pisaca, ali i djela suvremenika.

Matica dalmatinska, osnovana 1862., djelovala je u Zadru. Izdavala je svake godine svoj 'Narodni koledar', zatim književni časopis 'Glasnik Matice dalmatinske' (1901.-1904.) i niz književnih i stručnih djela. Od 1911. nastavila je raditi kao ogranak Matice hrvatske.

Društvo sv. Jeronima, osnovano 1867. u Zagrebu, izdavalo je knjige s pretežno vjerskom tematikom za svoje članove i hrvatski puk uopće.

Hrvatski pedagoško-književni zbor, osnovan 1871. u Zagrebu, organizirao je pedagoške i učiteljsko-staleške skupove, izdavao pedagoškijsku literaturu i pedagoške časopise te književna djela i zabavno-poučne časopise za djecu. Pokrenuo je i nedovršenu 'Pedagoškijsku enciklopediju', od koje je 1885.-1916. izašlo ukupno 16 svczaka (do riječi Pravopis).

Hrvatsko naravoslovno društvo (kasnije Hrvatsko prirodoslovno društvo) osnovano je 1885. Izdavalo je svoj stručni časopis 'Glasnik Hrvatskog naravoslovnog društva'. Od 1915. izdaje časopis 'Priroda', namijenjen popularizaciji prirodnih znanosti, također i svoju Popularnu biblioteku.

Hrvatsko starinarsko društvo, tako nazvano od 1893., započelo je raditi 1887. u Kninu kao Kninsko starinarsko društvo. Organiziralo je arheološka istraživanja u kninskoj okolini, 1893. osnovalo Muzej hrvatskih starina te 1895. pokrenulo svoj stručni časopis 'Starohrvatska prosvjeta'.

Društvo hrvatskih književnika, osnovano 1900., pokrenulo je 1906. svoj časopis 'Savremenik', a 1909. i svoju biblioteku 'Savremeni hrvatski pisci'.

Tijekom 19. i početkom 20. stoljeća osnovani su mnogi javni muzeji. Već 1818. počeo je djelovati Arheološki muzej u Splitu, zatim od 1830. Centralni muzej u Dalmaciji u Zadru. Narodni muzej u Zagrebu nastajao je postupno: 1843. utemeljene su njegove dvije zbirke - mineraloška i zoološka, 1844. daljnje tri zbirke - arheološka, numizmatička i sfragistička, 1845. zbirka rukopisa i starih natpisa. Od 1866. taj je Narodni muzej postao zemaljski zavod i pod zaštitom Hrvatskog sabora.

Tate i mame su na koncertu “Hrvatske” Miss. bili zaista jako zaposleni....

Hrvatske poštanske marke

U posljednjem broju Hrvatske Iskre (105, 15. IV. 2002.) objavljen je moj uvodni članak o hrvatskim poštanskim markama. Taj je članak ilustriran slikama 13 maraka od kojih su četiri slike maraka Nezavisne države Hrvatske, među kojima se nalazi i marka s likom Ante Pavelića. Naglašavam da ilustriranje i oprema toga članka nije bio moj izbor.

Naime, članak sam u prošlom broju završila riječima: "Tiskanjem, objavljivanjem i uvođenjem poštanskih maraka u promet potvrđuje se opstojnost i kontinuitet državnosti, širi se spoznaja o povijesti naroda, o njegovim kulturnim, znanstvenim i civilizacijskim dostignućima". Također sam nagovijestila što ću nastojati obraditi: "...tematske cjeline hrvatskih maraka koje svojim vrijednim likovnim rješenjima i zavidnom razinom izvedbe, dopadljivošću motiva i raznolikošću tematike šire istinu o Hrvatskoj diljem svijeta". Nakana nije bila prikazati hrvatske marke u kataloškom slijedu kako ih donose svjetski katalozi kao napr. Stanley Gibbons (Velika Britanija i svijet), Michel (Njemačka i svijet) ili Zumstein (švicarska i svijet) i mnogi drugi, kao i naposljetku najnoviji uradak hrvatske poštanske uprave: Katalog poštanskih marka - Hrvatska 2001. koji nastoji obuhvatiti i kataloški obraditi produkciju poštanskih maraka u tri državna sustava u XX. i XL stoljeću - Državu SHS (1918-1919), Nezavisnu državu Hrvatsku (1941.-1945.) te Republiku Hrvatsku (1991.-2001.). Takovi katalozi donose sve dostupne informacije o serijama, nakladama, uobičajenim tiskarskim i namjernim pogreškama, o papiru, o tiskarama i dr. Oni su neophodni alat sakupljačima i strastvenim filatelistima koji akumulirajući svoje raznovrsne kolekcije ostvaruju nova vrijednosna dobra. Takove pak stručne kataloge ne koriste oni neinformirani koji svakome ljudskome djelovanju prilaze s nepovjerenjem i koji svojim negativnim i nesavjesnim pristupom često snabdjevaju veletržnicu političkih manipulacija. Svjesni smo da smo posljednjeg desetljeća prošlog stoljeća na takovoj veletržnici u Hrvatskoj neizmjereno skupo plaćali, a samo smo željeli da nam se dozvoli da vodimo brigu u svojoj djeci - u svojem domu, na svojoj vlastitoj njivi, na svojemu morskome žalu!!

Nažalost, i ovakva tema, kao što su poštanske marke, posebno budi negativne duhove tražeći razloge za osporavanje tih naših želja. Umjesto da nam ti maleni vrijednosni papirići, te sitne ultraminijature sličice progovore o prvorazrednom kulturnom postignuću, o golemoj snazi hrvatskih dizajnera, o inovativnim rješenjima, o zanimljivim i poučnim temama kojima se iznova vrednuje hrvatska prošlost, znanost, kultura, sport, mi se ponovno moramo opravdavati da bi nam se dozvolilo da slobodno progovorimo o sebi i o svojoj ulozi u svijetu.

Navest ću jedan zanimljivi primjer. U siječnju 1995. godine izdana je serija od tri prigodne poštanske marke s motivima kravate: prva kravata hrvatskog vojnika iz 1630., kravata engleskog dandyja iz 1810. te kravata poslovnog čovjeka iz 1995. godine. Namjera je bila pokazati kako je taj mali odjevni predmet hrvatski doprinos općoj povijesti odijevanja i mode. Poznata je priča da su u doba tridesetogodišnjeg rata (1618-1648) sudjelovali i lako naoružani hrvatski vojnici, koje zbog njihove hrabrosti i vještina Francuzi priključuju svojim postrojbama. Već 1643. u Francuskoj su formirane konjaničke regimente i među njima regimenta Hrvata pod imenom Royal - Cravvates (Kraljevski Hrvati). Hrvatska se regimenta razlikovala po odori koju je nosila te po osebnom detalju, rupcu koji su na poseban način vezali oko vrata. Ubrzo je i ostala francuska vojska prihvatila nošenje tog ovratnika, koji postepeno ulazi i u civilnu modu pod imenom kravata. Od tada je kravata, kao modni detalj, prisutna u cijelom svijetu. Blok od tri prigodne poštanske marke oblikovao je i izradio akademski slikar Lovro Artuković.

Međutim, ova je dopadljiva serija od tri marke izazvala međunarodni skandal - citiram Izjavu broj 47 Hrvatskog helsinškog odbora od 24. listopada 1996. u cijelosti:

(citat) Centar Simon Wiesenthal u Parizu objavio je izjavu kojom poziva Generalno udruženje pošta (Universal Postal Union), sa sjedištem u Bemu, da "osudi iskorištavanje međunarodne pošte za stavljanje likova ratnih zločinaca na poštanske markice, te pridavanja herojskog značenja rasistima i arhitektima genocida, te da zatraži od Hrvatske da povuče ovu uvredljivu markicu iz njezinih pošta". Radi se, naime, o navodnom "izdavanju komemorativne poštanske markice u čast Andrije Artukovića, bivšeg Ministra unutarnjih poslova marionetske Nezavisne Države Hrvatske", a što je "izazvalo sablazan i zgražanje u centru Simona Wiesenthala".

Direktor pariškog centra S. Wiesenthal, doktor Shimon Samuels obratio se s tim u vezi i glavnom tajniku Vijeća Europe.

Hrvatski helsinški odbor za ljudska prava istražio je navode Centra Simon Wiesenthal iz Pariza i utvrdio sljedeće:

"Istina je da je Hrvatska pošta objavila seriju od tri markice i pustila ih u javnu upotrebu. Radi se o seriji poštanskih maraka koje govore o povijesti kravate, čije se porijeklo pridaje hrvatskim vojnicima još iz 17. stoljeća.

Na prvoj markici nalazi se s lijeve strane natpis Republika Hrvatska. Na gornjem dijelu marke nalazi se natpis kravata, na donjem Croata. Na desnoj strani markice, uzduž ruba, malim bijelim slovima ispisan je znak Hrvatskih pošta - HPT. Do njega je u istoj veličini slova natpis Zrinski, potom u istoj liniji broj 1995. i Artuković. Na samoj slici nalazi se hrvatski vojnik iz 1630. godine, što piše na papiru koji se nalazi oko marke kad se marka kupuje za filatelističke potrebe. Vrijednost markice je 4 kune. Na drugoj marki iz iste serije nalazi se slika "engleski Dandy" iz 1810. Vrijednost marke je 3,80 kuna.

Na trećoj marki nalazi se poslovni čovjek iz 1995. godine. Vrijednost ove marke je 1,10 kuna. Sve tri marke radene su u boji. Provjerom podataka Hrvatski helsinški odbor ustanovio je, da što se tiče otiska natpisa Zrinski na poštanskim markama, on označava ime tiskarskog poduzeća "Zrinski" iz Čakovca, koje i inače tiska poštanske marke za potrebe Hrvatskih pošta.

Natpis Artuković ime je dizajnera Lovre Artukovića koji je ovu marku dizajnirao za potrebe Hrvatskih pošta.

Promatrači Helsinškog odbora pregledali su i druge poštanske marke u izdanju Hrvatskih pošta, te su ustanovili da se na brojnim markama nalaze imena dizajnera i tiskarskih poduzeća. Tako npr. i na marki posvećenoj Majci Božjoj Bistričkoj piše Zrinski 1996, i ime dizajnera - Šercar. Na marki iz 1996. godine posvećenoj Osijeku, piše Zrinski - 1996. - Šiško. Na marki posvećenoj Svetom Marku Križevčaninu piše Zrinski - Starčević Artuković.

Odbor drži da se radi o grubom nesporazumu, te poziva doktora Shimona Samuelsa, direktora centra Simon Wiesenthal u Parizu da povuče ovu svoju izjavu. (kraj citata)

Hrvatska je poštanska uprava od 1991. godine angažiranjem vrsnih stručnjaka, povjesnika, pjesnika, povjesničara umjetnosti, dizajnera, slikara, grafičara, jezikoslovaca i mnogih drugih uspjela proizvesti vrijedno kulturno dobro - i to su teme kojima će biti posvećeni moji članci o hrvatskim markama u Hrvatskoj Iskri. Nažalost, moj prvi članak o hrvatskim markama bio je ilustriran s markom koja bi mogla, ovaj puta opravdano, izazvati izjave poput one iz centra Simona Wiesenthala.

pogrešnih odluka, obećavši da pogreške neće ponavljati.

Sanader je istaknuo da se HDZ nikada neće odreći heroja i vitezo-va Domovinskog rata, te da general Ante Gotovina nije zločinac nego heroj. HDZ će štititi čast i ponos hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, naglasio je predsjednik HDZ-a.

Sanader je istaknuo da se HDZ treba pripremiti za pobjedu na idućim izborima - upomim i vjerodostojnim radom, uz zaštitu i promicanje državnih i nacionalnih interesa. Procijenio je da koalicijska vlast neće dočekati kraj mandata, da je HDZ spreman za svaki scenarij - redovne i prijevremene izbore, ponovno ga krase pobjednički mentalitet.

HDZ-ovi izaslanici pozvali su jučer na zajedništvo stranke, ističući da su HDZ i Hrvatska iznad svakog pojedinačnog interesa. Raspravljajući na 7. općem saboru HDZ-a o izvješću predsjednika stranke Ive Sanadera između dvaju stranačkih sabora, hadezeovci su ocijenili da se stranka u protekle dvije godine, unatoč svim optužbama i pokušajima razbijanja, uspjela konsolidirati i nametnuti kao respektabilna politička snaga. Hadezeovci poručuju da se s HDZ-om mora

RAZGOVOR: Dr. Ivo Sanader, predsjednik Hrvatske demokratske zajednice

Pašaliću nudim - razgovor

Nakon pobjede dr. Ive Sanadera na izbornom saboru HDZ-a, hrvatski mediji i dalje špekuliraju o mogućim raskolima u najjačoj oporbnoj stranci. Ipak, Sanader odbacuje te špekulacije i izjavljuje kako stranku počinje pripremati za pobjedu na sljedećim izborima u koju, kako kaže, nimalo ne sumnja.

Koji su vaši planovi za daljnje vođenje stranke?

Sigurno je da je glavni cilj priprema za parlamentarne izbore koji će uslijediti u mandatu u kojem sam ja izabran za predsjednika stranke. To znači da od danas krećemo u pripreme za izbore. Drugim riječima, reaktivirat ćemo one stranačke odbore i gospodarsko vijeće, koje je zbog izborne kampanje posljednjih mjeseci smanjilo svoje aktivnosti, i početi pripremati program za izbore. Nakon toga jasno ćemo reći što Hrvatskoj možemo ponuditi u izbornoj kampanji za državne izbore.

Upravo su vam najviše prigovarali da ste u izbor za predsjednika stranke ušli bez jasnoga gospodarskog programa.

Mislim da program nemaju pojedinci nego stranke. Prema tome, u pripremu našega zajedničkog gospodarskog programa uključit ćemo sve koji su na to spremni i žele pridonijeti dobrim idejama i rješenjima.

Jedan je od najposposobnijih gospodarstvenika u vašoj stranci Ivan Šuker, kojega se svrstavalo u tzv. Pašalićevu struju?

Ivan Šuker je čovjek s kojim u predsjedništvu stranke i u Saboru radim već dvije godine. Uostalom, ne prihvaćam podjele na jedne i druge. Svi smo mi HDZ. Svi će potpredsjednici HDZ-a - Šuker, Šeks, Kalmeta i Hebrang, kao i svi ostali, sudjelovati i raditi u pripremama stranke za nadolazeće izbore.

Koja je sudbina glavnoga tajnika stranke Jose Škare?

Od njega očekujem ostavku. Međutim, on mi je i prije Sabora, dakle prije nego što su bili poznati rezultati glasovanja, izjavio da ne bi više volio biti glavni tajnik stranke.

Svi su vam zamjerili prilično napadno osiguranje na Saboru stranke. Nisu li ti dečki mogli biti malo neprimjetniji?

Zanemarimo optiku. To je ipak bio najveći takav skup u Hrvatskoj, tijekom kojega je u dvorani bilo više od 2000 ljudi, pa je sve trebalo proći bez ikakvih incidenata. Stoga sam zahvalan svima onima, posebice Branimiru Glavašu, koji su brinuli o organizaciji i osiguranju toga skupa. Sve je prošlo sjajno, regulamo i u duhu političkih nadmetanja, ali i prijateljstva.

Od nekih ste svojih suradnika zatražili da vam ponude mandat na raspolaganje. Neki to već pokušavaju proglasiti pripremom za čistke. Slijede li doista čistke u HDZ-u?

Ne, neće biti čistki. To odgovorno tvrdim.

Imate li viziju budućeg stranačkog angažmana Ivića Pašalića?

Pozvat ću ga na razgovor i o tome s njime osobno razgovarati.

Očekujete li prijevremene parlamentarne izbore?

Očekujem da ova vlast neće dočekati kraj mandata, što znači da očekujem kako će se izbori održati prije regularnoga roka.

Kojim se argumentima mislite suprotstaviti vladajućoj koaliciji?

Prije svega vjerodostojnošću. Jer, oni su u hrvatsku politiku uveli prazna obećanja. Obećavali su brda i doline, što je razočaralo čak i njihove najvjernije birače. Prema tome, trebamo biti vjerodostojni i obećati ono što možemo i ostvariti. Naš će se budući program temelji-

računati i u buduću. HDZ-ovi izaslanici u svojim su istupima izražavali nezadovoljstvo odnosom vlasti prema hrvatskim braniteljima, prodajom nacionalnog bogatstva, nerješavanjem problema golemog broja nezaposlenih, padom životnog standarda, iseljavanjem mladih itd.

Nakon što su potvrđene kandidature za predsjednika stranke Maje Freundlich, Ivića Pašalića i Ive Sanadera, troje kandidata je izaslanici-ma 7. općeg (izbornog) sabora stranke predstavilo svoje programe. Povjerenstvo je objavilo da je Sanaderova kandidatura poduprta s 871 potpisom, Pašalićeva sa 550, a kandidatura Maje Freundlich sa 447 potpisa izaslanika. Za zamjenicu predsjednika stranke kandidirale su se Jadranka Kosor (528 potpisa) i Ljerkina Mintas-Hodak (410 potpisa).

Kandidati su se predstavili abecednim redom, pa je prva pred govornicu izašla Maja Freundlich čiju je kandidaturu potpisima poduprlo 447 izaslanika. Nakon nje, svoje su programe iznijeli Ivić Pašalić i Ivo Sanader. Od 2.166 punopravnih izaslanika u Koncertnoj dvorani "Vatroslav Lisinski", gdje se sabor održava, nazočno je njih 1.994.

(Glas Slavonije 22. travnja)

ti na zaustavljanju negativnih trendova u Hrvatskoj, a oni su: rast nezaposlenosti, iseljavanje iz Hrvatske, depopulacija. Osim toga, moramo se agresivnije boriti protiv korupcije i birokratskoga odnosa administracije prema građanima.

Očekujete li da bi HDZ mogao koalirati s nekim srodnim strankama ili mislite da će biti dovoljno jak da samostalno izađe na izbore?

HDZ će samostalno izaći na izbore, ali ćemo se pripremati za koaliranje te se dogovarati sa strankama centra i desnoga centra.

Na konferenciji za novinare najavili ste kako će HDZ uskoro postati punopravni član obitelji demokršćanskih i narodnjačkih europskih stranaka. Na čemu temeljite takvu najavu?

Na činjenici što su dva glavna čovjeka tih asocijacija bili na Saboru HDZ-a: generalni tajnik EDU-a (Europske demokratske unije) Alexis Wintoniak i zamjenik glavnog tajnika Europske pučke stranke Christian Kremer. Oni su dali punu potporu HDZ-u, ali i meni osobno. U onom trenutku kada se ispune uvjeti, najprije ćemo u te asocijacije ući kao promatrači, a kad Hrvatska potpiše ugovor o pridruženom članstvu, jer je to uvjet da i stranka bude pridruženi član tih asocijacija, HDZ će to i postati. (Fokus 25. travnja)

NOVE ŠVAĐE I PREPUCAVANJA U NAJJAČOJ OPORBENOJ STRANCI

Pobuna pašalićevaca zbog "tajnog" zasjedanja vrha HDZ-a

ZAGREB - O tome da se u posljednje vrijeme ni jedan najobičniji radni sastanak, a kamoli skupština nekog od stranačkih tijela u HDZ-u, ne mogu održati a da se oko toga ne stvori prvorazredni skandal, svjedoči i posljednja sjednica Predsjedništva stranke te izborna skupština Zajednice žena "Katarina Zrinska" koja se održala u subotu u Zagrebu.

Na skupštini je umjesto Jadranke Kosor, koja je postala zamjenica predsjednika stranke dr. Ive Sanadera, izabrana nova čelnica Zajednice, sadorska zastupnica dr. Karmela Caparin, te tri članice Središnjeg odbora stranke: Ivana Sućec-Trakošćanec, Ivanka Luetić i Nevenka Mladinić. Izbor jedne predstavnice žena u Predsjedništvo stranke te tri u Središnji odbor od iznimne su važnosti, jer su u oba tijela odnosi snaga Pašalićeve i Sanaderove struje vrlo tijesni, a u Središnjem odboru Pašalić ima čak i premoć.

Iz struje Ivića Pašalića prosvjedovale su članice koje navodno nisu namjerno pozvane u Zagreb iako su se dan prije zanimale kad će se skupština održati, objašnjavajući da je to stoga kako bi pobijedile isključivo one naklonjene Sanaderu. Tako se članica zajednice Davora Bošnjak pobunila jer se, kako je ustvrdila, nije poštovala procedura te smatra da je cijela skupština Zajednice nelegalna. Stara predsjednica Jadranka Kosor novinarima je, pak, kazala kako je procedura poštovana u potpunosti, a isto je potvrdio i dr. Andrija Hebrang, novi potpredsjednik stranke.

Skupštini Zajednice žena "Katarina Zrinska" prethodila je i sjednica Predsjedništva stranke, s koje je i upućen prijedlog kandidatkinje za Nastavak na 14 strani

Vijesti iz Haaga

Kreću beogradski dragovoljci u Haag

BEOGRAD - Pomoćnik jugoslavenskog ministra pravde Nebojša Šarkić najavio je da će danas u Haag otputovati bivši načelnik Generalštaba Vojske Jugoslavije Dragoljub Ojdanić, a ostali za tri do pet dana. Ojdanićev odvjetnik Vojislav Seležan potvrdio je agenciji Beta da bi Ojdanić u 6.45 sati trebao redovitom zrakoplovnom linijom s beogradskog aerodroma otputovati u Nizozemsku.

Glasnogovornik Haaškog suda Jim Landale izjavio je na jučerašnjoj redovitoj konferenciji za novinare da - mjesta ima za sve. Savezni sekretarijat za informiranje najavio je dobrovoljnu predaju šest od ukupno 23 optuženika, od kojih su trojica optužena za zločine počinjene u Hrvatskoj - Milan Martić za raketiranje Zagreba u svibnju 1995., Mile Mrkšić za ratne zločine u Vukovaru 1991. i Vladimir Kovačević Rambo za ratne zločine na dubrovačkom ratištu 1991. godine. Pomoćnik ministra Šarkić ranije je izjavio da je Mrkšiću zbog bolesti rok za odlazak u Haag produljen na 30 dana. Uz Ojdanića i Nikolu Šainovića, bivšeg potpredsjednika savezne

Martić odbija svjedočiti protiv Miloševića

Haaški optuženik Milan Martić u Haag će otputovati za 15-20 dana redovitom linijom u pratnji svoga odvjetnika Strahinje Kastratovića.

- Vlasti su prihvatile moj zahtjev da se Martićev odlazak u Haag odgodi za 15-20 dana, koliko procjenjujem da mi je potrebno za prikupljanje dokumentacije i pripremu osnovne obrane - potvrdio je jučer za naš list Strahinja Kastratović. Rekao nam je da je u stalnom kontaktu s Martićem, ali nije želio otkriti gdje je on trenutačno.

- Nakon donošenja zakona o suradnji s Haaškim sudom, Martić je dobrovoljno odlazak u Haag shvatio kao svoju građansku dužnost, a tamo će se braniti od političke optužnice koja je protiv njega podnesena - rekao je Kastratović te dodao: - Otkad je optužnica podnesena, nije imao nikakve prilike o njoj se očitovati. Točno vrijeme i način odlaska odredit će sam Martić, koji će u Haag otići redovitim putem u pratnji odvjetnika, a "ne s lisicama na rukama". Kastratović zasad nije mogao procijeniti hoće li imati problema s prikupljanjem dokumentacije niti je želio otkrivati detalje obrane. Neslužbeno se pak najavljuje da će Martiću i drugim optuženicima za zločine u Hrvatskoj u prikupljanju dokumentacije pomoći - Savo Štrbac i njegov Veritas.

Novosadski Dnevnik jučer je objavio kako je Martić izjavio da

Milošević ne želi dokumente na engleskom

ZAGREB/HAAG, (Hina) 22. travnja - Bivši jugoslavenski predsjednik Slobodan Milošević odbio je u ponedjeljak primati do daljnjeg dokumente tužiteljstva koji nisu prevedeni s engleskog na srpski. Kako je objasnio, time mu se onemogućava dobro pripremiti svoju obranu.

To odbijam. Sud je dužan davati mi papire na mom jeziku, rekao je Milošević na početku rasprave na kojoj su razmotrena proceduralna pitanja u vezi s njegovim procesom na Haaškom sudu za ratne zločine.

Dodao je da izjave svjedoka i drugi dokumenti koje dobiva na engleskom znače problem za njegove suradnike. Milošević je tijekom suđenja u više navrata pokazao da dobro govori engleski.

Pravilnik Haaškog suda propisuje da "optuženik ima pravo na upotrebu svog jezika", a tužiteljstvo treba dostavljati materijale na

Clinton i Holbrook haaški optuženici?

WASHINGTON (Hina) - Tužba protiv Ante Gotovine otvara mogućnost da dužnosnici bivše američke vlade predsjednika Billa Clintona pred Haaškim sudom budu optuženi za zločine protiv čovječnosti jer su odobrili operaciju "Oluja", prenosi u ponedjeljak mišljenje Gotovinina odvjetnika Luke Miseticha dnevnik "The Washington Times".

Novinar Jeffrey Kuhner piše da je prethodna američka administracija "potajno podržala" hrvatsku vojno-redarstvenu akciju. "SAD je pružio vojnu i tehničku pomoć operaciji Oluja kako bi se onemogućilo tadašnjeg srbijanskog predsjednika Slobodana Miloševića u ostvarenju zamisli stvaranja etnički čiste velike Srbije", piše washingtonski dnevnik. "Clintonova vlada hrvatsku vojnu akciju smatrala je

vlade, koji su optuženi zajedno sa Slobodanom Miloševićem za zločine na Kosovu, dobrovoljno se javio i Momčilo Gruban, optužen za ratne zločine u istočnoj Bosni. Optužnice za ostalih 17, koji se nisu javili za dobrovoljni odlazak, jučer su predane mjerodavnim okružnim sudovima.

Dobrovoljna predaja šestorice optuženih nije bila dovoljna SAD-u da odobri pomoć Beogradu, objavio je u utorak State Department.

Glasnogovornik State Departmenta Richard Boucher pozdravio je tu vijest, ali i naglasio da ona nije dovoljna za odobrenje američke financijske pomoći Beogradu, uključujući potporu za dodjelu međunarodnih zajmova. Boucher je naglasio da "svi optuženi, uključujući Ratka Mladića i Radovana Karadžića, moraju biti izručeni sudu u Nizozemskoj što je prije moguće".

Neispunjavanjem američkih uvjeta do 31. ožujka, koji uključuju suradnju s ICTY-jem, Beograd je ostao bez 40 milijuna američkih dolara američke pomoći za ovu godinu. (Večernji list 25. travnja)

neće svjedočiti protiv Miloševića.- Neću svjedočiti protiv Miloševića iako je zaslužio da mu se revanširam za izdaju 1995., kada je odbio poslati pomoć RSK, koju je Hrvatska vojska već bila napala - kazao je za Dnevnik te dodao da Miloševiću 1995. nije bilo lako. Ali, barem je mogao upozoriti "Zagreb da će Vojska Jugoslavije intervenirati te bi sve vjerojatno bilo drukčije."

Pred Sudom sljedećeg tjedna Florance Hartmann, glasnogovornica glavne tužiteljice Carle del Ponte, izjavila nam je sinoć da je Beograd službeno Sudu potvrdio dolazak Ojdanića.- Očekujemo da će Ojdanić doći u amsterdamsku zračnu luku oko 10.30 sati. Nakon dolaska uz pratnju službenih osoba, bit će prepraćen u pritvor u Scheveningenu. Dolazak ostale petorice, čija je dobrovoljna predaja najavljena u Beogradu, još nije službeno potvrđen - rekla nam je F. Hartmann.

Točan datum prvog pojavljivanja Ojdanića na Sudu, kada će mu biti pročitana optužnica i kada će se izjasniti osjeća li se krivim, još nije utvrđen. Neslužbeno se očekuje da bi to mogao biti ponedjeljak, 29. travnja, ili srijeda, 1. svibnja, jer je Sud 30. travnja zatvoren zbog nizozemskog nacionalnog praznika.

(Večernji list 25. travnja)

"jeziku koji optuženik razumije".

Sudsko vijeće odlučilo je razmotriti taj prigovor. Vijeće je prošli tjedan odobrilo beogradskim odvjetnicima Zdenku Tomanoviću i Dragoslavu Ognjanoviću status formalnih pravnih savjetnika bivšeg jugoslavenskog predsjednika. Milošević, koji i dalje ne priznaje legalitet Haaškog suda, odbija imenovati branitelje.

Sudsko vijeće donijelo je takvu odluku kako bi omogućilo Miloševiću da dobro pripremi obranu. Ujedno, njegovi suradnici obvezni su uvažavati odvjetnički kodeks Haaškog suda, koji predviđa poštovanje zaštite identiteta svjedoka i tajnosti dokumenata. Kosovski dio suđenja Miloševiću nastavljen je svjedočenjem kosovskog Albanaca Alija Hotija o progonu njegove obitelji iz sela Velike Kruše.

ključnom za uspostavu strateške ravnoteže (...) i otvaranje puta za Daytonске mirovne sporazume", dodaje Kuhner. "The Washington Times" prenosi Misetichovo mišljenje da bi se logika zapovjedne odgovornosti mogla primijeniti na Clintona, Richarda Holbrookea i cijeli zapovjedni lanac u SAD-u.

List donosi i izjavu glasnogovornice tužiteljstva ICTY-ja Florence Hartmann da Sud ne osporava legitimnost hrvatske vojne akcije nego "pojedinačne zločine koje su počinili hrvatski vojnici za čije postupke je bio odgovoran general Gotovina". Američku potporu operaciji Oluja "tek treba dokazati", kaže Hartman i dodaje da "ne zna za umiješanost (američke) administracije". Gotovinini odvjetnici "mogu pred sudom dokazivati svoje tvrdnje", dodala je. (Glas Slavonije 23. travnja)

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 106, 30. IV 2002.

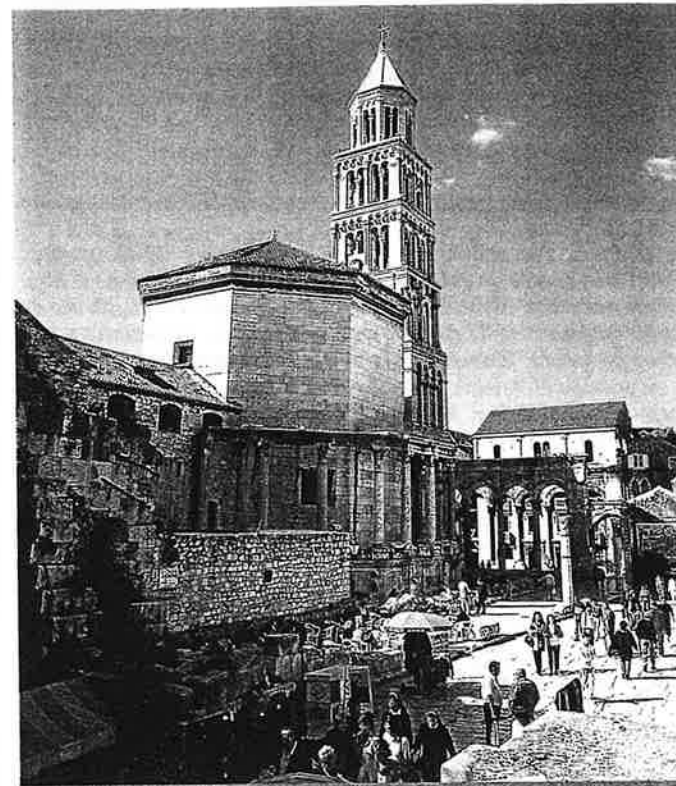
Bijeloglavi sup je u opasnosti.....

Bijeloglavi sup, izvanredno lijepa ptica, koja živi u Nacionalnom parku Paklenica (Velebit) u opasnosti je. Ovu pticu obično vidamo visoko u zraku, pa ne možemo niti naslutiti njegove dimenzije s rasponom krila 2,6 metara! Ta grabežljivica nažalost ovisi o čistoj prirodi, kako bi se održala, a nažalost, "čiste" prirode sve je manje.

Iako je Paklenica već imala lijepu zaštitarsku tradiciju, jer je već davne 1928. godine bila proglašena nacionalnim parkom, ali nažalost zakonski akt čiju je valjanost trebalo svake godine obnavljati, nije obnavljan, pa je njenim šumama prijetila dvostruka opasnost: u prvim poslijeratnim godinama mnoge šume su stradale zbog nužnosti obnove opuštenih zemlje, a i lokalno stanovništvo naglašeno siromašnog kraja još uvijek je poprilično ovisilo o korištenju pakleničkog drva. Drugi je razlog što je stavljanje velikih prostora pod zakonsku zaštitu u Europi novijeg datuma, a motivirano je i ekološkim i rekreativnim potrebama, što se 1949. godine još nije moglo naslutiti.

Iako su danas prilike drugačije i šume više nisu ugrožene navedenim opasnostima, ove ptice i njihovo preživljavanje zabrinjavaju prirodnjake Hrvatske. Naime, godine 1998. nestalo je pola kolonije bjeloglavih supova, koji su tada živjeli u Paklenici. Od šezdeset parova tih veličanstvenih ptica, čiji lijet je upravo nešto izvanredno za promatranje, jer lebde satima na nebu upotrebljavajući tople zračne struje, ostalo je tek tridesetak. Prirodnjaci su tada smatrali, a i danas smatraju da su i te ptice koje žive u ovom poznatom nacionalnom parku, i sami vjerojatno žrtve Domovinskog rata. Naime, zbog nemogućnosti prilaska ovom teritoriju Hrvatske mnoge životinje grabežljivice, posebno

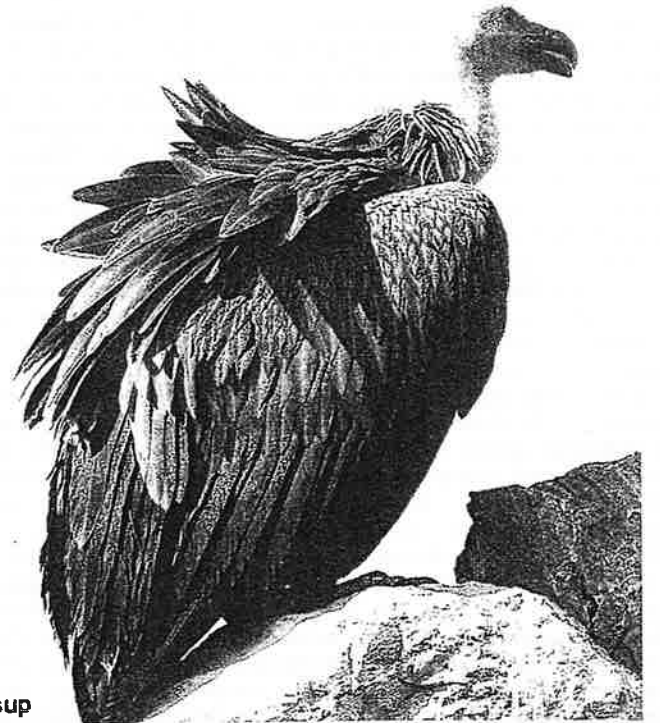
Dome moj.....

Split - pogled na crkvu sv. Duje

Vezali me za taj kamen kao da je od suhog zlata, iako su drugdje bila otvorena širom vrata... Bacili su jednom sidro neki meni slični ljudi, tako su me za sav život vezali na ovoj grudi... U danima sretnim, u danima grubim, ja ne mogu drugo nego da je ljubim, aa sreću i suze što ona ih proli, ja ne mogu drugo nego da je volim..... Potpuri Olivera "Dome moj"

lasice, "jackals" i lisice, kao i mnoge druge, razmnožile su se u velikom broju i time je poremećen prirodni ciklus.

Bijeloglavi sup

Direktor Nacionalnog Parka Paklenica isto tako smatra da je drugi mogući razlog nestanka ovih ptica, koje upravo zadivljuju turiste iz cijeloga svijeta koji dolaze ovdje kako bi vidjeli ovo čudo prirode, možda i upotreba kemijskih sredstava koji su bili upotrebljeni kako bi se smanjio broj raznih drugih grabežljivaca. Iako se svi u Nacionalnom parku Paklenica nadaju povratku bjeloglavog supa, svatko od nas mora učiniti svoje. Hrvatski prirodnjaci rade na tom problemu, a vama, dragi čitatelji, preporučamo da i vi, kad budete u Hrvatskoj, krenete put Paklenice i uživajte u ljepotama tog jedinstvenog kraja, s upozorenjem neka iza vas ostanu samo vaše stope i uzdahe užitka. (VK)

Izložba slika

Pred neko vrijeme održan je natječaj slikara na Kitchener-Waterloo području, na kojem je sudjelovao i gosp. Marinko Pipunić. Primili smo od

njega kratku vijest koju vam donosimo u cjelosti:

Na natječaju slika područja Waterloo-Kitchener sudjelovalo je 40 umjetnika srednjeistočnog Ontarija. Svaki umjetnik mogao je donijeti pet radova, a suci su izabrali 24 najbolje slike. Moje su dvije slike pobijedile i ušle u ovogodišnju izložbu koja se održava tradicionalno već 81. godinu pod pokroviteljstvom "Kitchener - Waterloo Society of Artists". Izložba se može vidjeti u Aldon Gallery 14 King st. Waterloo, od 4.og. do 30.og travnja.

Unaprijed hvala uz srdačan pozdrav,

Church, Cambridge
(one of the winners)

Marinko Pipunić
Web site: members.rogers.com/marinko

Bobi i Rudi iz Zagreba i Beča

Godinama su u Zagrebu živjeli neki drugi ljudi koji ne samo da ga nisu voljeli, nego su bili zaduženi i dobro honorirani da Zagreb pokušaju karikirati! Tako je nastala zgrada "Željpoša", gmn kopriva okružen orhidejama, tako je na početku llice niknuo neboder, tako je riječ "purger" dobila pogrdno značenje! Naravno, građanin je počeo postajati malograđaninom, jer su vojničkim cokulama i opancima smrdile sjajne lakirane salonke!

Usporedo s karikiranjem zagrebačke, bečke, europske tradicije - kako Zagreb ne bi previše pokazivao da je Hrvatska okrenuta Europi i zapadu, a ne "divljem istoku" - lansirana je i krilatica da smo mi Hrvati narod bez humora! A već 17. ožujka 1862. godine u Varaždinu hrvatske humorističke i satiričke bodlje pokazao je "Podravski jež"! Koliko prije onoga drugog "Ježa" kojeg su nam godinama nametali kao prvog! Ježić koji stoji na stražnjim nožicama, a u šapici drži cilindar, pojavio se, nažalost, samo jednom, ali su onda u drugoj polovici 19. st. zaredali hrvatski humoristički listovi. "Vragoljan" u Bakru, "Zvekan", iza kojeg je stajao otac domovine Ante Starčević, u Zagrebu, gdje su mu se ubrzo priključili "Bič", "Tries", "Brico", "Tm", "Čauš", a pred kraj osamdesetih godina i "Čuk", humoristički list pravaške orijentacije, kao što su to uostalom bili gotovo svi humorističko-satirički listovi u drugoj polovici prošlog stoljeća.

Godine 1901., kad u Zagrebu izlazi "Satir" u kojem surađuje i jedan Menci Clement Crnčić, Antun Gustav Matoš u "Narodnim novinama" uz hvalospjev Honore Daumieru i karikaturi uopće kliče: "Karikaturist ima uvijek pravo..."! U istom tekstu Matoš citira i Beaumarchaisa: "Ja se moram smijati svemu, da ne moram - plakati!" Citat koji za hrvatski humor vrijedi sve do današnjih ratnih cmo-humornih vremena!

Novo razdoblje hrvatskog humora, posebice karikature, počinje izlaskom "Kopriva" 1906. godine u Zagrebu i "Duje balavca" 1908. godine u Splitu. Uz oštra literarna pera A. G. Matoša i Tina Ujevića koji su žarili i palili književnim koprivama, "Koprivama" i "Dujom balavcem" prodefilirala je cijela plejada hrvatskih likovnih velikana - Josip Račić, Miroslav Kraljević, Emanuel Vidović, Branko Frano Angelj Radovani, Branimir Petrović, Vilko Gecan, Marijan Trepše, Zlatko Šulentić, a kasnije i Petar Papp, Ivo Režek, Antun Motika i mnogi drugi hrvatski slikari

koji su se uz slikarstvo bavili i crtanjem karikatura.

Uz te izvanredne crtače, koji su se karikaturom bavili uzgređice, pečat hrvatskoj međuratnoj karikaturi, posebice novinskoj, dali su prije svega Slavko Vereš, zatim Pjer Križanić, Sergej Mironović, Andrija Maurović i - Franjo Maixner (Varaždin 1899. - Zagreb 1963.).

Rudi: Kad je moja žena bila u drugom stanju, čitala je roman »Tri mušketira« i rodila je trojke. Bobi: Jao! Moram brzo kući. Moja žena čita knjigu »Ali-baba i 40 hajduka«.

U knjigu "Ples smrti" u sklopu "Antologije hrvatskog humora", koju je izdavalo 1975. godine u Zagrebu Društvo hrvatskih humorista, vrsni poznavatelj hrvatskog likovnog humora književnik i likovni kritičar Dubravko Horvatić uvrstio je čak deset karikatura Franje Maixnera uspjevši prokrijumčariti i dosta antisrpskih!

Možda je i ta vrsta karikatura bila razlog što je poslije 1945. godine Franjo Maixner satirički naboj morao zamijeniti blagim humorom, a radio je i nacrtje za reklame, plakate i dekoracije. Uz seriju karikatura "Jula i Reza pod repom" i "Profesor Boltek" ilustrirao je i knjižice "Bobi i Rudi".

Franjo Maixner u jednoj rođendanskoj čestitci prof. Marijanu Filipoviću piše:

Ti otac si od Bobija,
al' rad imaš i Rudija!
Zmislil si i Tedija,
ali voliš i Nukija!
Kad ih sve skup Tebi rišem,
tvoje vice pod njih pišem..."

Međutim, zagrebački profesor zemljopisa Marijan Filipović, za prijatelje Fulek, ipak nije baš pravi otac Bobija i Rudija, ali još manje je očuh. Bobi je bio poseban tip čovjeka koji se u humoru raznih naroda javlja u različitim oblicima i pod raznim imenima. Prof. Filipović posudio je likove Bobija i Rudija iz susjedne Austrije, ali im je Franjo Maixner dao autentični izgled.

Neusiljeni dobrićine zastarjelog načina odijevanja pojavili su se u Zagrebu 1953. godine i sve do 1962. godine izlazili su Filipovićeve i Maixnerovi osobenjaci svaki drugi mjesec u 20.000 primjeraka! Izdavač su bile "Koprive", a vlasnik Marijan Filipović, koji se nije smio potpisivati na knjižice, jer bi ga učenici zasigurno zvali Bobi ili Rudi, a možda i Bobi i Rudi.

Mnoge su šale u knjižicama, koje su uređivala ta dvojica. Ponajčešće su to vicevi o punicama, suprugama, žensko-muškom nadmudrivanju, piću, liječnicima, ali gotovo uvijek dobroćudni. Bobi nikad nije zločest, nije on ni lud, ali u glavi mu uvijek nedostaje koji kotačić ili je pak pokoji previše. Dobročudan, pošten, bezazlen i prostodušan, Bobi nikada ne poima situaciju, redovito krivo ili kasno shvaća, sve uzima ozbiljno i dostojanstveno, pa baš u tom leži draž i osobnost njegovih doživljaja. Pomanjkanje logike i zdravog razbora u svih njih pobuđuje opću veselost. Bobi već prvoj knjižici kaže hotelijeru, koji mu je rekao da imaju mnogo gostiju, ali će mu ipak naći neki kutić za spavanje, iako su jako ograničeni: "Ništa ne smeta, ni ja ne spadam među najpametnije!"

Iako su neki vicevi stariji od najstarijih čitatelja, a neki izmišljeni pred nekoliko desetljeća, većina i danas može iskreno nasmejati svakog čovjeka i malo sklonog humoru, vraćajući kroz šale glavnih protagonista dobri duh Zagreba.

"Bobi i Rudi", Franjo Maixner, Marijan Filipović

Vijest iz BiH-a

NAKON OSTAVKE NIZOZEMSKJE VLADE ZBOG SREBRENICE

Bez individualne krivnje za pokolje?

Međunarodna je zajednica anonimna i ne može preuzeti odgovornost. Ja mogu i hoću", kazao je nizozemski premijer Wim Kok obrazlažući ostavku nizozemske vlade pod pritiskom objave izvještaja o masakru u Srebrenici. Nije to prvi val optužaba koji se obrušio na nizozemsku vladu zbog srebreničkog masakra. Prije četiri godine nizozemski su mediji oštro kritizirali vladu da nastoji zataškati odgovornost nizozemskih plavaca u srebreničkoj enklavi te da vojni krugovi opstruiraju istragu. Dugočekivan izvještaj Nacionalnog instituta za ratnu dokumentaciju (NIOD) u svojim zaključcima Nizozemce poslane u "nemoguću misiju" ne amnestira za pokolj sedam-osam tisuća muškaraca iz enklave. Kok nije želio preuzeti krivnju, ali je priznao odgovornost za ponašanje prestravljenih Nizozemaca.

SARAJEVO - Vijest o kolektivnoj ostavci nizozemske vlade nakon izvješća o ulozi Nizozemaca u masakru u Srebrenici 1995. godine pozdravljena je u Bosni i Hercegovini kao visokomoralan čin, kojim je na neki način ispravljena pogreška vlade u Haagu. Ministarstvo vanjskih poslova BiH priopćilo je da je ohrabreno spremnošću nizozemskih vlasti i tamošnje javnosti da se suoče s činjenicama i ispituju propuste nizozemskih trupa i zapovjednog kadra u obrani zaštićene zone UN-a. To, drže u MVP-u, može biti poticaj za rasvjetljavanje uloge međunarodne zajednice u BiH u razdoblju 1992.-1995.godine.

Preživjeli Srebreničani vijest o padu vlade Wima Koka dočekali su bez pretjerane euforije. Sve su glasiji pozivi preživjelih da se objelodane imena krivaca. Osim što se poziva na odgovornost zapovjednog kadra nizozemskog bataljuna, traži se i preispitivanje odgovornosti "onih iznad njih".

Mnogo negodovanja izazvalo je i izvješće nizozemskog instituta za ratnu dokumentaciju o događajima u Srebrenici koje, prema mišljenju članova Instituta za istraživanje ratnih zločina u Sarajevu, sadrži niz manjkavosti. U Sarajevu se postavlja i pitanje moralne odgovornosti članova nizozemskog instituta. Direktor Instituta za istraživanje ratnih zločina u BiH Smail Čekić zamjera autorima izvješća što su u globalnoj ocjeni događanja u BiH zauzeli pogrešan stav, govoreći o "zaraćenim stranama", "muslimanskoj vojsci", "etničkom čišćenju" ... Čekić tvrdi da je u izvješću i niz lažno prikazanih povijesnih činjenica, čiji je cilj obmanuti svjetsku i domaću javnost. Izvješće je samo jedno u nizu izvještaja o srebreničkom masakru, ali je prvo nakon kojega je uslijedio (barem simboličan) konkretan potez, koji su nizozemski mediji pozdravili.

Francuski mediji nisu tako unisono potkraj prošle godine prihvatili zaključke francuske parlamentarne istrage. Prošlog studenoga

Hrvatski svjetski kongres najavio tužbu protiv Petritscha

ZAGREB, 25. travnja - "Zbog organiziranog nasilja nad ljudskim i narodnim pravima u BiH, tužit ćemo visokog predstavnika međunarodne zajednice u BiH Wolfganga Petritscha", najavio je predsjednik Hrvatskoga svjetskoga kongresa (HSK) dr. Šimun Šito Ćorić na konferenciji za novinare u četvrtak. Istaknuo je da će protiv Petritscha podignuti tužbe na lokalnoj i na međunarodnoj razini, "jer je prekršio i lokalne i međunarodne zakone".

Upozorio je da hrvatski narod u BiH nema budućnosti, apeliravši na hrvatsku i međunarodnu javnost da se solidarizira s njima. "Hrvatski narod je za vrijeme rata u BiH najviše stradao, na što, između ostalog, ukazuje i činjenica da ih je ostalo samo oko 50 posto od predratnog broja", rekao je Šito Ćorić, pozvavši hrvatsku vlast da poduzme mjere kako bi se zaustavilo iseljavanje i omogućio povratak

Hrvatski Narodni Sabor BiH: Hrvati u BiH svedeni na kategoriju "ostali"

Ustavnim promjena koje je nametnuo visoki predstavnik Wolfgang Petritsch, Hrvati u BiH izgubili su pozicije koje imaju druga dva konstitutivna naroda i svedeni su na nacionalnu manjinu, stoji u današnjem priopćenju iz Hrvatske stranke prava (HSP) BiH.

"Struktura izvršne vlasti u entitetima doslovan je politički nokaut za hrvatski narod. Srbi u Republici Srpskoj imaju osam ministara, Bošnjaci pet, Hrvati tri i ostali jednog ministra. U Federaciji BiH Bošnjaci imaju osam ministara, Hrvati pet, Srbi tri i ostali jednoga.

Dakle, Srbi imaju većinu u Republici Srpskoj, Bošnjaci u Federaciji

objavljen je izvještaj na 1225 stranica nakon desetomjesečne istrage koja je provedena, bilo na javnim, bilo na tajnim saslušanjima, nad četrdesetak vojnih i političkih dužnosnika toga razdoblja. Među ostalima, ispitan je i Bernard Janvier, koji je u vrijeme masakra bio glavnim zapovjednikom UNPROFOR-a. U izvještaju je konstatirana njegova odgovornost - jer nije pozvao na zračne udare za obranu Srebrenice. Nije ipak dokazana ni kakva Janvierova politička trgovina s tadašnjim vođama bosanskih Srba, a današnjim haaškim optuženicima. U Francuskom se izvješću zaključuje da su za pokolj u Srebrenici odgovorni Srbi, Ujedinjeni narodi, odnosno države čiji su vojnici sudjelovali u mirovnim snagama, uključujući Francusku. Nikakvih konsekvencija, međutim, nije bilo, kao što ih nije bilo ni nakon prethodno objavljenih rezultata istrage koju su proveli Ujedinjeni narodi.

Nizozemska je vlada pokazala kako se može priznati politička odgovornost, čak iako veći dio sadašnjih ministara 1995. godine nije sjedio u vladi. No, put od kolektivne političke odgovornosti do utvrđivanja individualne krivnje vjerojatno ipak neće proći ni tadašnji UN-ov šef misije Yassushi Akashi, ni Janvier, ni čelnici država stalnih članica posvađanog Vijeća sigurnosti.

Za masakr u Srebrenici lani je izrečena prva presuda Haaškog suda - srpski general Radislav Krstić za genocid u Srebrenici osuđen je na 46 godina zatvora. Zločin u Srebrenici sastavni je dio optužnice protiv Karadžića i Mladića, ali je i u bosanskoj optužnici protiv Slobodana Miloševića iako nizozemska istraga nije dokazala vezu Miloševića s tim pokoljem. Dosadašnji smjer rada Suda ne daje naslutiti da će se krug optuženika za Srebrenicu proširiti.

(Večernji list 18.travnja)

Hrvata u BiH. HSK traži od međunarodne zajednice da se ispriča zbog svog nedemokratskog i nasilnog ponašanja nad sva tri naroda u BiH. "Očito su dosadašnja politička rješenja nepravedna za narode u BiH, stoga predlažemo primjenu švicarskoga kantonalnog ili belgijskoga regionalnog modela", naglasio je Šito Ćorić.

HSK je najavio da će se pridružiti Organizacijskom odboru Muzeja hrvatskog holokausta koji se treba izgraditi u Zagrebu.

Dodijeljene su i četiri godišnje nagrade za djelovanje na povezivanju Hrvata iz domovine i iseljeničtva, promicanju hrvatskih nacionalnih interesa te za promidžbu Hrvatske u svijetu. Nagrade su dobili saborska zastupnica Zdenka Babić-Petričević, urednik na HRT-u Zvonko Božinović, novinar Carl Gustav Ströhm te obitelj Kostelić.

(Vjesnik 26. travnja)

BiH, a Hrvati ostaju manjina u oba entiteta i izravnati su s kategorijom ostali. Kategorija ostali uvedena je isključivo iz razloga da bude "joker" u rukavu većinskome narodu u nadglašavanju drugih dvaju naroda. Iz nevedenog je jasno da su Hrvati u BiH pretvoreni u nešto s čime se nikad neće pomiriti jer im je oduzeto ono za što su se borili i što su spremni braniti. Hrvatima ne preostaje ništa druga nego da svim civilizacijskim sredstvima traže isti status kakav imaju i druga dva konstitutivna naroda", stoji u HSP-ovu priopćenju za javnost.

(Hrvatski Narodni Sabor BiH)

Atentat bio planiran i na kardinala Puljića

SARAJEVO - Iako je proteklo više od tjedan dana od kako je federalni MUP dostavio kaznene prijave protiv bivših čelnika republičkog MUP-a i AID-a, Bakira Alispahića, Irfana Ljevakovića te Envera Mujazinića, tročlano kvalificirano vijeće Vrhovnog suda Federacije BiH nije se još uvijek izjasnilo o zahtjevu federalnog tužiteljstva za pokretanje istrage i prijedlogu određivanje mjere pritvora. Podsjetimo, Alispahić, Ljevaković i Mujazinić optuženi su za terorizam i špijunažu.

Prema saznanjima Slobodne Dalmacije Jasminka Putica, istražni sudac Vrhovnog suda Federacije BiH, zaprimila je ovaj predmet te ocijenila kako ne postoji dovoljno dokaza za pokretanje istrage i određivanje pritvora. Stoga je istražna sutkinja Jasminka Putica, zatražila od tužitelja zastupnika Muhidina Hajdarevića dopunjenje cjelokupne dokumentacije.

Drugim riječima, Hajdarević je dužan osigurati čvrste dokaze kojih prema ocjeni istražnog suca u ovom slučaju za sada nema. Prema informacijama iz Vrhovnog suda Federacije BiH Hajdarević je trenutno

odsutan. Shodno sudbenoj praksi na potezu je kvalificirano vijeće koje treba donijeti konačnu odluku o prihvatanju ili ne prihvatanju tužiteljeva zahtjeva. I dok Vrhovni sud oklijeva s nalogom za uhićenje bivših čelnika AID-a, prema najnovijim saznanjima direktor MUP-a Federacije BiH Dragan Lukač dostavio je federalnom tužiteljstvu dopunu kaznene prijave protiv bivših čelnika AID-a i republičkoga MUP-a.

Novi dokazi trebali bi osnažiti krivične navode o stvarnim pripremama atentata na jednog političara. Muhamed Filipović, nekadašnji lider LBOA, koji je u vrijeme spome obuke na Pogorelici obnašao dužnost veleposlanika BiH u Londonu, ovih dana je javno obznanio kako je protiv njega doista planiran atentat.

Prema nekim saznanjima detaljna istraga mogla bi otkriti i planove o pokušaju atentata na nekoliko uglednih Hrvata grada Sarajeva među kojima se veže i ime nadbiskupa vrhbosanskog kardinala Vinka Puljića u razdoblju kada je Bakir Alispahić obnašao dužnost ministra MUP-a Republike BiH. (Sloabodna Dalmacija 24. travnja)

Ustavne promjene otvorile put temeljitim promjenama u BiH

SARAJEVO (Hina) - Odlukom visokog predstavnika za BiH Wolfganga Petritscha o proglašenju amandmana na ustave Federacije BiH i Republike Srpske stvorene su pretpostavke za provedbu najradikalnijih političkih promjena u toj zemlji još od potpisivanja Daytonskog sporazuma. Petritsch je u petak donio odluku o stupanju na snagu ustavnih amandmana što ih je dan ranije usvojio Dom naroda Parlamenta Federacije BiH te odluku o nekim izmjenama amandmana koje je 4. travnja proglasila Skupština Republike Srpske.

Odmah nakon donošenja tih odluka predsjednica Izbornog povjerenstva BiH Lidija Korać objavila je kako će se opći izbori u toj zemlji održati 5. listopada. Ona je pojasnila kako paket Petritschevih odluka sadrži i izmjene izbornog zakona kojima je on također usklađen s odlukom Ustavnog suda BiH o konstitutivnosti sva tri naroda na cijelom teritoriju države. Sam Petritsch izjavio je kako je odluka o proglašenju ustavnih amandmana zapravo označila rješavanje "manjeg broja pitanja" koja su ostala otvorena i nakon postizanja sporazuma o ustavnim promjenama 27. ožujka.

Nakon pregovora devet političkih stranaka, vođenih gotovo 20 dana uz posredovanje visokog predstavnika, postignut je sporazum o načinu provedbe odluke Ustavnog suda BiH donesene prije gotovo dvije godine. Sporazum su potpisale tri stranke: Socijaldemokratska partija (SDP), Nova hrvatska inicijativa (NHI) i Stranka za BiH (SBiH) dok su ostali sudionici pregovora iskazali rezerve, a sporazumu su se izravno usprotivili Stranka demokratske akcije (SDA) i Hrvatska demokratska zajednica (HDZ). Te dvije stranke su i u Parlamentu Federacije odbile podržati ustavne amandmane što je onemogućilo njihovo usvajanje u redovitom postupku.

"Nisam mogao dopustiti da zbog opstrukcija stranaka koje predstavljaju političke dinosaure bude ometen ovako važan projekt", kazao je Petritsch pojašnjavajući razloge zbog kojih je ipak odlučio iskoristiti svoje ovlasti i nametnuti ustavne promjene. Austrijski diplomat drži, međutim, kako su one ipak najvećim dijelom rezultat zalaganja i aktivnosti domaćih političkih snaga. Reformistički orijentirane snage, kazao je visoki predstavnik, na žalost, nisu imale dovoljnu parlamentarnu većinu za provedbu promjena, pa im je stoga trebala pomoć međunarodne zajednice.

Petritsch je, međutim, uvjeren da će umjerene stranke postupno stjecati sve veći utjecaj jer su nacionalističke stranke poput SDA i HDZ-a "osudene na izumiranje".

"Takve stranke, osim u BiH, ne postoje više nigdje u Europi", kazao je Petritsch. Pojašnjavajući dosege ustavnih amandmana, Petritsch je kazao kako oni u obliku koji je na kraju usvojem osiguravaju da dva entiteta postanu uistinu multietnički te pružaju odgovarajuće mehanizme zaštite prava sva tri naroda. U oba entiteta pripadnici tri naroda stječu pravo zastupljenosti u svim tijelima vlasti na temelju popisa iz 1991. godine, osigurava se nacionalni balans u vladama i najvišim sudbenim tijelima vlasti i jamči punopravnost kroz sustav glasanja u Domu naroda u Federaciji, odnosno Vijeću naroda u Republici Srpskoj. Preinakama ustavnih amandmana srpskog entiteta eliminirana je mogućnost da se u njemu organizira referendum o odcjepljenju iz BiH. "Amandmani na Ustav Republike Srpske potpuno su sukladni 'Sarajevskom sporazumu'", bio je izričit Petritsch. On je također poručio građanima BiH kako ovo nije kraj političkih promjena koje trebaju uslijediti u njihovoj zemlji.

"Demokracija je proces i postoje instrumenti kojima se on može unaprijediti", kazao je visoki predstavnik. Petritsch koji za nekoliko tjedana završava svoj gotovo trogodišnji mandat u BiH na kraju je istaknuo kako ustavne promjene smatra najvažnijim postignućem u ovoj zemlji u proteklom razdoblju. (Glas Slavonije 23. travnja)

Nastavak sa 11 strane - HDZ

predsjednicu Zajednice. O tome što se zapravo događalo na sjednici Predsjedništva također su posve podijeljena tumačenja, ovisno o tome iz koje struje stižu. Pašalićevi ljudi zgroženi su načinom na koji je sazvano Predsjedništvo jer su na sjednicu navodno došli samo Sanaderovi pobornici, dok ove druge nitko nije ni zvao.

Dr. Ivo Sanader u subotu nam je kazao "kako nema nikakve priče, nego da je normalno održana sjednica novog Predsjedništva, a potom i Zajednice žena, na kojoj je izabrana predsjednica", a to isto novinari ma je potvrdio i dr. Andrija Hebrang. On je također izjavio da je glavnom tajniku Josi Škari i ravnatelju stranačke Zaklade Iviću Pašaliću mandat prestao jer je tijelo koje je njih imenovalo, a to je stari Središnji odbor, prestalo postojati nakon 7. Općeg sabora. No, ubrzo je iz Središnjice stranke došao i poludementi te informacije, prema kojemu ispada da je mandat prestao Škari, ali ne i Pašaliću.

Nakon različitih informacija koje su tijekom dana novinari dobivali od dviju struja, javnosti se na koncu priopćenjem obratilo Predsjedništvo HDZ-a.

- Unutarstranački izbori su završeni i svi članovi i dužnosnici stranke pozvani su da se uključe u pripremu za parlamentarne izbore, bez obzira na to kad će oni biti - navodi se u priopćenju te dodaje da ipak, zbog različitih tumačenja u javnosti, Predsjedništvo HDZ-a drži važnim podsjetiti da po odredbama Statuta HDZ-a mandat svim tijelima stranke i članovima tih tijela, kao što su zamjenik predsjednika Središnjeg odbora, tajnik Središnjeg odbora te glavni tajnik stranke i zamjenik glavnog tajnika, traje dvije godine. Samo mandat ravnatelja Zaklade hrvatskog državnog zavjeta, koji trenutno obnaša Ivić Pašalić, traje četiri godine. (Razni izvori)

Preporučujemo Vam:
Krešimir Jewellers Inc.

- specijalna izrada nakita sa hrvatskim grbom i motivima
- vjenčano i zaručno prstenje
- muške i ženske narukvice u 10K, 14K, 18K zlatu
- nudimo Vam brzi i stručni servis popravaka
- radimo procjenu nakita za osiguranja

3045 SOUTHCREEK RD. UNIT #2
MISS. ON L4X 2X4 (905) 629 8415

Hrvatska književnost

Marko Marulić - pisac novoga doba

Ono što je za Engleze Shakespeare, a za Talijane Dante, to je Marko Marulić za Hrvate. Prevodili su ga na sve svjetske jezike, čak na japanski i kineski, a čitali su ga kraljevi i sveci, teolozi i propovjednici. Prošle godine 22. travnja navršilo se pola stoljeća od završetka poznatoga Marulićeva epa Judita.

Marko Marulić

Nakon nekoliko godina upoma rada na novoj operi Judita, na prošlogodišnjem Splitskom ljetu svečano je praizvedeno grandiozno glazbeno-scensko djelo suvremenoga hrvatskog skladatelja Frane Paraća u čast i uoči obilježavanja pola tisućljeća od završetka poznatoga epa Marka Marulića, 22. travnja 1501. godine.

Bio je to suvremeni hommage ocu hrvatske književnosti u jubilarnoj godini (550. godišnjica) rođenja pjesnika, čovjeku srednjeg vijeka i navjestitelju novog doba humanizma, simbolu hrvatske jezične samobitnosti, ali i karizmatičnom pjesniku europskih i svjetskih dometa. Biblijskom pričom o hrabroj udovici, kojom je Marulić junačio Splitskane na obranu od Turaka, označio je novo doba hrvatske autorske književnosti, čega je i sâm pjesnik bio svjestan: u pismu prijatelju napomenuo je kako je tim spjevom hrvatski jezik dobio svog Dantea. Sam Marulić, pak, naveliko je prevodio Dantea i Petrarca, dok su u svijetu drugi naveliko prevodili Marula. Trojezični pisac (pisao je na latinskome, talijanskome i hrvatskome) svjetsku je slavu stekao latinskim proznim spisima, prevedenima na talijanski, njemački, francuski, češki i portugalski, engleski, španjolski, flamanski, čak i japanski i kineski.

U prvim desetljećima 16. stoljeća, dok se u francuskoj književnosti, naime, tek nazirala humanističko-renesansna preobrazba, Španjolska vrvila nabožnim knjigama, a u Italiji živjela latinistička poezija s religioznim sadržajima, Marulić je u Splitu pisao prekretnička humanistička djela nagovješćujući novo doba. Bio je, jednostavno, ispred svog vremena.

Rođen 18. kolovoza 1450. godine, u rodnome je Splitu proveo cijeli život, radeći kao sudac i istražitelj notarskih spisa, te brinući se za mnoga obiteljska imanja, ali prije svega bio je književnik i središnja ličnost splitskoga humanističkog kruga. Iako obrazovan i odgojen na talijanskoj i antičkoj književnosti, ključnima za renesansno doba, uvijek je bio u dodiru s hrvatskom tradicijom i jezikom, najbolje ga potvrđujući upravo spjevom Judita. Čitali su ga kraljevi i sveci, teolozi i propovjednici: Henrik VIII, Thomas Moore, sv. Franjo Saleški, Margareta Navarska... Pisac srednjovjekovnih bestselera slavljen je i cijenjen za života, u rodnome Splitu, ali i u Europi.

Latinski, uglavnom moralistički spisi Pouke za dobar život prema primjerima svetaca (De institutione bene vivendi per exempla sanctorum), Evangelistarium i Pedeset priča (Quinquaginta parabolae) u izvorniku i prijevodima objavljene su diljem Europe više od 90 puta. Nova istraživanja kazuju da se jedno izdanje Evandelistara (Mlci, 1500.) pojavilo još u inkunabulsko vrijeme, a vjerojatno i neka druga. Institucija, bogoljubno poučna knjiga s pripovjednim dionicama, imala je najmanje 60 izdanja, a prevedena je čak na japanski. Latinska pjesma Carmen de doctrina Domini nostri Iesu Christi pendentis in cruce zbog mnogih je naklada

postala jednom od najraširenijih religioznih pjesničkih djela u Europi i prihvaćena kao obredni tekst. Zbog živopisnih sličica iz života, Parabole su bile omiljeno didaktično štivo, rado prevedeno još i u prošlom stoljeću...

Bio je epski i lirski pjesnik, dramatik, prozaik, esejist, epistolograf, prevoditelj, teoretik, znanstvenik, publicist i javni djelatnik. Nema literarnoga i intelektualnog područja o kojemu nije autorski svjedočio. U njegov duhovni obzor ulazile su skolonost prema glazbi, slikarstvu, kiparstvu, iskazujući se u zadivljujućoj figuri hrvatskoga pisca na prijelomu 15. i 16. stoljeća kao djelatni homo universalis, piše o ovoj iznimnoj ličnosti dr. Mirko Tomasović, autor nedavno izašle, proširene monografije Marko Marulić Marul u izdanju Naklade Erasmus i sunakladnika Književnog kruga Split - Marulianum, te Zavoda za znanost o književnosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Iako prilagođena žanrovskim konvencijama, u njegovim se djelima osjeća izrazita individualnost, opisuju dr. Tomasović pjesnika, oslikavajući ga kao čovjeka jakih emocija, čvrstih stajališta, žive mašte i žestoka temperamenta.

Marulovu ulogu i vrijednost njegova opusa, kao i europske domete Hrvati su tijekom vremena različito prihvaćali. U 16. i 17. stoljeću bio je nedostižna veličina, u 18. vijeku tek uspomena, u kritičkoj svijesti 19., te dijelom i 20. stoljeća zaslužna književnopovijesna pojava. Iako opće poznat i slavljen, opus mu je sve do naših dana ostao nedovoljno istražen. Tek polovinom 20. stoljeća u Nacionalnoj knjižnici u Torinu pronađen je Marulićev važan latinski ep Davidias, prvi put objavljen u Zagrebu 1954. godine, 430 godina poslije autorove smrti. Ali, bilo je to istodobno i vrijeme kad se nekako potiskivala prava svijest o Marulićevoj važnosti u razvoju hrvatske književnosti. Poslije drugoga svjetskog rata naš začinjavac i europski kršćanski humanist - kaže dr. Tomasović - nije mogao biti poželjna ideološka paradigma. Doživljavalo ga se kao pisca srednjovjekovnog mraka i nazatka, a u najnovije doba ponovno smo ga počeli otkrivati kao pjesnika i pisca neslučenih vrijednosti i odjeka.

Za kulturu svog naroda Marulić je prerastao u simbol oslobođenja hrvatskoga duha. Obarajući granice i kročeći naprijed, bio je u duhu svog vremena i ispred njega, hrabro okrenut budućnosti. Pjesnik je Juditu dovršio 1501., a prvi je put tiskana tek dvadeset godina poslije. No, još u pjesnikovo doba smatrali su je klasikom, te je djelo Marka Marulića Marula najljepši dokaz tvrdnji da ono što je vrijedno u vremenu nastanka, ostaje trajno takvim.

(Tihana Demeter, časopis Croatia)

Modern Age

Plastics Inc.

Custom Plastic Fabrication & Machining
Specilizing in Acrylics:

- Designing
- CNC Machining
- Computerized Vinyl Signs
- Point of Purchase Displays
- Optical Displays
- Acrylic Furniture
- Projektiramo po Vašim osobnim specifikacijama
- Izradujemo Acrylic namještaj
- Stalci za novine, tace za serviranje, rame za slike itd.

For more information call:
Stan Trtanj, Ivan Hajsan or Bob Galamaga
Tel: (416) 675 2955, Fax: (416) 675 2965
50 Fasken Dr. Units #2, 3, 4, 5
Etobicoke, Ontario, M9W 1K5

Hrvatski narodni običaji

Došiel nam je sv. Juraj

Iza uskrсне grupe običaja slijedi već skup još izrazitijih, pravih proljetnih običaja Jedno od prvih je JURJEVO (danas 23. travnja, ali ima još dosta ostataka negdašnjega svetkovanja sv. Jurja po starijem 24. IV.) Taj se dan u narodu shvaća vrlo često i izrazito kao pravi početak proljeća (kudikamo više nego dan sv. Josipa ili 1. svibnja). No, još i nešto više (premda već ne svuda): kao početak godine, upravo kućanstvene i domaćinske godine. Pokazuje to jasno na pr. stara tradicija osobito u sjevernim hrvatskim krajevima, da su se baš na Jurjev-dan mijenjali, unajmljivali ili otpuštali sluge i pastiri. Ono isto, što je bilo tako (ili je i danas tako) drugdje po srednjoj Europi, pa je i tu hrvatski seljak dionik starijih i srednjevjekovnih ropskih uvriježenih tradicija. I na taj se dan može vidjeti u nekim sjevernim hrvatskim mjestima dosta svijeta sa zelenom grančicom - znakom, da traže službu i tu se skupljaju, da se ponude.

Običaji, o kojima se dalje govori, a danas govorimo samo o dva običaja (ostale ostavljamo za iduću godinu, jer nažalost mjesta u ISKRI više nema) vrše se sad na dan uoči Jurjeva (njegovo "navečerje") sad na sam taj blagdan - dok nekoji od njih kolebaju u tome od kraja do kraja.

Tako je u sjeverozapadnim hrvatskim stranama raširen običaj vjenčavanja stoke (najradije rogata), stavivši svakom blašetu (ili bar po jednom od svakog gospodara) na glavu ili oko vrata vijenac, što ga spletu od proljetnog bilja i cvijeća. Vjeruje se da se tim vjenčavanjem odnosno onim proljetnim biljem odgone vještice i napadi demonskih moći uopće, pa se tim stoka čuva od zla za čitavu godinu. Ta strana folklornog značaja Jurjeva kao stočnog blagdana očituje se posebno još i u postupanju s konjima, pa se konji svečano izvode na livade, držale su se utrke s njima, pače tu i tamo skupljali su ih oko crkava da ih svećenik blagoslovi.

Na Jurjevo su poznati pastirski ophodi, koje nazivaju "jurjaši, jurjevčani, đurdari, Đure, zeleni Juraj" itd. Slično kao kod nekih drugih ročnih običaja mladež obilazi domove sad uoči Jurjeva sad na samo Jurjevo, pjevajući jurjevske popijevke. Svi nose svježe zelenilo i ostavljaju grančicu ili ulomak svakoj kući koja ih obdari, pa će to zelenilo zabosti tko od ukućana u polje, vrt, u strehu, kokoške leglo itd. Od dobivenih darova u naravi redovno "jurjaši" prirede zajedničku čast ili je razdijele između sebe.

U grupama mladeži koja obilazi seoske domove posebno se ističe "Juraj", "Đuro", koji hoda poklopljen košem, spletenim za tu svrhu od svježih grančica, ili je bar ovijen njima, tako te je kao maskiran. Netko ga vodi, on sam šuti i tek možda poskakuje malo, kao da pleše, a od zelenila njegove maske dopušteno je otkinuti malo za već navedene svrhe čuvanja protiv demonskih sila.

Jurjevo, veseli hrvatski proljetni običaj poznat je po popijevkama mladeži kad obilaze kuće po selu. Donosimo vam nekoliko jurjevskih popijevki iz raznih krajeva Hrvatske:

Ovo se klanja zeleni Juraj - Kirales!
Zeleni Juraj, zeleno drevce, Kirales!
Zeleno drevce v zelenoj hali, Kirales!
V zelenoj hali,ju kuni kapi, Kirales!
Ju kuni kapi,ju bričkoj sablji, Kirales!
Ju brički sablji, u bačkom pasu, Kirales!
U bačkom pasu, u plavi hlači, Kirales!
U plavi hlači, u žutih čizmi, Kirales!
Kukuvacića zakukuvala, Kirales!
U jutro rano v zelenom lugu, Kirales!
V zelenom lugu, na suhom drugu, Kirales!
Na suhom drugu na rakitovom, Kirales!
Na rakitovom i na borovom, Kirales!
To mi ni bila kukuvacića, Kirales!
Več mi je bila mlada nevesta, Kirales!
Mlada nevesta po gradu šeće, Kirales!
Po gradu šeće, deverke budi, Kirales!
Dever neverek kako brajenek, Kirales!
Stan'te se gore, mlade snašice, Kirales!
Pak nadelite nas devojčice, Kirales!
Nas devojčice zelena Jurja, kirales!
Sve su devojke za muž otišle, Kirales!
Samo ostala Mara devojka, Kirales!
Mara imala zlatnu jabuku, Kirales!

Puno gospode za jabuku drže, Kirales!
Komu jabuka, temu devojka, Kirales!
Jura ju tače u ravno polje, Kirales!
U ravno polje, u crne gore, Kirales! (okolica Velike gorice)

Hvaljen Isus i Marija!
Kruto jako veseli se,
Kano drvo zeleni se,
Kao drvo u zelenje,
Sve pričice u veselje.
Sveti Juraj koplje meće,
I pozoja strašno seče,
Od pozoja laka noga -
Je l' se, Juro, ufaš v Boga
I u sina Jedinoga?
Odičeni Juraj v krvi
Med vojaki bil je prvi.
Dobar danak tomu stanu,

Tomu stanu, gospodaru,
Gospodaru, gospodinje,
Cele hiže i družine!
Podajte nam vi sad darca
Pak nam dajte dva-tri jajca.
Ak' nas ne b'te darovali,
Mi vam bumo sinka fkrali,
Sinka fkrali, otpeljali
Usred luga zelenoga
Med rožice, fijolice,
I med zlatne devojčice.
(Turopolje)

Sveti Juraj kres naložil,
Sveti Jura,
Na Jurjevu na večerju,
Na Jurjevu.
Dimo pošel, persten zgubil,
Dimo pošel.
Idi, luba, najdi mi ga,
Idi, luba.
Najdi mi ga, donesi ga,
Idi luba.
Jišla luba, je ga našla,
Išla luba.
Je ga našla, donesla ga,
Je ga našla.
(Okolica Toplica u Hrvatskom Zagorju)

Zeleni Juraj - »Đuro« (Ivanovčani kod Bjelovara)

Dobar večer tomu stanu,
Tomu stanu, gospodaru,
Tomu stanu, gospodaru.

Dobar večer tomu stanu,
Tomu stanu, gospodaru,
Gospodaru, gospodinji,
Celoj hiži i družini!

Došo Juri s visoke gore,
Doneso kitu s ravno polje,
V ravno polje, med fiole,
Med fiole, med rožice,
Med te lepe devojčice.

Če nas ne budo darovali,
Pak vam bumo čerku krali,
Pak ju bumo otpelali
V ravno polje, med fiole,
Tam ju bumo rezigrali,
Rezigrali, rastancali.

Dajte, dajte, ne štentajte;
Posežite u policu
Pak nam dajte klobasicu.
Ne dajte nam dugo stati
Pred vašimi novimi vratii;
Do kolena vodi stati,
Do ramena vodi gaziti,
(ako ništa ne dobiju)

Pod tom hižom šupla vrba,
Vaša dikla dite zvargla.
Pod vašom hižom b'jele zdele
Potukle vas Bože strele.
(kada dobiju dar)
Fala, fala, Bog vam plati,
Sveti Juraj, njegva mati.
(Hrvatsko Zagorje)

Hrvatska vlada

MINISTAR VANJSKIH POSLOVA RH TONINO PICULA U UZVRATNOM POSJETU BEOGRADSKOM KOLEGI GORANU SVILANOVIĆU

BEOGRAD - Odnosi Hrvatske i SR Jugoslavije stalno se razvijaju, ne mislim da ih ništa ne opterećuje, jer se susrećemo s teretom teških stradanja u prošlosti. Međutim, upravo razvoj dobrih odnosa sada i u budućnosti znači napredak i prevladavanje tih teškoća - izjavio je to ministar vanjskih poslova SR Jugoslavije Goran Svilanović nakon susreta sa svojim hrvatskim gostom, šefom diplomacije Toninom Piculom. Picula boravi u uzvratnom posjetu SR Jugoslaviji (Svilanović je posljednji put bio u Zagrebu u prosincu prošle godine), i to je prvi posjet hrvatskog ministra vanjskih poslova Beogradu od 1996. godine. Dvojica ministara potpisala su ugovor o suradnji u području kulture i prosvjete, protokol o načelima za utvrđivanje granične crte, dok je s hrvatskim ministrom prvi čovjek Saveznog ministarstva unutarnjih poslova Zoran Živković potpisao ugovor o readmisiji.

Jugoslavenski šef diplomacije Svilanović, izrazito zadovoljan razgovorima sa svojim hrvatskim kolegom, naročito je pohvalio napredak Hrvatske na njezinu putu ka EU. Dokaz toga je posljednje izvješće europske komisije o našoj zemlji.

- Radujemo se napretku Hrvatske jer njezin napredak znači napredak regije, a motivira i potiče i druge zemlje da krenu istim putem - smatra Svilanović koji je naglasio da još uvijek postoje pitanja koja opterećuju odnose Zagreba i Beograda. Hrvatska javnost, upozorava Svilanović, naročito je zabrinuta zbog procesuiranja i privođenja onih koji su optuženi za zločine počinjene tijekom rata, kao i zbog definiranja granice između dvije zemlje. Stoga je jugoslavenski šef diplomacije ministra Piculu izvijestio o Zakonu o suradnji s Haagom, koji je nedavno usvojen u Beogradu, te o posljednjim naporima koje jugoslavenske vlasti ulažu ne bi li se optuženi za ratne zločine priveli pravdi. Govoreći, pak, o pitanju granice, Svilanović je izrazio nadu da će misija UN-a na Prevlaci biti završena već sredinom ove godine, dodajući da se ne radi o dilemi je li Prevlaka teritorijalno ili sigurnosno pitanje, nego o psihološkom problemu. Za javnost SR Jugoslavije najvažnije je, pak, pitanje povratka izbjeglica i ostvarivanje njihovih prava, te status srpske manjine u Hrvatskoj.

- Nakon promjena u SR Jugoslaviji inzistiramo na odnosima sa susjedima, naročito sa zemljama proizašlima iz bivše Jugoslavije, jer je to pravi okvir za djelovanje. Hrvatska je tu jedan od najvažnijih partnera i mogu samo reći da će naša budućnost biti mnogo ljepša nego

prošlost - pojasnio je Svilanović.

Ministar Picula također smatra da odnosi Zagreba i Beograda napreduju pravim tempom, čak smatra da je završeno razdoblje normalizacije odnosa i započela je faza dobrosusjedstva. Ti odnosi već sutra, smatra Picula, mogu prerasti u partnerstvo.

- Razlike postoje. Isto tako postoje određeni stereotipi, a naš je posao da što češćim i sadržajnijim razgovorima uklanjamo te predrasude - naglasio je Picula i dodao da povratak izbjeglica Vlada u Zagrebu ne doživljava kao političko pitanje. Hrvatska ima ambiciozne planove kako bi se do kraja ove godine omogućio povratak ljudi, s time što im se treba omogućiti i ostanak. To nije moguće bez ostvarivanja prava na njihovu imovinu, naglasio je Picula. Po pitanju Prevlake rekao je kako se nada da će dvije države zajedno uvjeriti međunarodnu zajednicu da je mandat UNMOP-a nepotreban. Dobri odnosi Zagreba i Beograda nemaju samo bilateralno značenje, rekao je hrvatski šef diplomacije, nego znače i kvalitetnije odnose u regiji. Ministar Picula na kraju je kazao da je aktualna hrvatska vlast pokazala da je Hrvatska otvorena zemlja, pa je tako i otvorena za hrvatske građane srpske nacionalnosti koji se žele vratiti.

Po završetku višesatnog razgovora u Ministarstvu vanjskih poslova u Beogradu ministar Picula razgovarao je s predstavnicima Savezne skupštine, te predsjednikom vlade SRJ Dragišom Pešićem i potpredsjednikom vlade Srbije Žarkom Koraćem. Sastanak sa srbijanskim premijerom Zoranom Đinđićem nije se dogodio zato što prvi ministar vlade Srbije trenutno boravi u Londonu.

Na pitanje beogradskih novinara hoće li i kada biti ukinute vize između Hrvatske i SR Jugoslavije, ministar Picula nije konkretno odgovorio, rekavši da bi taj problem volio vezati uz napredak na nekim drugim područjima. Međutim, potvrdio je da je bilo riječi o liberalizaciji viznog režima, odnosno ubrzavanju izdavanja viza. U vezi s granicom Svilanović je, pak, naglasio da u pregovorima otežavajuća okolnost mogu jedino biti pregovori o unutarnjem ustrojstvu SR Jugoslavije, odnosno odnosi na relaciji Srbija - Crna Gora i njihovo buduće preustrojenje. U idućih nekoliko mjeseci Hrvatska i SRJ trebale bi potpisati sporazum o slobodnoj trgovini, a Svilanović nije želio konkretno odgovoriti na pitanje o tome gdje je nestalo 589 milijuna dolara iz sukcesijske mase iako hrvatska strana očekuje očitovanje u vezi s time. (Slobodna Dalmacija 24. travnja)

Do jeseni 13 tisuća otkaza u MORH-u

ZAGREB - Hrvatska Vlada je na jučerašnjoj zatvorenoj sjednici na kojoj je sudjelovao i hrvatski predsjednik Stjepan Mesić donijela odluke o veličini, sastavu i mobilizacijskom razvoju oružanih snaga, te o vojno područnoj podjeli po kojoj će Hrvatska biti podijeljena na četiri korpusa kopnene vojske sa središtima u Zagrebu, Osijeku, Rijeci i Puli. Svim će pripadnicima oružanih snaga do kraja svibnja biti upućena detaljna informacija o tome što će se s njima dogoditi u predstojećoj transformaciji HV-a. To je na jučerašnjoj konferenciji za novinare, koju je održao zajedno s premijerom Ivicom Račanom, rekao ministar obrane Jozo Radoš.

Račan i Radoš izvijestili su novinare da je na zatvorenom dijelu sjednice Vlada donijela dvije odluke koje reguliraju problematiku obrane. Prvom se određuje da će Hrvatska biti podijeljena na četiri područja korpusa kopnene vojske sa sjedištima u Zagrebu, Splitu, Rijeci i Osijeku. Sjedište Hrvatske ratne mornarice bit će u Splitu, a dva će vojnopomorska sektora, sjeverni i južni, biti smještena u Puli i Pločama. Sjedište zrakoplovstva bit će u Zagrebu.

Druga se odluka odnosi na veličinu sastava i mobilizacijski razvoj oružanih snaga. Kako je naglasio premijer Račan riječ je o podlozi koja bi trebala omogućiti da se vrlo brzo dođe do broja od 21 tisuće djelatnih vojnih osoba i četiri tisuće državnih službenika i namještenika. Dodao je kako će se uskoro donijeti uredba o ustroju MORH-a nakon čije primjene će to Ministarstvo imati ukupno 27 tisuća ljudi. Račan je rekao i da će do jeseni MORH imati oko 13 tisuća manje zaposlenih, te da će se onima koji neće moći ostati u oružanim snagama ponuditi "dobra alternativa". Radoš je rekao kako očekuje da će većina prekobrojnih prihvatiti

mogućnosti koje im se nude, te da će se početi baviti obrtom, te malim i srednjim poduzetništvom. Račan i Radoš su rekli kako ne očekuju probleme oko otpusta viška iz MORH-a, jer se tim ljudima nude puno bolje mogućnosti nego drugim sličnim kategorijama državnih službenika. Premijer Račan rekao je i da će se rezultati preustroja vidjeti već ove godine, te naglasio kako "Hrvatska želi modernu i kvalitetnu vojsku koja će poštivati sve NATO standarde". Dodao je kako će Hrvatska uskoro ući u MAP, te otklonio "katastrofične napise" koji govore da će Hrvatska neće ući u NATO prije 2008. godine. (Novi list 26. travnja)

Prodaja Ine počinje za deset dana

ZAGREB - Najveći privatizacijski projekt nakon prodaje Hrvatskog telekoma, prodaja Ine, počeo će za desetak dana. Sabor je jučer dao dopuštenje Vladi da uđe u taj posao iako je oporba vrlo bumo prosvjedovala što je rasprava o toj temi provedena preksinoć samo sat vremena prije ponoći. HDZ, DC i HSP optužili su potpredsjednika Sabora Matu Arlovića, koji je predsjedao sjednicom, da je "silovao" Poslovnik i prevažno temu, tešku milijarde kuna, stavio na dnevni red u gluho doba.

Uglavnom, dajući Vladi dopuštenje, parlament je učinio prvi konkretan korak u prodaji Ine. Može se očekivati da će vrlo brzo Vlada raspisati neobvezujući natječaj za prodaju 25 posto plus jedne dionice nacionalne naftne kompanije. Taj prvi korak u potrazi za strateškim partnerom završit će tako što će Vlada među pristiglima odabrati pet najboljih ponuđača, kojima će dati da provjere poslovanje Ine. Očekuje se da bi provjera trajala tijekom ljeta kako bi početkom jeseni zainteresirani kupci

izašli s obvezujućim ponudama. Najkasnije šest mjeseci nakon što Vlada odabere strateškog partnera, raspisat će javni natječaj za prodaju daljnjih 15 posto dionica, pri čemu će hrvatski državljani imati prvenstvo i povlastice koje će im posebnom odlukom utvrditi Vlada. Mjesec dana poslije početak prodaje sedam posto dionica bivšim i sadašnjima zaposlenicima Ine, a sedam posto dionica bit će položeno u Braniteljski fond, gdje će se naći i dionice HT-a i HEP-a. Slijedom odluke koju je jučer prihvatio Sabor, prodaja Ine mogla bi završiti za otprilike godinu dana.

Zastupnici su prosljedili u drugo čitanje Sporazum o nuklearci Krško, koji su lani potpisale vlade Hrvatske i Slovenija. Veći dio koali-

cijskih i svi oporbeni klubovi sporazum su preksinoć ocijenili vrlo lošim, ističući da nuklearka Hrvatskoj ne treba, da sporazum nije u interesu hrvatskih građana te da bi struja iz NEK-a bila skuplja od one koju RH kupuje na slobodnom tržištu. Posebno negativno ocijenjena je mogućnost da Hrvatska preuzme obvezu skladištenja nuklearnog otpada i razgradnje NEK-a za što, prema procjenama zastupnika, treba oko 500 milijuna dolara. Usprkos tome, zastupnici su ga prosljedili u drugo čitanje iako se zna da parlament ne može amandmanima mijenjati međunarodne sporazume i da je riječ o dokumentu koji se može samo - uzeti ili ostaviti. (Večernji list 27. travnja)

Gospodarstvo

STRANO ULAGANJE U HUMU NA SUTLI POKRENULO CJELOKUPNI RAZVOJ TOGA POGRANIČNOG PODRUČJA

HUM NA SUTLI - Unatoč brojnim problemima koji prate hrvatska pogranična područja, oko 5500 stanovnika općine Hum na Sutli, ali i velik broj stanovnika okolnih općina i gradova, zahvaljujući stranim ulaganjima, živi puno bolje. Ponajprije zahvaljujući švicarskom Vetropack holdingu, koji je 1996. godine preuzeo jedinu hrvatsku tvornicu staklene ambalaže, Stražu. U toj je tvornici danas zaposleno 646 ljudi koji primaju prosječnu plaću od 4554 kune. U posljednjih pet i pol godina u modernizaciju proizvodnje i prateće infrastrukture te organizaciju poslovanja uloženo je više od 20 milijuna eura. No, to nije jedina vrijednost koju je donio Vetropack. Riječ je o kotaču zamašnjaku koji je pokrenuo cjelokupni društveni i gospodarski razvoj toga kraja.

- Hum na Sutli nema dječjeg igrališta, a to je svima dugogodišnja želja. Vetropack ga upravo gradi i to će biti dar našoj djeci za Dan općine. Sigurno je da sami to nikad ne bismo mogli financirati - rekla je B. Špiljak, dodajući kako zna da ta tvrtka pomaže i školama s drugih područja.

- Prije za Hum na Sutli nitko nije znao, a sad za nas znaju svi jer se zahvaljujući Vetropacku, koji ih pomaže, prepoznaje rad mnogih udruga. Predsjednik sam Okteta "Kaj" i član lovačkog društva i kad god nešto trebamo, Vetropack nam pomogne. Sigurno je da smo u mnogo povoljnijem položaju i lakše nam je nešto postići nego onima koji nemaju takvo poduzeće na svom prostoru - ističe poduzetnik Josip Špiljak, vlasnik trgovine i ugostiteljskog objekta "Metru Brod".

Slično misle svi stanovnici Huma na Sutli. Psihologinja Osnovne škole Viktora Kovačića Biserka Špiljak kaže kako Vetropack često nadaruje djecu.

Gotovo trećina proračuna općine Hum na Sutli puni se iz

Vetropack Straže. Pritom načelnik Božidar Brezinščak Bagola ističe kako najmanje 700.000 kuna dolazi na ime komunalne naknade od koje je uređena cestovna infrastruktura. Vetropack pomaže rad brojnih udruga i financijski prati aktivnosti sela i zaselaka, što bi se u drugim okolnostima moralo financirati iz proračuna.

- Vlasnik Vetropack holdinga je staklar po duši i čim je preuzeo staklanu, bio je vidljiv preporod tvornice, a time i cijeloga kraja. Nije bilo nikakvih potresa jer je višak zaposlenih zbrinut otpremninama ili mirovinama i nitko nije ostao na cesti. Zaposleni u Vetropacku imaju sigurnost i zadovoljni su. Plaća im je točna kao švicarski sat. Vrlo smo zadovoljni tim partnerom te ćemo vlasnika Vetropack Straže, gospodina Claudea R. Comaza, proglasiti prvim počasnim građaninom Huma na Sutli 25. travnja, na proslavi Dana općine - rekao nam je načelnik Brezinščak.

Zahvaljujući Vetropack Straži, Hum na Sutli ima suvremeno sanitarno odlagalište otpada koje odgovara europskim sanitarnim standardima, čime se u cijeloj Hrvatskoj mogu pohvaliti jedino još Zagreb i Bjelovar. U njegovu gradnju potrošeno je 550.000 njemačkih maraka, nakon čega je predano općini na upravljanje. Istodobno je Vetropack sanirao bivše divlje odlagalište na mjestu koje je danas lijepo uređen okoliš, a sagrađen je i kamionski ulaz u tvornicu. Načelnik ističe važnost Vetropacka za druge gospodarske subjekte u toj općini u kojima je također zaposlen značajan broj ljudi, a velik dio njihova poslovanja vezan je upravo za Vetropack. Primjerice, tu je Omco, belgijska tvornica alata, čiji je vlasnik obiteljski vezan uz vlasnika Vetropacka, a sadašnjih 120 radnika izrađuje alat ponajprije za staklarsku industriju, odnosno Vetropack. (Večernji list 23. travnja)

Hrvatska brodogradilišta obnavljat će rusku flotu

Ministar gospodarstva Hrvoje Vojković u četvrtak je u Moskvi s prvim zamjenikom ruskog ministra prometa Vječeslavom Ruksom, zaduženim za pomorstvo, potpisao pismo namjere o projektu "300 brodova" kojim će se hrvatska brodogradilišta uključiti u obnovu ruske trgovačke, riječne i morske flote. Ovaj projekt vrijedan je sedam milijardi dolara, a hrvatska bi brodogradilišta preuzela oko 20 posto posla u izgradnji i remontu. Dogovor hrvatske i ruske strane predstavlja konkretan rezultat boravka hrvatske delegacije u Moskvi jer se pismo namjere, istaknuo je Vojković, nije ranije pripremalo, nego su svi razgovori obavljani na mjestu događaja.

Ministar gospodarstva drži da naša brodogradilišta imaju kapacitete za preuzimanje dijela posla, te naglašava da će se ovim projektom obnoviti suradnja hrvatskih brodograditelja i ruskih brodara. Projekt "300 brodova" trebao bi krenuti s realizacijom iduće godine, a flota bi trebala biti osposobljena i dovršena do 2010. godine.

- Pred nama je utvrditi modalitete financiranja izgradnje te flote, dok će naše ruske kolege tražiti zeleno svjetlo za provedbene propise. Pismo namjere pokazuje da smo na dobru putu da ovaj projekt bude riješen uz veliki doprinos hrvatskih brodograditelja, te da se naša suradnja nastavi - kazao je prigodom potpisivanja pisma namjere Vojković, dok je ruski zamjenik ministra također izrazio nadu za daljnjom suradnjom, rekavši da su brodovi građeni u Hrvatskoj uvijek bili vrlo cijenjeni, te očekuje konkretne korake koji su vrlo važni za obje zemlje.

U Moskvi su započeli i prvi dogovori oko sklapanja sporazuma o slobodnoj trgovini između Hrvatske i Rusije, a potpredsjednik Vlade Slavko Linić u četvrtak je izvijestio novinare da je dogovorena prodaja 51 posto

vlasništva Ine u Bijelim noćima, koje će od sada biti u zajedničkom vlasništvu ruske naftne kompanije TNK i Ine. Naime, i u tom slučaju potpisano je pismo namjere da se u roku od 60 dana taj dogovor realizira. Bijelim noćima upravljala bi kompanija u zajedničkom vlasništvu, a potpredsjednik Vlade smatra to pozitivnim ishodom nakon dva neuspješna kruga pregovora oko poslova na naftnim poljima.

O pitanju projekta Družba Adria usuglašen je sporazum o suradnji i zajedničkom poslovanju u transportu ruske nafte na svjetska tržišta s prekrcajem preko luke Omišalj. Ruska strana, naglasio je Linić, posebno je zainteresirana za sektor energetike u Hrvatskoj, kao i privatizaciju energetskih tvrtki. U Moskvi je dogovoreno da će se dati jamstva za prijevoz nafte u sklopu Družbe Adria kako bi se inzistiralo na korištenju svih infrastrukturnih objekata, odnosno da bi ruska nafta preko zemalja uključenih u Družbu Adria dolazila do zapadnoeuropskih tržišta. Jamstva za takav projekt dat će vlade zemalja uključenih u Družbu Adria, a hrvatski dužnosnici u Moskvi su predložili da se sklapanje ugovora obavi u Zagrebu.

Predsjednik Mešić je posljednjeg dana boravka u ruskoj metropoli, pred odlazak u službeni posjet Kazahstanu, posjetio Aleksija II., patrijarha moskovskog i cijele Rusije. Potom je Predsjednik razgledao crkvu Krista Spasitelja i Kremlj, te na ruskom održao predavanje na Državnom institutu za međunarodne odnose.

- Da bismo bili vjerodostojni kandidati za ujedinjenu Europu, Hrvatska mora demonstrirati sposobnost suradnje u regiji. Zbog toga, ali i zato što je regionalna suradnja i te kako u našem interesu, ponajprije gospodarskom, ja sam njezin otvoreni pobornik. Ne vidim u tome

I iako su često "zla" prolazila mojim gradom, on je ipak opstao i živio i rasao i danas mi u našem glavnom gradu Hrvata imamo rasne zgrade, koje našim mladim generacijama stvaraju uspomene danas, dok mi stariji uživati ćemo u šetnjama po Gornjem gradu i zastati recimo pred palačom Zrinski, Markovićev trg 3: "Ova ugaona jednokatnica velikih dimenzija na južnom pročelju (prema trgu) pet prozorskih osi, a na zapadnom devet, vrlo je značajan objekt Gornjega grada. Problem i historijat ove zgrade detaljno je proučio dr. Franjo Buntak i iznio zanimljive činjenice u radnji "Kuće Zrinskih i srednjovjekovni kraljevski dvor u Gornjem gradu u Zagrebu".

Nekadašnja palača Zrinski na Markovićevu trgu 3

Proporcijama i svodnim konstrukcijama (križnim svodovima) ta kuća ima osobine arhitekture 17. st. Ivan Kukuljević, a zatim i Emilij Laszowski smatrali su je domom bana Petra Zrinskoga, što je i označeno na glavnom pročelju zgrade natpisom (prije spomen pločom). Međutim, istraživanja dr. Buntaka potaknuta nešto ranijom pretpostavkom dr. Nade Klaić dokazala su da kuća nikad nije pripadala Petru Zrinskom, već njegovom bratu banu Nikoli Zrinskom, i što je još možda značajnije, da ona stoji na mjestu srednjovjekovne kraljevske palače, koja je bila sagrađena oko 1335. god. za kralja Karla Anžuvinskog. Kad je prije nekoliko godina, prilikom popravka zgrade, bila odbita žbuka s njezinih pročelja, vidjelo se da je ona kao i temeljni zidovi građeni na način srednjovjekovnih gradskih utvrda. Jasno se razabiru tragovi starije građevine na koju je potkraj 17. st. nadograđena nova zgrada pošto je kraljevski dvor u 16. st. prestao služiti svojoj svrsi (u kojoj se posljednji put spominje 1504. god.) i nasljedstvom preko porodice Frankopana došao u ruke Zrinskih.

Poslije smrti posljednjega Zrinskog kuću je od gradske općine kupio grof Ivan Drašković 1691. god. God. 1779 kupio ju je od Draškovića Matija Bornevica ili Stolnekovića, kraljevski savjetnik i podžupan zagrebačke županije. Od njegovih nasljednika kuća je ženidbenim vezama prešla u vlasništvo turopoljskog komeša Jurja Josipa Josipovića i njegova sina, a 1859. kupio ju je barun Levin Rauch. Dvije godine kasnije (1861) predao ju je Pavlu Lentulaju, a od njega je rodbinskim vezama postala vlasništvo obitelji Mednjanski. Poslije njih vlasnik te zgrade postala je i ostala do danas obitelj Hrčić. Ova je zgrada istaknuti spomenik kulture Gornjega grada i po svojoj povijesnoj funkciji (kraljevski dvor - kuća bana Nikole Zrinskog) i po svojoj strukturi (temelji srednjovjekovne palače - građevina 17. st.).

I na našoj "šetnji" Zagrebom, rano ujutro u Torontu, ne mogu a da se ne sjetim Domovinskog rata. Često se o nama Hrvatima govorilo kako smo divljaci, kako smo neka plemena koja bi se trebala možda ugurati u neku pećinu kako bi se tri strane dogovorile konačno kako će živjeti. Mislim da vas na takve izjave uopće ne moram podsjećati. A kako je stvarnost drugačija! Hrvati, jedan od najstarijih naroda na svijetu, s poviješću koja je očita na svakom koraku zemlje, a posebno kad prošetate glavnim gradom Zagrebom mogu biti ponosni na sve ono što su naši stari stvorili. I svaki povijesni događaj, ili sve ono što je bilo vrijedno, opjevali su pjesnici kao na pr. August Šenoa u svojoj pjesmi "Zagrebački top"

A. Šenoa: Zagrebački top

Tisuću petsto i ne znam kolike
Bilo je trke, bilo je vike,
Dode na nas velika stiska,
Dode Turčin, bome do Siska.
Riču mužari, riga lumbarda,
Udari cijela poganska garda,
Udari trista i više Turak';
Ali kanonik u Sisku Jurak
Gledi, pa sjedi, bukovca pije,
Slatko se ljutom Turčinu smije.
Milo za drago Turčinu vraća:
Gvozdeno zmo, debela plaća,
Pa na visoki pope se zvonik,
Pa sa visine gleda kanonik.
Kad god je mužar grmnuo ljuto,
Kihnuo Jurak gromomo, kruto,
Slatko se smije, bukovca pije,
Od jame gradske Turčina bije.
Dobro je sada imati junaka,
Dobra je zdrava muževna šaka,
Ali i gvožđa hrđa se prima -
Do dva još kraja šala vam ima.
Debeli ako Turčin hvati,
Pa da nam dode Zagrebu gradu,
Zagrepe mirne nemilo smlati,
Lijepu da onda vidiš paradu.
Nije kanonik sve što je čovjek.
Mudra vam pamet vrijedit će do vijek.

Da, "mudra vam pamet vrijedit će do vijek"... govori Šenoa, i ne znam da li ga se uopće sjećaju zagrebački gradski oci, ili njegove poruke, jer kad danas šetate Zagrebom, recimo tamo negdje prema Sljemenu, prolazit ćete kroz uličice pretrpane zgradurinama, spomenicima ljudskoj gluposti. No, ostavimo to sada, možda za neku drugu priliku i samo se na kratko vratimo na Gornji grad, jer upravo se opraštamo od Zagreba:

Zbogom Zagreb-grade,
Ti moje veselje,
U tebi mi nade,
U tebi mi želje.
U tebi grob moje majke
I djetinske bajke.
U tebi vina rujan,
U tebi cvijeća bujna,
Društva sve mladića.

Pjesme, šala, pića.
U tebi mi draga,
Duša vjerna, blaga.
Hrvati u tebi;
Ljubiti t' kako ne bi?
Zbogom, Zagreb-grade,
Ti moje veselje,
U tebi mi nade,
U tebi mi želje. A. Šenoa

Valentina

Pogled na Zagreb

Mojim očima (i srcem)...

Kad bi Vas netko pitao što biste danas željeli najviše na svijetu, što bi odgovorili? Uz zdravlje, koje ako ga nemate, ili ga nema netko uz Vas, teško je puno željeti. Zdravlje je nešto neprocjenjivo, i vjerujte mi, iz iskustva znam koliko se toga mijenja kad zdravlja nemate. Često više nemate ni želja, ali ja sam, recimo, zdrava, i danas u rano jutro u Torontu, dok oko mene svi spavaju, mir je lijepog jutarnjeg dana - u mašti sam prošetala gradom moje mladosti, Zagrebom.

Nema ljepšeg na svijetu nego šetati Zagrebom poslije kiše, ili možda čak za vrijeme kiše. Tada se sve sjaji, i kuće i ulice, pločnici, sve je umiveno.... Ja sam jedan od onih posjetitelja (jer ja ipak tamo više ne živim) koji svaki trenutak boravka u Zagrebu provodi u šetnji gradom. Moji prijatelji upravo često ne vjeruju koliko vremena potrošim na razgledavanje onoga što sam vidjela mnogo puta, no meni nikad nije dosta. Duša mi čezne za mojim gradom stalno. I često sam znala u šetnji zastati pred zgradama, uživati u njihovoj ljepoti i željeti znati o povijesti moga grada, o kućama i spomenicima, o ljudima koji su prije mene živjeli tamo. I kao da mi je netko čitao misli dobila sam jednu interesantnu knjigu u ruke "Zagrebački kaptol i Gornji grad nekad i sad", Lelje Dobronić, koja me je pvela po Kaptolu, po Gornjem gradu, u prošlost.

Podimo Bakačevom ulicom od Trga bana Jelačića prema Katedrali i tamo na sredini tog trga stoji Marijin kip. Da li znate što je tu stajalo prije tog kipa? Knjiga ovako govori:

"Stolni kaptol zagrebački u davna vremena održavao je sastanke i vječanja u sakristiji katedrale. Biskup je oko 1600. god. zabranio to okupljanje u sakristiji, pa se Kaptol sastajao u svojoj kući na uglu Kaptola i Dolca (danas Kaptol 3). Poslije 1645. god. kaptol je sagradio vijećnicu posred Kaptolskog trga. Vijećnica je bila poveća jednokatnica, otvorena arkadama. "Palača", velika soba, nalazila se na prvom katu, a u njoj, prema inventaru iz 1686. godine, osamnaest drvenih stolaca s naslonom i mjere od jednog, polovice i četvrtine vagana, ovjerene pečatom. U prizemlju je bilo spremnjeno oružje: četiri topa na kotačima, dva bez kotača, jedanaest pušaka bradatica, četiri heblarde, puščani prah, topovske kugle i dr., te razne bačve. Vijećnica je služila do 1876. god. kad je bilo objavljeno: "Poljepšavanje grada Zagreba. Ovih dana prodao je naš prvostolni kaptol gradu Zagrebu u vrlo jeftinu cijenu 'kaptolsku vijećnicu' i 'kaptolska vrata' (sjeverna). Obe ove zgrade srušit će se, te će na mjesto vijećnice biti smješten spomenik Majke Božje od Fernkorna, dočim će se vrata ukloniti, da se raširi ulica, koja je prometom vrlo živahna. I jedno i drugo služit će na poljepšaj grada..."

Detalj sa Marijina kipa u Zagrebu

Vijećnica je doskora srušena i postavljena fontana s Marijinim kipom i četiri anđela, koja se i danas nalazi posred kaptolskoga trga. Kipovi su djela uglednog bečkog kipara Antuna Fernkorna koji je u Zagrebu bio poznat već prije po svojim velikim skulpturama: Sv. Juraj ubija zmaja (1853) i spomeniku banu Jelačiću (1866.) Izgled stare vijećnice poznat je samo po starim fotografijama."

I podimo dalje prema Dolcu, prema crkvi sv. Marije: "Od starog

Dolca ostala je jedino crkva sv. Marije. Ona se spominje prvi put između 1307. i 1315. god. kad su je preuzeli redovnici cisterciti. Kraj crkve su imali samostan, a uz nju je bilo i groblje. Bila je skromna jednobrodna gotička kapela. Pošto su cisterciti krajem 15. st. napustili Zagreb, proglašena je 1511. god. župnom crkvom, da zamijeni župnu crkvu sv. Emerika koja se nalazila pred Katedralom, a upravo je bila srušena zbog gradnje biskupske tvrđe.

Crkva je temeljito pregrađena u duhu baroka 1740. god., kad je dobila tri nadsvođena broda, pjevalište i svetište s kupolom, a na sjevernoj strani prigraden joj je barokni zvonik (dovršen 1742.). Nabavljeni su barokni mramorni oltari, krstionica i propovjedaonica visoke kvalitete, koji i danas postoje. Kipovi i reljefi na njima pripisani su ljubljanskom kiparu Franji Rattmanu. Stijena iza glavnog oltara popunjena je iluzionističkom freskom, možda radom Slovenaca Andrije i Franje Jelovška koji su 1762. god. oslikali svetište crkve sv. Katarine u Gornjem gradu. U južnoj lađi na oltaru nalazi se slika "Poklonstvo sv. triju kraljeva", uglednog slovenskog slikara Antuna Cebeja iz 1770. godine. Crkva sv. Marije je lijepa barokna građevina, ali je zakrivena prevelikom i nelijepom zgradom."

Stari Zagreb

Starom Zagrebu

Vulice vuske i tužne
S kmicom v oblokih vsih
Zakaj ste meni tak drage,
Kaj mi tam korak tak tih?

V senci se štiščeju hiže,
Valja je teško im stat,
Njim bi se štelu počinit
Njim bi se štelu vre spat.

Puno su videle toga,
Puno preteklo je let.
Stari poznanci su mrtvi,
Stranski je došel sad svet.

I svaka zgrada "ispričala" je svoju povijest na stranicama te interesantne knjige s kojom namjeravam prošetati Zagrebom kad dođem tamo u lipnju ove godine. Sjećam se ja Zagreba kad nije postojao neboder, sjećam se Zagreba kad je Sava bila bez onih zgradurina, koje su kao loši i pokvareni zubi nagrdili izgled našeg lijepog bijelog Zagreba u kojem gotovo svaki Hrvat želi živjeti, a ako već ne može, onda posjetiti. Ne znam da li znate da postoji i jedna kletva koja je dosta popularna u južnim djelovima Hrvatske "Da ti dite ne vidilo Zagreba!" Eto, toliko je nama Hrvatima Zagreb važan i vrijedan, a kako već jednom rekoh mnogi pjesnici spjevali su pjesme gotovo svakom dijelu Zagreba. Dragutin Domjanić, pjesnik kajkavštine, pjesnik Zagreba, spjevao je pjesmu koja govori o starom Zagrebu.

K cirkvi se žuriju staroj.
Čudni zasvetlil je žar,
Tiha molitva se šepće,
V samom je zlatu oltar.

Onda zgasiju se svetla,
Zgineju ljudi ki kam.
Kaj se to molili za nas,
Koje zlo dojde pak k nam?

nikakvu opasnost: niti opasnost stvaranja neke treće Jugoslavije, niti opasnost zatvaranja u regiju i udaljavanja od Europe - poručio je Predsjednik, dodajući da jugoslavenski eksperiment više nitko nikada ne želi ponavljati, a zatvaranje u regiju ne dolazi u obzir zato što sve zemlje u njoj žele ostvariti gospodarski i politički priključak na ujedinjenu Europu. Nakon stoljeća u kojem je jugoistok Europe uvjerljivo demonstrirao svoje destruktivne potencijale, taj dio svijeta napokon ima realne uvjete da izgubi epitet "bure baruta" - kazao je Mesić, rekavši da su osnovne pretpostavke za to ostvarivanje demokracije, poštovanje ljudskih i manjinskih prava, vladavina zakona i odustajanje od ambicija za tuđim

Austrijanci uče Ličane proizvoditi krumpir

GOSPIĆ, 19. travnja - U gospičkoj podružnici austrijske tvrtke "Brambori" završene su pripreme za sadnju krumpira. Ovom će se kulturom obuhvatiti 84 hektara oranica na kojima je planirana sadnja 115 tona sjemenskog krumpira. U probni program, austrijski proizvođač krumpira angažirao je tri velika proizvođača krumpira s područja grada Gospića.

Kako to da Austrijanci uče Ličane kako proizvoditi krumpir? Uzme li se u obzir da je Lika stoljećima poznata po "ličkom krumpiru" iznimne kvalitete, uslijed višegodišnjeg kolapsa na tržištu kada se nije mogao prodati lički krumpir zbog nelojalne konkurencije, velike količine krumpira propadale su pri čemu je i nastao i velik podbačaj u proizvodnji. Zbog kvalitete ličke zemlje koja je izrazito pogodna za tu kulturu, Austrijanci su uvjereni da svojom tehnologijom mogu postići proizvodni uspjeh za što je već sada osigurano tržište.

Na hrvatskim tržištima posljednjih nekoliko godina nerijetko se moglo naići na krumpir raznih proizvođača, najčešće iz Mađarske, koji su nosili deklaracijski natpis "lički krumpir", iako taj krumpir Like nije ni vidio ni omirisao.

(Vjesnik 20. travnja)

Bechtelovi kamioni uništili ogulinske ceste

JOSIPDOL - Sedam kilometara državne ceste Ogulin - Josipdol potpuno su uništili teški teretni kamioni Bechtela te je njome promet otežan i opasan za sve sudionike. Uzaludne su intervencije, pismene obavijesti o stanju i molbe da se cesta sanira. Djelomično su uništene ceste Generalski Stol - Lešće, Tounj - Trošmarija, Oštarije - Zagorje i Josipdol - Modruš, u dužini oko 30 kilometara.

Što će učiniti s oštećenim cestama, pitali smo u službi za odnose s javnošću građevinske tvrtke Bechtel. Damir Vucić, šef službe, kaže kako je "prije početka radova na autocesti Bechtel potpisao ugovor s Hrvatskim i županijskim cestama o sanaciji prometnica koje će tijekom gradnje uništiti". - Svjedoci smo onoga što je učinjeno i Bechtel od toga ne bježi. Mislim da bi bila ludost sada obnavljati kolnik, a onda nastaviti kamionski prijevoz teških tereta i ponovno ih uništiti. Tražimo malo strpljenja. Do kraja godine obaviti ćemo 90 posto radova na dionici ceste Bosiljevo - Kapela, a nakon toga slijedi obnavljanje svih prometnica koje su uništili naši kamioni, pa tako i državne ceste D42 - ističe Vucić.

- Čekati ne možemo, svakodnevno imamo desetine poziva građana koji traže hitnu intervenciju. Osim problema s vozilima, tu je i šteta koja nastaje na fasadama kuća uz cestu. Velike blatne lokve pri prolazu vozila završavaju na obližnjim kućama - kaže Zlatko Mihaljević, šef nadzorstarije "Cesta Karlovac".

U Hrvatskim cestama tvrde da su prije dva mjeseca obavili razgovore u Bechtelu i dogovorili se da odmah počne privremena

teritorijima. - Uz konstruktivnu pomoć međunarodne zajednice, a tu vidim značajnu ulogu Rusije, mislim da to možemo ostvariti - naglasio je hrvatski šef države koji je ponovio hrvatskoj javnosti dobro poznata stajališta o raspadu Jugoslavije, ulozi Slobodana Miloševića, potrebi individualiziranja krivnje, te suradnji u regiji. Tako je za budućnost Bosne i Hercegovine Mesić ustvrdio da ona mora biti jedinstvena država sva tri konstitutivna naroda jer bi njezino dovođenje u pitanje otvorilo Pandorinu kutiju teritorijalnih pretenzija, a time i novo krizno žarište. Jugoistok Europe, zaključio je Predsjednik, to ne treba, ali isto se odnosi i na ostatak našega kontinenta.

(Slobodna Dalmacija 19. travnja)

Talijani bi u Zaboku gradili tvornicu papira

ZABOK, 21. travnja - Talijansko se poduzeće SITEI pismom namjere obratilo Gradu Zaboku i ponudilo ulaganje 457 milijuna dolara u izgradnju tvornice za proizvodnju papira, uz reciklažu starog papira. Prema tom pismu, talijansko poduzeće traži da mu se uz komunalnu infrastrukturu osigura oko 40.000 četvornih metara zemljišta po principu koncesije, što naš zakon omogućuje. Gradska je uprava prijedlog poslala mjerodavnim ministarstvima.

Ostvari li se posao, Zabok bi mogao postati jedno od najvećih gradilišta u Hrvatskoj. Naime, izgradnjom tvornice za preradu starog papira, koja bi dnevno proizvodila 700 tona papira za zapadnoeuropsko tržište, zaposlilo bi se oko 1200 radnika.

Prema nekim procjenama, tvornica bi trošila struje koliko i cijela Krapinsko-zagorska županija. Ujedno, stvarale bi se i velike količine toplinske energije, koja bi se mogla iskoristiti u sportsko-rekreacijskom centru i vodenom parku s popratnim sadržajima te za grijanje većih objekata.

Tako bi na dobitku bila i gimnazija koja će uskoro biti gotova, multimedijски centri i sportska dvorana čija je gradnja planirana, ali zbog nedostatka novca nije počela. Na tim bi se poslovima moglo zaposliti još 500 radnika, pa bi se ukupno zaposlila trećina nezaposlenih u Krapinsko-zagorskoj županiji.

(Vjesnik 22. travnja)

sanacija kolnika. Nadzorni inženjer za održavanje cesta Hrvatskih cesta Ivan Ljubetić kaže da je bio u Ogulinu i zapisnički konstatirao stanje u kojem se nalazi cesta prema Josipdolu. Utvrdio je da je ona gotovo uništena te je uputio dopis Bechtelu u kojem traži hitnu sanaciju prometnice.

Gradonačelnik Ogulina Ivan Vučić ističe pak kako je na sastanku u Ministarstvu pomorstva, prometa i veza dogovoreno da bi zajedničkim sredstvima Hrvatskih cesta, Hrvatskih autocesta, Bechtela i grada Ogulina, nakon završetka radova na autocesti, krenuli zajednički u potpunu rekonstrukciju ceste D42 prema Oštarijama, s nogostupom. U gradnji će morati sudjelovati i općina Josipdol, jer se pet kilometara, od ukupno osam, nalazi na njihovu području. Bez obzira na te dogovore, naš sugovornik smatra da kolnik treba sanirati što prije. Na to će Bechtel prisiliti Hrvatske ceste. Ne postupe li u skladu s naredbom, sanaciju će obaviti druge građevinske tvrtke, a račun će biti dostavljen Bechtelu. (Večernji list, 26. travnja)

Preporučujemo Vam: Croatia Restaurant

... **NAJKRAĆI PUT DO HRVATSKE...**

Uz udobnu atmosferu i zvukove hrvatske glazbe u Croatia Restaurantu možete uživati u specijalitetima domaće kuhinje i bogatom izboru hrvatskih vina.

Za sva Vaša slavlja ili bilo koju drugu prigodbu obratite se Vašem Croatia Restaurantu ugostiteljskom imenu u koje Hrvati Toronta i okolice imaju povjerenja.

Za daljnje informacije i rezervacije
nazovite nas na:

(905) 624 4111

ili posjetite nas na:
1989A Dundas St. E.
u Mississaugi

Izjave Ortynskog provjerit će novo istražno povjerenstvo?

ZAGREB - Nakon što je dan ranije obrazlažući Godišnje izvješće o radu Državnog odvjetništva za 2001. godinu glavni državni odvjetnik u ostavci Radovan Ortynski sa saborske govornice osuo drvlje i kamenje na sve i sva te kao krivce za svoju smjenu naveo spregu organiziranog kriminala vlasti, policije, sudstva i novinara, zastupnici su mu, prije nego što su u četvrtak konačno odbili prihvatiti Izvješće, pokušali uzvratiti istom mjerom osjetivši tek dan poslije potrebu da s njegovim stavovima polemiziraju.

Naime, osim što su većinom glasova odbili prihvatiti izvješće, prihvatili su i znatno pooštrene zaključke Odbora za pravosuđe formuli-rane na ad hoc sazvanoj sjednici u kojima se s indignacijom odbija usmeni dio izvješća Ortynskog "koji je imao vrlo ozbiljne i neodgov-ome političke konotacije te ih Odbor odbija kao neprihvatljive".

- Kad netko za svoje neuspjehe i neodovoljan angažman kaže da su svi krivi, politika, sudovi te novinari, to je neodgovoran pristup koji ponajviše govori o osobi koja to govori - kazao je predsjednik Odbora za pravosuđe nakon polusatne sjednice dodavši kako takav pristup Odbor odbija kao neprihvatljiv.

No, tu brojnim stankama i novim zaključcima prouzročenim izvješćem glavnog državnog odvjetnika nije bio kraj već se jednostvana procedura glasovanja pretvorila u višesatnu raspravu o zaključcima koji bi trebali ispitati ima li istine u uznemiravajućim izjavama Ortynskog kako organizirani kriminal ima svoje ljude u državnim tijelima. Tako je HDZ predložio da se osnuje saborsko istražno povjerenstvo koje će ispitati utemeljenost ili neutemeljenost teških optužbi Ortynskog o povezanosti organiziranog kriminala s državnim institucijama. Taj je prijedlog podržao i Klub DC-a uz dodatak Vesne Škare - Ožbolt kako bi nakon izjava glavnog državnog odvjetnika u bilo kojoj zemlji zapadno od nas Vlada

istog trena sazvala sjednicu i osnovala nezavisno istražno povjerenstvo.

Klubovi SDP-a, HSS-a i HSLŠ-a, makar u načelu nemaju ništa protiv osnivanja istražnog povjerenstva, predložili su svoja dva zaključka usm-jerena prema Vladi RH. Prvim zaključkom, kako je kazao predsjednik Kluba SDP-a Mato Arlović, inače jedini koji je na izlaganje Ortynskog reagirao u srijedu čim se ono i dogodilo, obvezala bi se Vlada RH da u roku od 30 dana Saboru podnese informaciju o stanju kriminaliteta i javne sigurnosti u RH, a osobito o djelovanju organiziranog kriminala i osoba bliskih njemu koje ugrožava rad pravosudnih sustava, a mogu ugroziti, ako im zasmeta, i rad Sabora. Drugim zaključkom Vlada bi u roku 30 dana morala predložiti Saboru i mjere kojima će se suzbiti djelovanje orga-niziranog kriminala i s njima povezanih osoba, te osigurati djelovanje pravosudnog sustava i punu pravnu sigurnost za sve građane.

Protivila se opozicija pa je tako Miroslav Rožić (HSP) konstatirao kako izvješće Vlade ne bi bilo ništa drugo do alternativno izvješće Državnog odvjetništva. Vladimir Šeks (HDZ) kazao je kako Vlada ne može biti sudac u vlastitoj stvari te pisati izvješće o povezanosti orga-niziranog kriminala i vlasti kad je sama po riječima Ortynskog optužena. Većina zastupnika HDZ-a smatra da Ortynski mora rečeno ili dokazati ili za izrečene riječi odgovarati, jer kao što reče Ljubo Česić Rojs, otiđe li Ortynski nekažnjeno nakon što je izrekao što je izrekao, to bi moglo značiti da sudjelujemo u prikrivanju kriminala te da u njegovu smjenjivanju nešto smrdi, a novi čovjek dovodi samo da bi nešto prikrilo. Još je direktniji bio njegov kolega Ivan Jarnjak.

- Ili će Ortynski na optuženičku klupu zbog lažne optužbe ili netko mora odgovarati ako on svoje tvrdnje može dokazati - kazao je. (Slobodna Dalmacija 19. travnja)

da ovdje opet bude vojna baza. Jedva smo se toga oslobodili! Ipak ne mogu biti skroz protiv, jer bi se neki ljudi i zaposlili. Naravno, bilo bi bolje da se razvije turizam i tada nam nikakva vojska ne bi trebala.

Jure Arsan smatra da je danas vrlo loše i da bi svaka promjena bila dobra. - Ovako se dalje ne može, nema posla, nema gostiju! Imam dvoje dice sa završenim zanatima i ni jedno ne radi svoj posal - kaže Jure. U hladu palme zatječemo Andriju i Ivana Radišića, dvojicu viških težaka. - Nemojte nas stare pitati, mi vam ništa ne znamo, imamo nas dvojica skupa 180 godina. što mi znamo što je bolje ili gore?! Znamo samo da je sad puno teško živjet, a to valjda znate i vi - kaže barba Ivan, a Andrija domeće: - Ne može biti dobro ako triba šest kila grožda za kilo kruva!

Bolji dani dolaze s turistima.

Mladi Višani, Mišel Fumčić i Karlo Bruža, smatraju da bolji dani za Vis dolaze, ali s turistima, a ne s vojnicima.

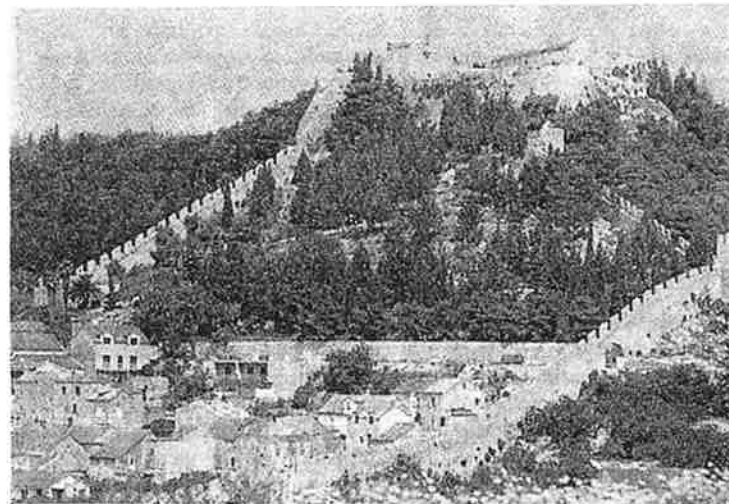
- Bilo nam je dosta one vojske - kaže M. Fumčić koji kao električar radi na svome otoku. Njegov prijatelj K. Bruža je konobar, ali radi u Austriji. - Problem je što posla ima samo nekoliko ljetnih mjeseci. Ovo je fenomenalan otok, bogatstvo nam je u rukama. Nije beznažno, valj-da će se nešto pokrenuti, ali sve ovisi o ljudima koji nas vode. Kad bih imao posao na Visu, vratio bih se - tvrdi K. Bruža. Možda mu se povratak i omogući, jer Vis se za turističku sezonu ozbiljno priprema. Gradi se novo pristanište, ceste, ovih dana u pogon se pušta kanalizacijski sustav, radi se i na poboljšanju vodoopskrbe, a brojni privatnici ulažu u apartmane, restorane, kafiće. (Večernji list 29. travnja)

Iz naše zajednice

Norval: Gradonačelnica Hazel McCallion i gosp. A. Kikaš

When we see the thin remains of the city walls, we can easily under-stand how valuable all those huge fortification expenses were for the highest achievements of Croatian culture in the coastal towns.

Fortica: eternally protecting the island of Hvar.

Šibenik's St. Michael Citadel has always been interwoven into the town's landscape, whether viewed from the land or sea. The town of king Petar Krešimir IV was so bound to the fierce archangel that his image has become a part of the town's coat-of-arms. Under his patron-age the local palaces have been built, as well as the magnificent St. James Cathedral, the masterpiece of architect Juraj Dalmatinac. The St. Nicholas Fortress defended Šibenik from maritime attacks. When artillery was developed, the St. John Fortress was erected on the hill above the city. All those well-preserved fortresses, the courage of the citizens and skills of military commander Baron Christoph Degenfeld enabled the successful resistance and repulsion of the Ottoman siege

At the bottom of the bay near Trogir: the Bishop's Tower in Murina.

led by Tekeli-pasha, which lasted for several months in 1647.

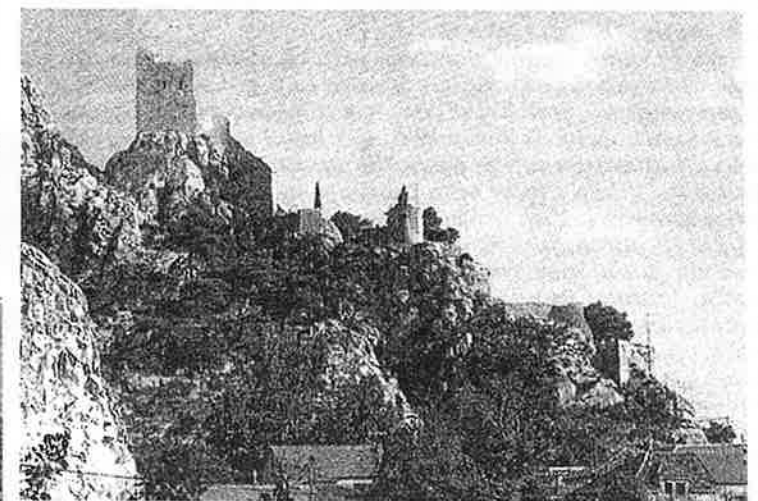
During the late fifteenth and early sixteenth centuries, the nobles and bishops of Trogir built a series of fortified villages, from Marina to Kaštel Lukšić, to defend themselves against the Ottoman raids. In the western-

U.S. Bomb Kills Four Canadians In Afghan Unit nastavak sa 29 strane

chase down any stragglers and prevent enemy guerrillas from reoccupying the area wound up their operation today. Several hundred Royal Marines combed through caves and mountaintops searching for enemy fighters without finding any, but they did discover booby-trapped bodies and new weapons caches that convinced them that al Qaeda had hoped to reclaim the region. (2002 The Washington Post Company)

most village of Marina, a high tower with crenels was built as a key pro-protective site. It guaranteed a tranquil and secure life for quite a long time, but a huge Ottoman army managed to lay siege to the little village in 1657. What was the cause? After the unsuccessful siege of Split, the Ottomans had to withdraw empty-handed to their great consternation. The more vin-dictive souls among them prodded the rest into turning their blades against Marina's prosperous residents. When the bishop fled and the Venetians refused to help, their fate was sealed. After heroic resistance, led by the brigand captain known as Jerković, the Ottomans managed to burst into the village, marching across the numerous corpses of its defenders. Old Jerković and his sons were killed, and the surviving villagers were taken into slavery, while only a portion of them managed to buy their freedom.

Even the sunny Croatian Hvar would not be what it is today if it had not been protected by the Fortica fortress and battlements that descend into the sea. A large and rich town for that period (also the hometown of the Lučić and Hektorović families) it grew and devel-oped at an excellent position near the principal maritime routes of the time. It was only a matter of time before it became a target of the Ottomans, whose navy was unusually successful in the sixteenth cen-tury. Despite the fact that the city was a winter resort of the Venetian fleet, the Ottoman pirate Uluc-Ali attacked the city and managed to penetrate inside the walls, devastating the town. If it were not for Fortica, all of Hvar's citizens would have been taken into slavery and sold on slave markets in Africa and the Levant.

On the Dinara crags near Omiš: Peovica Tower.

The shrewd policy of Dubrovnik's leaders and effective diplomacy helped this town to avoid all of the trials and tribulations of its fellow towns by paying large tributes to the Ottoman sultan and maintaining good and friendly relations with the powerful Spanish kingdom. The Venetians did not dare threaten a town protected by the two most pow-erful world powers of the time. However, there was only one Dubrovnik, while the rest, from Umag to Kotor and Budva, relied upon their walls and town patrons. (Krešimir Kužić, Matica Magazine)

Emil Simunovic Graphic Designer

Tel/Fax: (416) 532 6106
Cell: (416) 858 6231

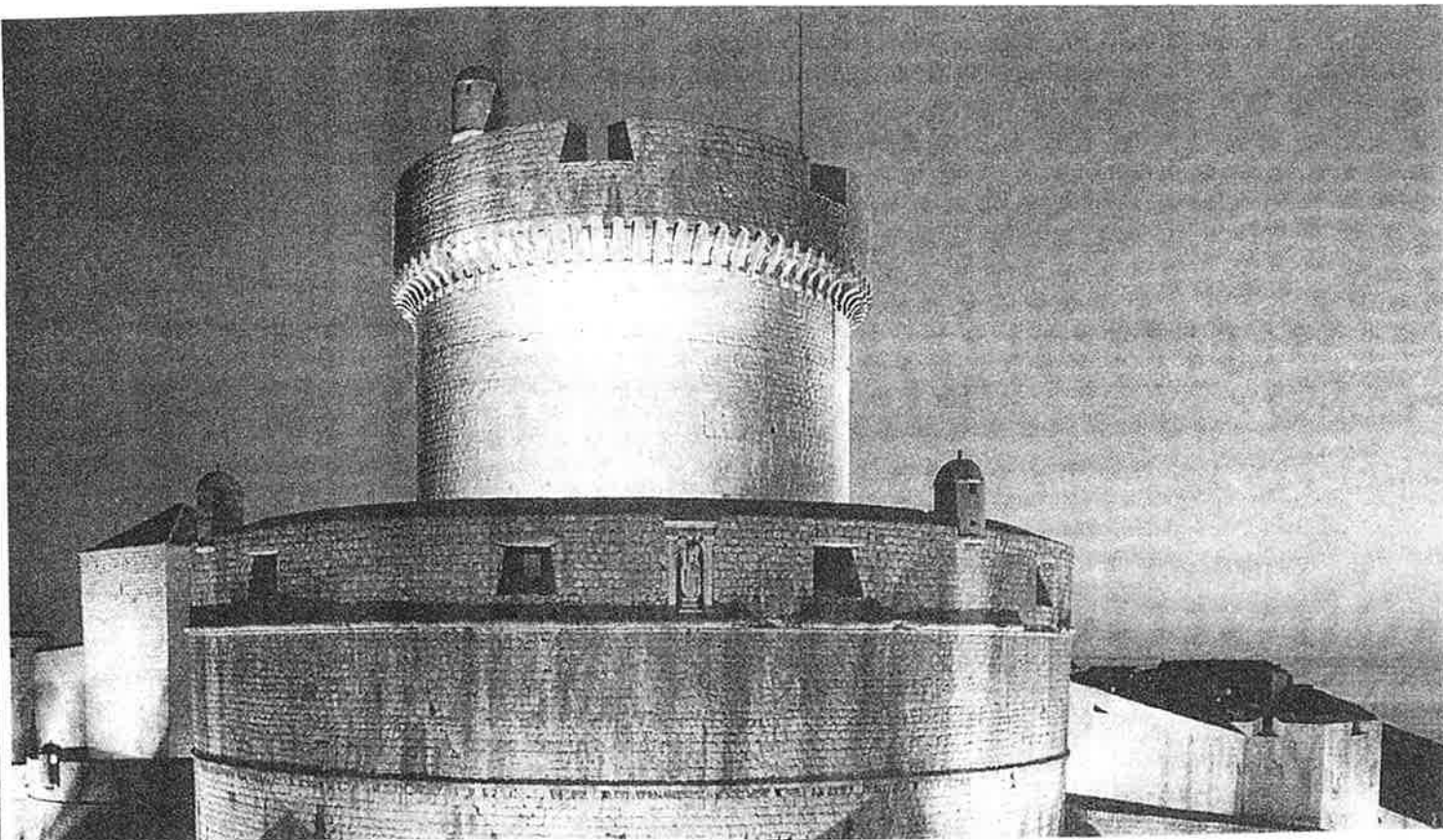
esimunovic@yahoo.com
www.cherry.nicewebs.com

Radim: brošure, prospekte, kalendare, pozivnice za vjenčanje web stranice, naljepnice, te kompletnu pripremu za tisak.

Come and visit Croatia

The Fortresses of the Croatian Adriatic

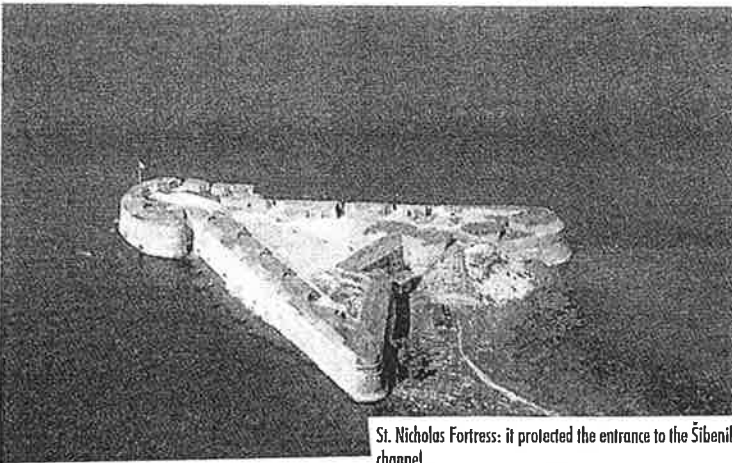
Minčeta Fortress

Visitors interested in a unique perspective of Croatia's coast can visit the seaside fortresses that protected sea ports and coastal towns throughout the course of history. While some of them have been preserved only as romantic ruins crowned by the remains of once magnificent high towers, the massive walls of the others are a testament of their former power and majesty. Some of them have been renovated, while others are still waiting for major restoration works. However, positioned on promontories, rising on cliffs above the sea, or even enclosing entire small islands, they all have a grandiose appearance and deserve to be visited. They can be reached by sailing along the coast or by taking the main Adriatic road that meanders along the coast.

Omiš, once a refuge of pirates, has an ideal position on the mouth of the Cetina River. Surrounded by high cliffs that obstructed approach by land, it had a safe line of retreat for their fast ships in a deep river canyon at any time, and nobody dared to pursue them in this territory. The Kačić princes additionally fortified the town with high walls, and the crown of its fortification was the rectangular Peovica tower. Whoever approaches the town of Omiš will spot it immediately on the far edge of the Dinara mountains extending behind Omiš. Although they are not on the highest part of the ridge, these dominating and precipitous cliffs prevented any kind of enemy attack. For some hundred years the Kačić family defied the Venetians and the Hungarians, the Pope and the Holy Roman Emperor. This resistance continued against the Ottomans, whose three sieges did not break the residents of Omiš.

The tradition of resisting subjugation by Croatian mariners was continued with the Uskoks of Senj in the best possible way. The Uskoks were Croatian refugees from the lands conquered by the Ottomans, who organized themselves into an effective militia that led raids into enemy territory. Emerging from their refuge in the town of Senj at the foot of the craggy Velebit, they were a mysterious and inevitable threat to both the Venetians and the Ottomans. At the time of the fiercest Ottoman

attacks on land and Venetian galleys by sea, the town's fortification and towers as well as the fortress Nehaj on the hill above the town managed to maintain their freedom successfully. When the Venetians did not manage to remove the Uskoks by force of arms, they used their diplomatic machinery, and with the support of western European powers, they had the Uskoks removed to Croatia's inland regions in 1617.

St. Nicholas Fortress: it protected the entrance to the Šibenik channel.

We have to understand today that immense fortified walls and looming towers did not only serve a military purpose. Namely, Croatia's national identity and all of the cultural values bequeathed by its ancestors could only have been preserved inside these fortifications. What would have otherwise happened to Zadar, Šibenik, Trogir and Split, not to mention Dubrovnik? They would have suffered the fate of Nin, Biograd, Skradin and Makarska: arson, plunder and devastation.

Turizam

NIKO BULIĆ, DIREKTOR GLAVNOG UREDA HRVATSKE TURISTIČKE ZAJEDNICE

Uzet ćemo konkurenciji četiri milijuna turista

Sastanak direktora europskih predstavništava Hrvatske turističke zajednice prije nekoliko dana pokazao je da hrvatski turizam i ove godine, za razliku od nekih mediteranskih konkurenata, ubire nove plusove. Ne više velike kao lani, ali cilj - pet posto više gostiju nego prošle godine - čini se i te kako dohvatljivim. Dio zasluga sigurno ide i nacionalnoj promidžbenoj organizaciji, s čijim direktorom Glavnog ureda Nikom Bulićem razgovaramo o budućoj reorganizaciji Hrvatske turističke zajednice i drugim aktualnostima.

S iznimkom Skandinavije, iz svih europskih emitivnih zemalja manje-više stižu potvrde o rastu zanimanja za Hrvatsku. Zašto Skandinavija zaostaje i koliko nam šteti, kako reče jedan vaš direktor, što nas neki Europljani još doživljavaju kao zemlju u kojoj su čevapčići nacionalni specijalitet?

- Skandinavija nije sustavno obrađivana od '90. godine i zato smo sada tamo poslali za direktora iskusnog čovjeka. To su nam vrlo zanimljivi gosti, jer putuju u predsezoni, sve do kraja srpnja. U kolovozu izostaju, što nam i odgovara, jer tada trebamo kapacitete za Talijane, Nijemce... Skandinavija nam ovisi o zračnim vezama, kojih sada nema, a gosti odande traže hotelske apartmane s kojima smo također kratki. Što se tiče čevapčića, mislim da je to bila licentia poetica našeg direktora u Njemačkoj, koju ćemo najbolje opovrgnuti uvećavanjem broja gostiju.

Ima li akcija "Volim Hrvatsku" stvarnog učinka?

- Ima, za to su mi potvrdili i česte reakcije nepoznatih ljudi, koji mi kažu: "Svaka čast, samo gurajte tako dalje." Od '96., otkad ide ta akcija, uklonili smo tone i tone smeća, posadene su tisuće sadnica cvijeća i stabala. Ona sigurno pridonosi svijesti o potrebi uređenja prostora.

Je li točno da ste vi autor teksta za spot u kojem djeca pjevaju: "Lijepa naša Hrvatska... i obala jadranska..."?

- Samo sam bio blizu autora Đele Jusića kad je skladao.

Znate li da mnogima zvuči malo pionirski?

- Ha, pa željeli smo proizvesti pozitivne vibracije i kod nekadašnjih pionira. Spot će ostati takav ove godine, a mijenjat će se ako dogodine krenemo s novim programom obuke u gostoljubivosti turističkih radnika i stanovništva općenito. Inače, za pjesmu smo se obratili šesnaestorici skladatelja, ali nisu se odazvali.

A kako nas Europljani stvarno doživljavaju?

- Naš imidž je za one koji nisu posjetili Hrvatsku dijelom uistinu obilježen bivšom državom i svime onim što se na našim prostorima događalo u proteklih deset godina. U najboljem slučaju kod njih sve staje na tome da je Hrvatska lijepa zemlja. Oni drugi već prepoznaju da se odmičemo od masovnog turizma. Uvjerili su se da gradimo nov proizvod i nove vrijednosti. I oni mogu nazreti smjer kojim idemo i koji će nam donijeti turističku zaradu od šest, sedam milijardi američkih dolara.

- U idućih pet godina i s otprilike deset milijuna stranih gostiju. Sada ih imamo gotovo sedam milijuna, a u tom razdoblju ćemo još tri, četiri milijuna zasigurno uzeti konkurenciji. Plus oko milijun domaćih turista.

- Slažete li se s ministricom da nam nedostaje smještajnih kapaciteta? Neki iz branše to opovrgavaju, podsjećajući da je izvan špice sezone praznih kreveta napretek.

- Dovoljno je usporediti se s mediteranskom konkurencijom. I oni imaju sezonski turizam, a u posljednjem desetljeću ponudu su proširili s milijun novih kreveta. Pitanje je samo kako doseći popunjenost od 160 do 180 dana, koja osigurava pravi profit. Mediteranski konkurenti vrte se oko 140 dana. Mi to tek trebamo doseći, ali uspjeli smo sezonu u hotelima produžiti za 12 dana u odnosu na '90. godinu. Naši hoteli, međutim, čine samo 20 posto od ukupnih smještajnih kapaciteta. Većinu čini privatni smještaj, koji je uglavnom dopunska djelatnost i ne nudi se na tržištu sustavno, te kampovi, koji sada imaju punu zauzetost od 60 dana. Zauzetost kampova veću od 90 dana ne možemo niti očekivati. Ti brojni sekundarni oblici smještaja sada su uteg većoj zauzetosti kapaciteta. U hotelima danas imamo 95.000 kreveta, a prije rata smo ih imali 135.000. A tek kvalitetni, grijani kreveti mogu dovesti ozbiljne partnere i poslove, te povući u dulju sezonu. Tko misli drukčije, turizam ne procjenjuje sadržajno, nego plošno.

Najavljujete nov pristup promociji u 2003., odmicanje od opće i spuštanje na konkretniju razinu, te smanjenje broja nastupa na saj-

movima s ovogodišnjih 95 možda i za dvije trećine. Povlaćete li se pred dijelom kritika javnosti da je sajmovanja bilo previše?

- Ne, samo pratimo što radi konkurencija i nastojimo biti što racionalniji. Niski su udarci da smo "putovali po Europama", kako su neki govorili. Sajmovi je bilo toliko jer smo odrađivali i dio komercijalne promocije gospodarstvu, za koju samo u proteklom godinama nije bilo sposobno. Posebice dalmatinska poduzeća. O svemu smo imali suglasje s terenom i našim direktorima iz inozemstva. Analize sada pokazuju da se trebamo više okrenuti efikasnosti, a manje efektivnosti sajamskih nastupa, te oglašavanju, televiziji i u skladu s tim se i ponašamo. Zato već ove godine idemo na Eurosport i CNN. Na najvažnijim će sajmovima Glavni ured ostati prisutan. Turističkim poduzećima, udrugama i sl. nudimo mogućnost da sudjeluju plaćajući svoje izložbene kvadrate, a razrađujemo i niz drugih modela potpore sajamskim nastupima regija i drugih turističkih subjekata.

Utječe li na planirano smanjenje broja sajmovi istraživanje Instituta za turizam, koje je pokazalo da samo nešto više od tri posto gostiju stiže zahvaljujući sajamskim priredbama?

- I sami smo analizirali na osnovi broja posjetitelja svih sajmovi, na kojima nastupamo, koliko je moguće da od njih dođe i do našeg štanda. Ispada u cijeloj godini oko 200.000 ljudi. To nije puno, ali sajmovi su ponajprije susreti poslovnih ljudi, odraduju ih i druge turističke zemlje, pa i mi moramo biti tamo.

Kako će onda izgledati promocija domaćeg turizma?

- Poruka, koja proizlazi iz uskoro završenog strateško-marketinškog plana, o doživljaju Mediterana u Hrvatskoj kakav je nekad bio, bit će temeljna. To je slika jednog sačuvanog, nehamburgeriziranog Mediterana u koju se regije moraju uklopiti sa svojim posebnostima. Unutar zemlje morat će se organizirati interesna udruženja, poput Udruge agroturizma u Istri, primjerice, koje trebaju definirati različitosti. Kad se to prepozna, nastupaju profesionalne institucije, tzv. destination management klubovi, koji osmišljavaju i prodaju konkretne proizvode, krstarenja, meke avanture, rafting, kanuing, ribolov s domaćim stanovništvom, berbu grožđa ili maslina i druge doživljaje. To, naravno, mogu biti i posebni odjeli u postojećim turističkim agencijama.

Sve se te novosti podudaraju s velikim promjenama u zakonu o turističkim zajednicama. Uvode se regionalni TZ-i, kojih će biti upola manje nego županijskih. Cijeli sustav trebao bi biti i nešto centraliziraniji, te, naravno, učinkovitiji. Doživljavate li to kao poraz svoje ideje, s obzirom na to da ste bili kreator i nositelj prijedloga sustava TZ-a kakav je sada?

- Smetale su me ocjene o sustavu kao neracionalnom i neučinkovitom. No, toga više nema u preambuli predloženih promjena. Sada je vidljivo da je desetogodišnji rad turističkih zajednica dobio svoju afirmaciju i da se samo traže poboljšice. To je i razumljivo. Kad smo kretali, trebalo je nametnuti osjećaj da je turizam šansa za cijelu Hrvatsku i zakonski obraniti izvorne prihode. Promjene su samo daljnja afirmacija i prate činjenicu da se ipak 92 posto ukupnog turizma odvija na obali, a detaljnije se razrađuju i prava, te obveze turističkih zajednica. Ipak je to, posebice u vrijeme kad je uveden, bio najdecentraliziraniji sustav u državi. A to je, istina, povremeno donosilo i nedovoljnu koordiniranost.

Za Uskrs se, primjerice, dio turističkih ureda na obali nije iskazao.

- Pa neki su to uistinu prespavali i nisu dežurali. Uskrs je pao rano, ali kazao sam im da nemaju vremena za dugo razbudiivanje.

(Večernji list 20. travnja)

Na naš način

TKO I KAKO KONTROLIRA BANKE I PODUZEĆA - HRVATSKA REVIZORSKA PRAKSA NA NISKIM JE GRANAMA

Revizori prodaju potpis, a ne znanje

Zaprepašćujuće je i razočaravajuće da je tek slučaj Riječke banke u Hrvatskoj potaknuo ozbiljniju raspravu o tome što treba mijenjati u domaćoj revizorskoj praksi. Upitnost kvalitete revizorskih zahvata u Riječkoj banci samo je vrh ledene sante. U Hrvatskoj je javna tajna da je u vanjskoj komercijalnoj reviziji u brojnim slučajevima važno ono "komercijalno", a manje "vanjsko" i "revizija". Javna je tajna da se pozitivna mišljenja o završnom godišnjem izvješću jednostavno - kupuju.

Jesu li članovi izlazili na ispite?

Dojam je da prije svega treba riješiti najvulgarnije probleme među hrvatskim revizorima: tko doista ima, a tko nema položeni revizorski ispit. Revizorske certifikate u Hrvatskoj dijeli Hrvatsko udruženje revizora i udruga revizora "Benedikt Kotruļjević". Polaganje teških ispita uvjet je za dobivanje certifikata od sredine 1995. godine, a članovi tog udruženja navodno nisu izlazili na te ispite.

Prema podacima Hrvatskog udruženja revizora, u Hrvatskoj ima tristotinjak revizorskih poduzeća i triput toliko certificiranih revizora. Ako se tako malom cehu ne može nametnuti red i disciplina, onda teško možemo računati na uspješnost reformskih zahvata. Uspjeh kontrole rizika u poslovanju uvelike ovisi i o kvaliteti rada revizije u realnom sektoru.

S obzirom na to da se većina revizorskog posla u Hrvatskoj svodi na provjeru matematičke i logičke korektnosti financijskih izvješća uz povremeno sondiranje stvarnog stanja, možda je rasprava o lažiraju, krivotvorinama, zapravo o prijeviri u Riječkoj banci, zaista na krhkim nogama.

Revizori ne žele ustrajati u tome da uprave promijene pojedine knjigovodstvene stavke, čak i kad je jasno da nikako ne mogu odgovarati pravom stanju stvari, jer se boje da će izgubiti posao. Lako je naći drugog revizora koji će za nekoliko tisuća kuna zažmiriti na oba oka. Pitanje je, primjerice, koliko je tvrtki u Hrvatskoj prošle godine poslovalo s blokadom računa, a u završnom su izvješću iskazale dobit. I dobile potvrdu revizora da je sve - u redu. Domaća revizorska praksa pokazuje da je moguće ono što je teoretski nemoguće. Negativna su mišljenja i ograde revizora na financijska izvješća uprava u Hrvatskoj - rijetkost. To nije čudno jer je pitanje koliko je u hrvatskom revizorskom poslu raširena neoljalna konkurencija i koliko ljudi bez odgovarajuće dozvole Ministarstva financija obavlja reviziju.

Pouke iz slučaja Enron

Iako se u Hrvatskoj mnogo više razgovaralo i pisalo o problemima komercijalne revizije u financijskom sektoru, dojam je da je revizija u poduzećima iz takozvane realne ekonomije u lošijem stanju. Sada se već otvara pitanje hoće li novi prijedlozi izmjene propisa o radu revizora biti preradikalni nakon slučaja Riječke banke.

Hrvatski revizori moraju pozorno pratiti burne rasprave, koje se nakon slučaja Enrona vode o zapadnoj revizorskoj i knjigovodstvenoj praksi, no moraju se početi izvlačiti iz klupka vulgame, balkanske revizorske prakse koja se često svodi na prodaju vlastita potpisa. No ne i mišljenja.

Nakon što se jedna od donedavno najuglednijih svjetskih revizorskih kuća Arthur Andersen nasukala na Enronu, pitanje je mogu li se ulagači uopće pouzdati u to da izvješća kompanija otkrivaju pravo

stanje stvari ili je riječ o knjigovodstvenom inženjerstvu. No nagađajući investitori još lakše mogu ostati bez novca. O dubini problema svjedoči to da je velika svjetska revizorska petorka (Arthur Andersen, Deloitte Touche, Ernst Young, KPMG i PriceWaterhouseCoopers) utužena na više od 30 milijardi dolara.

U Americi su o knjigovodstvenoj i revizorskoj praksi pale teške riječi. Govori se o potrebi vraćanja povjerenja u korporativnu Ameriku. Vode se žestoke stručne i interesne polemike o tome što bi trebalo mijenjati. Svaka ozbiljnija promjena knjigovodstvene i revizorske prakse može uzrokovati dramatičan pad profita velikih korporacija. Ustrajanje na objektivnim, istinitim i prije svega fer financijskim izvješćima zapravo je interesni rat. Situacija nije mnogo manje dramatična ni u Europi. Unutar Europske unije također vode se žestoke rasprave o tome kako revizorima nametnuti čvršća pravila i veću odgovornost.

Velika imena najviše zakazala

Kad je riječ o komercijalnoj reviziji u hrvatskom sustavu, nju zapravo pokrivaju predstavnici velike svjetske petorke, odnosno četvorke jer je tvrtka Arthur Andersen, kako smo rekli, zapravo propala zbog slučaja Enrona. Angažiranje prestižnog revizorskog imena u domaćem sustavu može se protumačiti kao znak kvalitete, iako je dosadašnja praksa pokazala da su upravo velika imena padala na ispitima. No u nekoliko je proteklih godina u komercijalnoj reviziji po bankama mnogo napravljeno. Zapravo, komercijalna revizija u hrvatskom bankarstvu najbliža je tome da raspravlja o suvremenoj svjetskoj problematici komercijalne revizije. Iako su "veliki revizori" u hrvatskim banakama imali ozbiljnih propusta, pitanje je što bi mogli dobiti s tim da se ostvare neki od prijedloga nakon afere Riječke banke. Ako se netko, primjerice, bude zalagao za zabranu rada pet godina u slučaju da se nekom dokažu veliki revizorski propusti, onda bi trebalo vidjeti kako će se to odraziti u praksi.

Posljednju reviziju u Riječkoj banci radio je KPMG, a prije njih PWC. Iako je jasno da je krajnje upitna odgovornost komercijalnih revizora ako je u Riječkoj banci bila riječ o klasičnoj prijeviri i lažiranju podataka, pitanje je kako bi se neke radikalne mjere prema tim kućama odrazile na opće stanje revizije u domaćem sustavu. KPMG i PWC za 2001. radili su revizije za 19 uglednih i prestižnih hrvatskih banaka. KPMG je za 2001. godinu radio HPB, Zabu, Varaždinsku, Convest, Raiffeisen, Sisačku, Istarsku, Dalmatinsku, Karlovačku, Volksbanku i Riječku banku, a PWC je radio Istarsku kreditnu, Splitsku, Partner, Jadransku, Credo, Slatinsku banku, Dresdner banku te Cassa di Risparmio di Trieste. "Kontrolirali" su, dakle, polovicu bankarskog sustava. Ako bi se njih odstranilo s tržišta, to bi moglo značiti više posla za manje ugledne (kadrovski i u svakom stručnom i logističkom pogledu slabije) manje revizorske kuće ili pak za Andersen (koji je kontrolirao Grupu PBZ), za Ernst Young (Erste, HVB, Hypo Alpe-Adria i Slavenska) i Deloitte Touche (pet srednjih banaka). Bi li to bio korak naprijed? Pitanje je kako bi uopće naše velike banke mogle poslovati u međunarodnom okruženju ako za revizore ne bi angažirali nekog iz velike petorke (četvorke).

(Večernji list 20.4.)

someone else was thrown out. I suddenly noticed a woman standing next to a pole, shaking. I came to her since she looked visibly shaken, all pale. That was Mrs. Andjelka Goreta, a 55-year old lady, who I know had problems with her back after a great injury few years ago. I asked her what had happened and she told me that she was taken out of the conference hall by four security people, who were carrying her, as if she was an animal, all four arms and legs separated. Because of her back, she was in great pain, and screaming for them to put her down, yet they persisted, and finally took her out. I cannot say how they took her out since I didn't see it, and I forgot what she told me. I can only say that this poor woman was standing there, not being able to move at all, shaking all over, with tears running down her cheeks. She could believe, she told me, what happened to her. Her lips were trembling when she talked to me about a horrific pain she went through.

About that time I started to feel great pain in my stomach, and it was getting worse and worse. Also, my neck was very stiff from the pressure that the security person hold that took me out, and I felt this stiffness and

Editorial

In the course of our lives, we go through many experiences; some good, some bad, some you can live with and some you cannot. I, unfortunately, cannot live with the events of April 21st, 2002, and with the incidents at the Annual Meeting of the Croatian Credit Union (CCU) for shareholders and members.

I have tried, throughout my life, to be a decent human being. I do not use uncivilized language, rude expressions or swear words. I am always looking for the good in others. I am actively looking for the truth and always trying to live by it, as much as I can. I was always very proud to be part of our Croatian community, a community that has shown itself capable of achieving great things when it puts its mind to it. There are no words that can express the appreciation deserved by those who gave of themselves to the service of this community or to a newspaper that has become an integral part of this community. Those who sacrificed themselves for the good of the community are rare and special, and I was always proud to have such people around me. As I said, I was always seeking the truth and always reporting it in this newspaper, because we are only set free by the truth.

Unfortunately, this issue of HRVATSKA ISKRA will be the last, at least for the moment. After the terrible personal experience I underwent at the Annual Meeting of the CCU shareholders, not only as an individual, but as the editor of this honourable newspaper, I am shocked to the bottom of my soul, and I cannot continue with the publication of this newspaper any longer. I never thought I would be the victim of uncivilized, cruel and unprovoked behaviour. I never thought a Croat would beat another Croat. I never thought people could be ordered and thrown out of a peaceful democratic meeting; certified, card-carrying members of the CCU, in good standing, were forcefully excluded from a place where the destiny of the most important financial institution of the Croatian community is decided. I never thought that Croatian money (yours and mine) would be used to pay a Canadian-Croatian security firm to mistreat other Croats! There are no words to express the pain in my heart.

This pain carries with it a heavy burden on my conscience. I have the choice to go on as if nothing happened, or behave in accordance with the famous Canadian saying: "No big deal, we will manage somehow". However, if I do, I believe I will be as guilty as those who hired the security people to "defend" the CCU from a few "selected individuals" that were also shareholders and members. The problems, ladies and gentlemen, are great and we cannot go on until we deal with and resolve them. If we do not do this at this time, we may be faced with greater problems in the future. I cannot imagine that I might have to look into Mr. Grgic's eyes if he was, God forbid, injured - and I did nothing! Or, Mr. Grgic could easily have had a heart attack after being physically and emotionally mistreated at that meeting, and I would just go on? Or how would I justify, to myself, my actions if Mrs. Andjelka Goreta was paralyzed, when forcibly carried out (thrown out) by Duke Securities. She easily could have been!

No one argues the need for the presence of Security guards at an Annual Meeting. They are necessary, should things get out of hand. But when Security guards are used to forcibly make sure that the dem-

ocratic process is not followed, when they are used to silence those who are brave enough to ask some tough questions that should have been answered long ago, then we should all demand answers to many of the questions that arise: (1) Who decided that Security guards should be present at the Annual Meeting of the CCU? (2) Who at the CCU determined the mandate, powers and actions of the Duke Security personnel? (3) Who paid the Duke security firm? Once we have these answers, the fate of the head honchos of the CCU will be in the hands of the shareholders, and then we all, including me, will be able to decide what we want in our CCU - democratically.

People will say that this financial institution and its Annual Meeting have nothing to do with HRVATSKA ISKRA. Arguably they may not, however, in my mind, they are intricately connected. In this community, we are mutually afraid, and that includes myself. This fright has brought about negligence, gossip, immorality, inaction, and all these factors have been the breeding ground for the events of April 21st. I am no better than you, since I was also afraid: afraid of being sued, afraid of the complete truth. This fear of upsetting some particular people, where has it taken me, or the community? This Croatian community is now in crisis. I cannot go on, because if I do, I will have to regularly meet those CCU individuals and supporters, and pretend that everything is alright. Everything is not alright. Until those individuals who allegedly hired those Security personnel and ordered them to mistreat innocent members of our community are not investigated and punished, if necessary, I cannot, with clear conscience be part of the farce. When HRVATSKA ISKRA was started I thought we could tell the truth - I was wrong, and since I do not want to be part of the present charade, I am closing the paper.

I apologize to those who thought I was stronger or should have done it differently. To those who never wanted ISKRA around - your wishes have come true; but to you, dear faithful readers, I send my heartfelt thank you. Since many of the correspondents consider that I am not doing the right thing, I have to thank you only in my name. I feel that I am doing the right thing, and I leave the destiny of HRVATSKA ISKRA in God's and your hands. Do you want it back? Then react to the awful events of April 21st, so that one day, you do not have to look into the eyes of Mr. Grgic's children. You never know what can happen. I need to sleep at night.

And at the end let me tell you an interesting and most disturbing fact. We always write and talk about that special feeling that working together brings about. Imagine this: the CCU used the money of the Croatian shareholders and members to pay a Canadian-Croatian security firm, which employs some Canadian-Croatians to deal very roughly with its own Canadian-Croatian members. Only in Canada, eh? In the Canadian-Croatian community!

The truth will set us free. Now it is in your hands.

Valentina

HRVATSKA ISKRA

Preporučujemo Vam:

PETER DONKO & ASSOCIATES, OPTOMETRIST

EYE EXAMINATIONS
DESIGNER GLASSES & CONTACTS
LASER VISION CONSULTATION
NEW PATIENTS & WALK-INS WELCOME
OPEN EVENINGS & SATURDAYS

EYE
HEALTH
IS IMPORTANT

Located in the Medical Centre, Woodbine Mall
500 Rexdale Bl., Tel (416) 674 1165

Hrvatska knjižnica i čitaonica

Dobrovoljnim radom osnovana je nova hrvatska knjižnica i čitaonica u Mississaugi. Za ostvarenje tog, za hrvatsku zajednicu vrijednog projekta, potrebne su, jasno, knjige, te se mole ljudi dobre volje da pomognu s donacijom svojih suvišnih knjiga, a i pomoć na bilo koji način - DOBRO JE DOŠLA! Unaprijed HVALA! Nazovite, molim IVICU PUHALO, Tel 905- 507-1389

Croatian Credit Union

Report from the Annual meeting, April 21, 2002.

Last Sunday on April 21. the continuation of the Annual meeting of the shareholders was held in the Toronto Congress centre. As it is well known to the members of the Canadian-Croatian community the first part of the Annual meeting that was held on Feb. 10 was an absolute mess. Everyone was interested to find out how would the rest of the Annual meeting be, considering that the surprised date for the meeting was announced for Apr. 21, such a close date. I received quite a few calls regarding this Credit Union Annual meeting, since the community wanted to know what would happen now, on Apr. 21.

Since I took my money out the Croatian Credit Union few years ago, when the newspaper which I am editing HRVATSKA ISKRA was thrown out of the Croatian Credit Union, which really insulted me at the time, I did not know how to get into the meeting. I needed to be in because I thought it was very important to see and hear with my own eyes and ears what was going to happen and to be able to prepare an objective report for the newspaper.

On Friday April 19, I asked Mr. Slavko Butkovic, the president of the Board could I come in as a journalist, and the answer was negative. Then I asked could my husband give me a proxy (since he was the member in good standing), and once again I was told no. I was told that they could only give me a press release after the meeting. Since I have seen many press releases which were not totally accurate, and I thought that nothing could be better than my own eyes and ears I tried to find the way to get in, so I can inform the readership of the newspaper objectively, with no hearsay.

On Saturday, April 20, I went to the Croatian Credit Union (CCU) office in Mississauga, 9:00 AM, and teller no.1 enrolled me as a new member into the CCU (No. 2802645). I put in the savings account \$150.00 and asked would I be able to come and be a part of the meeting on Sunday. Two of the ladies that worked there told me I could.

On Sunday, April 21, as everyone else, I came to the Toronto Congress Centre, stood in the line just as everyone else, and waited to be let in. I was shocked when I saw a great number of security people all over the place, all in black tea shirts, with logo "Duke Securities". All of these bouncers were not smaller people, they were well developed, strong and very muscular young men.

When I was let in the hall I was sent to one table for the registration. Prior to this one of the bouncers searched my plastic bag where I had some books. When I came to the table for the registration I gave my documents: Croatian Credit Union pass book and my drivers license, to the young lady. Then I noticed that Mr. Josip Vinski, the manager of the CCU was standing next to the table where I was and he was watching what was happening with me. He then asked the young lady was my name on the list, and she answered that she couldn't find it. I knew she couldn't find it, because I enrolled on Saturday, and I tried to explain this to him, yet he wouldn't listen at all. He took my passbook from her hands (and I am yet to receive it), and called the security people over telling them to get me out. I cannot remember the exact words, yet it was told in such a manner that they instantly grabbed me, roughing me and pushed me toward the exit. I was still trying to explain to him his error, but it was in vain. I tried to push them away, but when one of them grabbed the back of my neck from behind, thus immobilizing me, I gave up.

When this struggle was going on, Mr. Stjepan Grgic, a long time employee in the same Croatian Credit Union, started to explain how they are wrong, because I was the member of the CCU. He just started saying this and Mr. Vinski turned to him, grabbed him by the hand so hard that Mr. Grgic winced from the pain. Mr. Vinski ordered the security people to take him out of the hall as well, which they did. I do not know how they did it, since I was too busy with my own struggle with the security people. In all this struggle I heard Mrs. Vinska's voice, my friend who was trying to help me, but couldn't do a thing. She also tried to take pictures of the struggle, yet every time she pointed the camera at us, one of the security guards pushed the camera toward the ground, thus no good

pictures were taken in side the hall at all, at least not by her.

As they were pushing and pulling me toward the exit I noticed Mr. Margaret Butkovic, the wife of the president of the Board of the CCU, my long time acquaintance and I told her: "Biserka, what is happening here. Don't you see they are taking me out?" She got up, went toward me, saying something like "I am going to inquire..." and stopped.

When I came to the exit one of the security people in perfect Croatian told me that should I decide not to walk out they would make sure that I am thrown out. I decided to walk out with all the dignity I could master. Once I was out I noticed that Mr. Grgic was also out, and he wasn't feeling well at all. I learned long time ago that he is a heart patient, he has a history of the problems with the heart, and that fact was well known to everyone in the CCU, including Mr. Vinski. When we were standing out he kept saying how he was sick, at one point he used the nitroglycerin, and was generally in poor shape. Later on he himself went to the Emergency since he was getting worse and worse by the minute.

So we were standing in front of the door thinking what to do, but in the meantime the events went much faster than we anticipated. Mrs. Biserka Milinkovic, another member of the CCU in good standing, also she works with me in the newspaper, was forced out from the hall. She was in tears saying that the security people planted in her bag a pepper spray. She is a kind woman, pious Catholic, who would never lie, and as a Federal employee I am sure that she would never do anything to harm her position and job. The security people didn't throw her out because she mentioned to them her position, so she just walked out herself.

At one moment a group of the security people came out with someone who did not resist at all. This was Mr. Marko Radocaj. He was in some strange condition, not fully conscious, and then after being placed quite roughly by the bouncers on the brick pavement he kept moaning and holding his head. We were afraid that he could be really injured so I called the emergency to come and check him. The person on the phone asked me to ask him some question which he answered slowly, after a while, in great pain. At one point he started rolling, but we stopped him, because we were afraid he could hurt himself even more. When the emergency came, they treated him and took him to hospital. I don't know what was the rest of the story with him, but I heard from the people that he was allegedly thrown inside in the building on the cement floor in the hall, and then taken out.

With all that commotion with Mr. Radocaj I didn't have time to look around myself, since all my attention was directed toward him, however we were shocked once again. One of the last doors at the entrance to the hall suddenly opened and we saw and heard horrible noises and absolutely couldn't believe our eyes. The security people, I think it was at least 5-6 of them, were trying to get Mr. Ivica Muhar, one of the elected officials, out of the building. He was resisting, as much as he could, yelling all the time that he was an elected official. They kept pushing him out with all their might, and at one point, since he is a tall fellow, he got stuck at the door, yet they struggled with him on and on, punching him here and there. The yelling and the fight were unbelievable. They managed to get him out and I saw him with all of them upon him at the ground, next to some bushes. Luckily he was on the soft ground, and not on the brick floor, because if he was on the brick floor today he would be an invalid. At that time there was one policeman who was taking the statement from Mr. Grgic, and when he saw all this commotion he joined the security people, trying to hold Mr. Muhar down. Mr. Muhar was trying to fight them all off, not knowing that the police was also there. The policeman put the handcuffs after a strenuous battle with him, telling him that he (Mr. Muhar) assaulted him. Even if he did, in that entire struggle with the security people Mr. Muhar couldn't know or see the police. I don't think that Mr. Muhar consciously or knowingly hit the policeman. Only after we started yelling him to be quite, he stopped, and was taken to the police car and later on charged.

When this horrible scene of the beating of Mr. Muhar was going on, we all were concentrated on this in front of us, and nobody realized that

Banke

JE LI FINACIJSKI SUSTAV ZEMLJE TREBALO PREPUSTITI STRANCIMA ?

Strane banke neće preuzeti rizik razvoja

Prije dva dana formalizirana je prodaja Splitske banke njemačkom Hypo Vereinsbanku (HVB), danas ili najdalje u ponedjeljak Erste banka potpisat će ugovor s DAB-om o kupnji Riječke banke. Iako su obje banke samo prošle iz jednog u drugo strano vlasništvo, povod je to sve želim raspravama je li baš cijeli financijski sustav trebalo prepuštiti stranom kapitalu. U desetak godina tranzicije koncentracija stranog vlasničkog kapitala u domaćim bankama dosegla je oko 90 posto. Osim Croatije banke koju država pokušava pošto-poto prodati, Poštanske banke za koju se sprema model privatizacije i desetak malih privatnih banaka, domaći državni ili privatni kapital izgubio je bilo kakav utjecaj na financijski i gospodarski razvoj zemlje.

ŽARKO PRIMORAC, NEZAVISNI EKONOMIST:
Prodor stranih banaka nije se mogao izbjeći

Privatizacija hrvatskih banaka putem prodaje inozemnim bankama ili strateškim partnerima nije se, po mome sudu, mogla izbjeći niti je upitna. Hrvatska je otvorila financijsko tržište, a u takvim bi uvjetima strane banke svakako postale dominantnima na tržištu, bilo preuzimanjem domaćih bilo osnivanjem svojih podružnica. One su unijele novu kvalitetu u naš bankarski sustav, nove tehnologije, proizvode, organizaciju, povećale konkurenciju. Pojačana konkurencija dovela je do sniženja kamatnih stopa i modernizacije cjelokupnog sektora bankarstva.

Međutim, nije bilo prave strategije u privatizaciji banaka. Većina je prodavana pod pritiskom - potrebom da se puni proračun. Da je bilo drukčije, vjerojatno bi efekti bili povoljniji.

U liberalnom financijskom okruženju država mora imati svoju razvojnu banku. Neusklađenosti iz prijašnjeg sustava mogu se ispraviti samo preko državne razvojne financijske banke. Spomenuo bih samo financiranje infrastrukture, razvoja otoka, razvoja područja pod posebnom državnom skrbi...

Je li to loše ili dobro i je li se moglo drukčije, pitanja su koja se sada nameću na teorijskoj razini, jer je bankarski sustav čvrsto strukturiran i eventulano se još mogu događati preraspodjele pozicija kao u slučaju Splitske ili Riječke banke. Pitanje je samo hoće li Zagrebačka banka i Unicredito zadržati vodeću poziciju, može li je ugroziti Privredna banka Zagreb ili pak njoj konkurirati treća novoformirana grupacija na čelu s Erste Steiermarkische bankom. Vjerojatno za nekoliko godina treba očeki-

vati i završnu međubankarsku bitku za Novu banku, upravo stvorenu spajanjem Dalmatinske, Istarske, Sisačke, a za godinu dana ojačane Dubrovačkom bankom, kad vlasnik Nove banke, Charlemagne Capital Fond, konsolidira sve četiri banke i ponudi ih na tržištu. Za te regionalne banke, koje kontroliraju jadransku regiju, opet će konkurirati najjače banke koje su već uspjele osvojiti čelne pozicije na hrvatskom tržištu.

Iako o dominaciji stranog kapitala u bankama sve češće raspravljaju i građani, suočeni sa strogim i teško prohodnim regulama kreditnog aranžmana, i poduzetnici, kojima banke nude enomno skup novac ili ih ne žele kreditirati ako ih ocijene rizičnima, teško bi bilo i zamisliti što bi nastalo od financijskog sustava zemlje nakon dva sloma, 1992. i 1998. godine, da taj sektor nije krenuo u privatizaciju. Da su ostale u okrilju države i politike koja se vodi sve do danas, koja može uništiti banku koja joj se ne sviđa (Glumina banka) ili spasiti uništenu banku (Riječka banka), sigurno ne bi bilo obilje ni ovako teško dohvatljivih kredita, a austrijske i banke susjednih zemalja bile bi pune depozita hrvatskih građana.

U ovako privatizirani bankarski sustav vratilo je povjerenje građana, kapital se ne odlijeva preko granice. No, to ima i drugu stranu medalje. Bankari nisu članovi vlade, niti su premijeri i ministri. Oni vrte novac i žele na njemu sigurno i dobro zaraditi. U Hrvatskoj su "otkrili" takve malo rizične poslove u aranžmanima s državom i građanstvom, gospodarstvo kakvo jest nije u njihovim investicijskim prioritetima.

To je ključni problem kojim će se morati pozabaviti Vlada, pogotovu ako planira stope rasta od sedam posto, kako je natuknuo premijer Račan. Stručnjaci se slažu da Vlada mora intervenirati raznim mjerama u gospodarstvo, pa i distribuirati kapital ondje gdje to banke neće ili ne mogu. No, ta raspodjela ne smije biti politički diktirana. Zbog nepovjerenja u politički sustav i način odlučivanja, možda bi bilo dobro, kao što reče jedan domaći analitičar, da se na čelu jedne takve državne institucije nađe - stranac.

DRAŽEN KALOĐERA, EKONOMSKI INSTITUT:

Katastrofa je prepuštanje sustava strancima

- Vlasnička pozicija hrvatskih banaka, u kojoj dominiraju snažne strane banke, bila bi sasvim u redu da je naš društveni proizvod na razini Nizozemske ili Belgije. No, hrvatski je BDP po stanovniku na dnu europske ljestvice i treba nam velik razvojni iskorak. To se ne može napraviti prepuštajući sve tržištu, nego je potrebna intervencija države i drugih subjekata - mišljenje je Dražena Kalodere s Ekonomskog instituta.

- S tog aspekta, prepuštanje bankarskog sustava strancima katastrofalan je potez. Strane banke logično pokušavaju neutralizirati rizik ulaganja i plasmana na najmanju moguću mjeru, kao što to uostalom rade i u svojim matičnim zemljama. Stoga se cijela bankarska industrija povlači i okreće građanstvu i poslovima s državom. S druge strane imamo veliku gospodarsku stagnaciju - argumentira Kalodera i dodaje kako je zemlji nužna nova gospodarska strategija. Dr. Kalodera misli da se ovakva situacija mogla izbjeći da sadašnja Vlada nije nastavila ekonomsku politiku HDZ-a. (Večernji list 26. travnja)

**Preporučujemo Vam:
TRAVEL SERVICE LTD.**

**Special agents for
CROATIA AIRLINES
MEMBER OF IATA**

**CAR RENTALS
IN CROATIA**

GeneralTourist travel Service Ltd. je jedna od najuglednijih putničkih agencija u Kanadi. Utemeljitelj i vlasnik ove poznate tvrtke je obitelj Lončarić. Profesionalnim uslugama ove agencije koriste se Hrvati iz Kanade, Hrvatske, Ujedinjenih Američkih Država i drugih zemalja, već više od 30 godina.

- Naša agencija zastupa gotovo sve zrakoplove i pomorske linije.
- Organiziramo grupna (charter) putovanja s najnižim cijenama, naročito u domovinu Hrvatsku.
- Također, već više od 30 godina, obitelj Lončarić uređuje i emitira hrvatski radio sat "Zvuci Hrvatske" kojeg možete slušati na radio postaji CHIN 100.7 FM u tjednu od 2:00-3:00 sati i nedjeljom u 12:00 na 15.40 AM
- Za sve informacije obratite se na nas ured.

Ivica (John) Lončarić

**3045 Southcreek Road Unit 1, Mississauga, Ontario L4X 2X6
(905) 602 8900, Generaltourist@ICA.net, www.generaltourist.com, Fax: (905) 602 8899**

CHIN Radio is now broadcasting LIVE on the internet 24 hrs a day! Check out our new and improved website: chinradio.com and listen to FM 100.7 FM and AM 1540 live on your computer! email us your comments at: promotions@chinradio.com. We would like to hear from you!

Dovidenja do idućeg rata

Svi narodi koji su živjeli u federativnoj Jugoslaviji danas se odlikuju poviješću koja odražava trenutne želje političkih elita, a ne faktografiju na kojoj bi povijest trebala počivati: svima je puno više stalo da se pokažu dijelom uljudene Europe, dok svoju balkansku povijest tretiraju tek kao proces borbe za vlastito (nacionalno i državno) osamostaljenje kojemu su druge nacije, s kojima su živjeli u istim državama, uglavnom ometale. Slovenski i hrvatski udžbenici Jugoslaviju tretiraju kao "tarnicu naroda" koja je služila velikosrpskoj hegemoniji i ekonomskom izrabljivanju razvijenih, srpski udžbenici optužuju Jugoslaviju jer je dana prilika Hrvatskoj za iskazivanje trajnog separatizma koji je sprječavao pozitivni razvoj Jugoslavije, makedonski udžbenici zajedničku državu optužuju za denacionalizaciju i asimilaciju Makedonaca, dok bosanski i crnogorski Jugoslaviju vide tek kao okvir u kojem im nije dopušteno da se razvijaju. Riječju, udžbenici povijesti na širem prostoru uopće se ne razlikuju od demagoških fraza kojima se služe aktualni političari na vlasti u svakoj od novonastalih država.

Takvi se rezultati mogu pročitati u prije nekoliko dana objavljenj knjizi "Clio in the Balkans" (Klio na Balkanu), koja sadrži rezultate trogodišnjih istraživanja o kvaliteti i kvantiteti nastave povijesti u osnovnim i srednjim školama na području biše Jugoslavije, te u Rumunjskoj, Bugarskoj, Grčkoj, Albaniji, Turskoj i na Cipru. Knjigu, svojevrsnu komparativnu analizu udžbenika povijesti u svim balkanskim zemljama o temi "Kakvu povijest učimo?", objavio je Centar za demokraciju i pomirenje u jugoistočnoj Europi, nevladina organizacija iz Atene, a nastala je kao rezultat trogodišnjeg rada brojnih znanstvenika iz cijele Evrope, od kojih je velik dio podrijetlom iz neke od država jugoistočne Europe. Osim samih istraživanja, znanstvenici i profesori povijesti organizirali su i sedam workshopova na kojima su sukcesivno prezentirali pojedina istraživanja te raspravljali o mogućim potezima kojima bi se ideologizirana i maksimalno reducirana povijest, kojoj je trenutna svrha tek služiti dnevopolitičkim svadama, makar djelomično promijenila te oslobodila nacionalnih mitologija koje karakteriziraju cjelokupni društveni život svih balkanskih država. Svih sedam workshopova održano je daleko od očiju javnosti, prepuštajući stručnjacima da sami rasprave aktualne probleme povijesti. Međunarodna konferencija "The Southeast European Joint History Project" (Zajednički projekt povijesti jugoistočne Europe), održana početkom travnja u Ateni, završni je dio prvog dijela projekta povijesti, a na nju su, prvi put tijekom tri godine trajanja projekta, bili pozvani i predstavnici medija.

U udžbenicima povijesti, mahom etnocentričnim, teško je očekivati ikakvu suradnju i razumijevanje na području cijele regije, i to je bio jedan od glavnih razloga što je cijeli projekt pokrenut. U završnim riječima sudionika konferencije, pri pokušaju da se specificiraju akteri koji bi mogli poraditi na mijenjanju simplificirane povijesti, izražena su velika očekivanja od svih segmenata društva - povjesničara, političara, nevladinih i strukovnih organizacija, pa i samih resornih ministarstava. Najpesimističniji među govornicima je bio Neven Budak, dekan Filozofskog fakulteta u Zagrebu, otvoreno izrazivši sumnju da se od aktualnoga sastava Ministarstva prosvjete RH može očekivati ikakva suradnja. Vjerojatno i s pravom: šest tjedana, koliko je Centar za demokraciju i pomirenje, predvođen direktorom Nenadom Šebekom, bivšim dopisnikom BBC-a iz bivše Jugoslavije i Rusije, pripremao konferenciju u Ateni, iz Ministarstva prosvjete RH nisu se udostojili niti odgovoriti na poziv. Primjera radi, dok je hrvatska delegacija bila prepuštena sama sebi, delegacije iz drugih država bile su pojačane službenicima ministarstava ili makar predstavnicima poslanima iz njihovih veleposlanstava u Ateni.

Kako je cijeli projekt pokrenuo i u njemu intenzivno sudjeluje Costa Carras, jedan od najvećih grčkih brodovlasnika, a u radu Centra za demokraciju i pomirenje participiraju i neki od najvećih grčkih privrednika, propust koji je svojim nepojavljivanjem učinila hrvatska politika samo se povećava. Činjenica da se ne radi ni o kakvom političkom skupu, već o skupu vodećih povjesničara, nikoga od hrvatskih političara nije zanimala, što dovoljno govori i o njihovoj zainteresiranosti za uključivanja stručnjaka u rad državnih institucija, pa čak i u tako osjetljivim segmentima kao što je povijest u školskom obrazovnom sustavu, iako je svima jasno da će se na tom problemu morati hitno i mnogo poraditi. Osim toga, ni jedan od sedam organiziranih workshopova, kao ni završna konferencija, nisu se bavili najnovijim događajima, pogotovo onima koji su uslijedili nakon raspada Jugoslavije. Organizatori su sma-

trali kako zadnjih deset godina na području bivše Jugoslavije još uvijek izazivaju prevelike kontroverze među svim bivšim jugoslavenskim narodima, te je rasprava o njima, kao i analiza tekstova u udžbenicima povijesti, ostavljena za neko buduće istraživanje.

No i vrijeme u kojem su danas samostalne države provele u federativnoj Jugoslaviji pruža iznimno mnogo kontroverznih, čak dijametralno suprotnih tumačenja zajedničke povijesti. U tekstu "Jugoslavija: odraz u polupanom ogledalu. Tko su 'drugi'?" Snježana Koren kaže kako je u većini udžbenika povijesti na Balkanu balkanska povijest dana odvojeno od povijesti Europe, kao nešto drukčije, ili čak suprotno povijesti Europe. Slovenski i hrvatski udžbenici najviše se bave povijesnim procesima koji potvrđuju kultumu, političku i geografsku povezanost ovih dviju država s centralnom ili zapadnom Europom. S druge strane, hrvatski i srbijanski udžbenici slični su u prezentaciji nacionalnih povijesti: kad se Srbi bave poviješću Južnih Slavena, uglavnom se to odnosi na teritorije na kojima su živjeli Srbi, odnosno have se samo srpskom poviješću. Govoreći o povijesti Jugoslavije, hrvatski će udžbenici zaboraviti povijesti svih drugih nacija osim hrvatske. Makedonski udžbenici koncentriraju se tek na povijest područja na kojima su živjeli Makedonci, također ostavljajući po strani druge nacije koje su živjele u Jugoslaviji.

Drugi svjetski rat također je tema ideoloških sukoba. Dok će, primjerice, Slovenci priznati golemu i pozitivnu ulogu jugoslavenskih partizana u svojoj povijesti, Srbima i Hrvatima Drugi je svjetski rat predmet nadmetanja po pitanju - tko je odigrao značajniju ulogu u partizanskom pokretu, uglavnom negirajući zasluge druge strane.

Srpski su udžbenici čak mnogo gori: četnici su predstavljeni kao antifašistički pokret skoro jednakovrijedan partizanskom, Srbi se tretiraju kao jedini zaštitnici Jugoslavije, jedini koji su uvijek na pravoj strani, dok se negativna uloga Katoličke crkve tijekom Drugog svjetskog rata i antifašističke borbe na području bivše Jugoslavije maksimalno potencira. Hrvatski će se autori povijesnih udžbenika potruditi napraviti distinkciju između ustaša i onih koji su Nezavisnu Državu Hrvatsku prihvatili kao ostvarenje višestoljetnog sna o samostalnoj hrvatskoj državi, a među protivnicima samostalne Hrvatske naći će se u udžbenicima povijesti i četnici iz Drugog svjetskog rata. Jugoslavenski Ustav iz 1974. godine u hrvatskim je i slovenskim udžbenicima ocijenjen vrlo pozitivnim, dok isti Ustav u srbijanskim udžbenicima ima mahom negativne karakteristike zbog prevelike autonomije koja je njime omogućena srbijanskim pokrajinama Vojvodini i Kosovu.

Dubravka Stojanović, profesorica Filozofskog fakulteta iz Beograda, navodi kako se početak dezintegracije Jugoslavije u pojedinim srbijanskim udžbenicima povijesti smješta u 1964. godinu, na Osmi kongres SKJ, kada je srbijanski šef policije Aleksandar Ranković izbačen iz Partije. Hrvatsko proljeće srbijanski udžbenici tretiraju kao intervenciju iz inozemstva radi rušenja socijalizma, dok u Hrvatskoj prevladava mišljenje kako je maspok propao upravo zato što nisu imali podršku inozemnih institucija.

Razlozi propasti druge Jugoslavije također se razlikuju od države do države: srbijanski i crnogorski udžbenici razloge vide u separatizmu sjevernih republika (Slovenije i Hrvatske) kojima je pomogla međunarodna zajednica, makedonski će razloge pronaći u krizi ekonomskog i političkog sustava Jugoslavije, dok će slovenski i hrvatski udžbenici kao razloge propasti Jugoslavije navesti umiranje starih političkih lidera, kolaps totalitarnih režima u Istočnoj Europi i uvođenje višestranačja, međuetničke i međurepubličke sukobe prouzrokovane ekonomskom krizom te velikosrpski nacionalistički pokret.

Zajednička značajka svih povijesti, odnosno gotovo svih udžbenika povijesti u svim balkanskim državama, tek uz rijetke iznimke, počiva na temeljnoj odrednici "mi" i "ostali". "Mi", uvijek u nacionalnom smislu, podrazumijeva većinsko domicilno stanovništvo - u Srbiji Srbe, u Grčkoj Grke, u Turskoj Turke, u Hrvatskoj Hrvate... koji uvijek imaju pozitivne karakteristike. U današnjim udžbenicima diljem jugoistočne Europe teško je naći iznimku u tretiranju vlastite nacije kao "velike", "povijesno utemeljene na demokratskim tradicijama", "kulturno napredne", s bogatom tradicijom i poviješću koja ne pozna je niti jedan oblik zabluda, niti jedno loše razdoblje ili potez. Nacionalni kraljevi, predsjednici i znanstvenici, dalo bi se zaključiti, bili su toliko plemeniti i pametni da za "druge", tude, gotovo da nije niti bilo mjesta da daju ikakav doprinos povijesti nacije čiji pripadnici

Zanimljivosti

MLADI RIJEČANI NAJBRŽE PREVALILI 120 KILOMETARA DUGU PUSTOLOVINU

Mladi Riječani Darija Bostjančić, Elvir Sulić, Florijan Tomc i Elis Marotti - članovi tima "Cro Challenge", pobjednici su pustolovne utrke "Bjelolasica warm up" koja je u subotu (6. travnja) ujutro započela raftingom na Mrežnici, a završila u nedjelju navečer kad su i posljednji timovi stigli do cilja u hotelskom naselju Hrvatskog olimpijskog centra Bjelolasica koji je bio organizator ove atraktivne dvodnevne avanture.

U utrci je sudjelovalo devet četveročlanih timova, u kojima je po pravilima morala biti najmanje jedna dama, a natjecatelji su morali prevaliti stazu dugačku 120 kilometara po divljim krajolicima Gorskog kotara. Kako se utrka u nedjelju popodne približavala kraju, organizatori su mogli ustvrditi kako nije bilo većih ozljeda, a do nedjelje u 15 sati, niti jedna ekipa nije odustala od natjecanja.

Nakon pobjednika, koji su ušli u cilj u nedjelju u 13 sati i 11 minuta, uslijedio je dolazak drugoplasirane ekipe "Hortikultura", čiji su članovi iz Zagreba i Belišća, dok je treće mjesto zauzeo "Rexona team", koji je pod imenom "Juici" prošle godine bio najuspješnija hrvatska ekipa na velikoj pustolovnoj utrci "Bjelosica 2001". Završna utrka "Bjelolasica 2002" održat će se po treći put za redom i ove godine, od 9. do 14. rujna.

Upravo završeni "Bjelolasica warm up" i utrka "100 Dalmatinaca", koja se održava od 7. do 9. lipnja u južnoj Dalmaciji i Dalmatinskoj zagori, uvod su u rujansku "Bjelolasicu" - najveće hrvatsko natjecanje u ekstremnim sportovima koje će bez spavanja trajati puna četiri dana.

Ova je utrka bila mnogo kraća i lakša od prošlogodišnje "Bjelolasice" jer su nakon raftinga na Mrežnici, brdskog biciklizma te penjanja i spuštanja alpinističkim užetom na Kleku, natjecatelji u subotu navečer došli do hotela na Bjelolasici gdje su prespavali. U nedjelju je uslijedilo trčanje i planinarenje. Nedjeljni drugi dio utrke usporio je ekipu "Rexone" koja je u subotu bila 30 sekundi brža od Riječana. Ekipa "Cro Challenge" iz Rijeke, najuspješnija je bila i prošlog vikenda na Paklenici na istoimenoj pustolovnoj utrci Cro Challenge.

Premda je u trenutku starta, u subotu u 10 sati, na Mrežnici temperatura bila ispod ništice i čak je palo nekoliko pahuljica snijega, tijekom dana se razvedrilo, pa se utrka odvijala u idealnim vremenskim uvjetima, a liječničke i spasilačke ekipe su, na svu sreću, ostale besposlene. (Vjesnik)

IZLOŽBA ODJEĆE OTOKA KRKA

Oko 350 komada tradicijske odjeće otoka Krka, koji su godinu dana bili u zagrebačkom Etnografskom muzeju gdje su ih stručnjaci obnovili i zaštitili od propadanja, vraćeno je u franjevački samostan na otočiću Košljunu, gdje se čuva kao dio etnografske zbirke.

Riječ je o jednoj od najvrednijih zbirki tradicijske odjeće u Hrvatskoj, naglasili su prilikom primopredaje ravnatelj Etnografskog muzeja Damodar Frlan, restauratorica Jasminka Vujčić i voditelj Zbirki jadranskog podneblja Zlatko Milas. Odnosi se to prije svega na jedinstvene kotige, krznenu zimsku žensku odjeću, koja se izrađivala isključivo na otoku Krku, a uz devet primjeraka koji se čuvaju u franjevačkom samostanu, jedna se nalazi u Zagrebu u Etnografskom muzeju, a nekoliko imaju krčke obitelji u osobnim zbirkama odjeće svojih predaka. Vunenim su kotigama zaprijetili moljci, pa su detaljno očišćene te zaštićene posebnim postupcima i sredstvima protiv moljaca. Zaštićene su i vitrine u kojima se čuvaju. Značajan su dio etnografske zbirke oglašlja - posebna vrsta pokrivala ženskih glava, i to zbog svojih rubova koji su izrađeni od prirodne svile, proizvedene na Krku, gdje su se nekada uzgajale svilene bube. Materijal za etnografsku zbirku počeo je prije šezdesetak godina prikupljati fra Nikola Španjol, svjestan da će, ako to ne učini, nestati, a osobito je to prijetilo osjetljivoj odjeći. Prema riječima Jasminke Vujčić, uz normalno je održavanje ona sada sigurna sljedećih 20-30 godina. (Večernji list)

TROŠKOVI POGREBA U ZAGREBU

Raskošniji ukop vrijedi kao manji stan. Kada se zbroje troškovi grobnog mjesta, grobnice, te troškova ukopa svota se kreće od 10.000 do 200.000 kuna

Kada većina građana onih koji rade, krajem mjeseca podvuče crtu ispod stavki troškova života, neki ironično pomisle kako bi bilo bolje da su mrtvi. No, kada se zbroje svi troškovi pogreba, svota je pozamašna i proizlazi kako je umrijeti više nego skupo. No, iako su u smrti svi isti, cijena smrti nije ista za sve. Tako nečiji pogreb može stajati "desetak" tisuća kuna, a nekima i do 200.000 kuna.

Naime, cijena grobnog mjesta ovisi o groblju i položaju unutar groblja. Na Markovu polju grobno mjesto, na kojem tek treba izgraditi grobnicu, "odnese" najviše novca - stoji od 700 do 900 kuna, a na prigradskim 1400 kuna. Takvo mjesto za pokoj vječni na Miroševcu plaća se od 185 do 3700 kuna. Na Mirogoju su cijene najviše. Grobno mjesto na najvećem zagrebačkom groblju stoji od 7400 do 22.200 kuna ovisno o lokaciji, dok grobna kasete stoji 1850 kuna.

Prosječno ureden grob na Mirogoju s porezom stoji 45.000 kuna, a s troškovima kamina može dosegnuti dodatnih 30.000 kuna. Netko može proći i "jeftinije" jer se svakom pokojniku pruža pokop onakav kakve mogućnosti ima obitelj. Grobnica, pak, na starom dijelu Mirogoja, ovisno o kvaliteti kamena, vrijedi između 120.000 i 160.000 kuna, čak i više, ako se "posao" dogovara preko oglasnika.

Nešto jeftinije je na Miroševcu, gdje ureden grob stoji između 21.000 i 34.000 kuna, dok se cijena grobnice na tome gradskom groblju penje do 80.000 kuna. Najjeftinije grobnice su na nekom od 24 mala prigradska groblja.

Cijene, usluga pogrebnih poduzeća uglavnom su slične. Za članove Udruge - za sjajne pogrebe i posmrtnu pripomoć organizacija i pogreb stoji 4080 kuna. Članom se postaje ako se 20 godina mjesečno uplaćuje 21 kuna. No, predsjednik Udruge dr. Milan Lončarić i prokurist u Pogrebnom poduzeću Zagreb, kaže da se povoljnija cijena dobije i ako je članarina uplaćivana posljednje tri-četiri godine. Oni koji nisu članovi platit će oko 5400 kuna.

Ovisno o željama, cijena se pogreba zna popeti i na tridesetak tisuća kuna, ovisno o dodatnim narudžbama, primjerice vijencima i buketima cvijeća. Vijenac stoji od 150 do 1000 kuna, pa se zna dogoditi da za cvijeće valja platiti više nego za pogreb.

Lijesovi su također skupi. Najskuplji je hrvatski sarkofag, koji se radi unikatno. Cijena mu je 11.500 kuna.

- I takvi se lijesovi naručuju, ali između najjeftinijeg od 1600 kuna do hrastova lijesa od punog drveta koji vrijedi oko 10.000 kuna, građani se uglavnom odlučuju za prosječne lijesove, odnosno za jednu od dvije vrste ponuđenih. Sve ostalo se nadoplaćuje. Posebnih zahtjeva dosad nije bilo, poput onih da se traže posebni pretnici za pokojnike drage stvari - veli dr. Lončarić.

Za ukop dragog pokojnika nedavno je jedna zagrebačka obitelj platila 30.000 kuna, uključujući cvijeće, vijence, bolničke troškove, osmrtnice i karmine, s tim da je ta obitelj imala uređenu grobnicu.

Kad se zbroje svi troškovi, računica pokazuje da je život jeftiniji od smrti, a cijena ukopa jednaka manjem stanu. Siromašni građani koji pak nemaju novca za plaćanje dostojanstvenog ukopa, općine plaćaju tzv. socijalne sprovode na - sirotinjsko groblje. Ako je to kakva utjeha, i velik je Mozart pokopan na sirotinjskom groblju. (Večernji list)

109-GODIŠNJA SPLIČANKA NAJSTARIJA AUSTRIJANKA

Najstarijoj je građanki Austrije 109 godina, a riječ je o rođenoj Hrvatici. Najstarija Austrijanka Adda Tinter, podrijetlom Hrvatica, rođena je 27. ožujka 1893. u Splitu. Iako je rođena u Hrvatskoj i podrijetlo joj je hrvatsko, većinu svoga života provela je u Austriji, gdje se 1911. godine udala za službenika Austrijske nacionalne banke Wilhelma Tintera. Adda Tinter od 1971. živi u Badenu, gradiću nedaleko od Beča. (Večernji list)

UMRO BRANKO BAUER

Velikan hrvatske kinematografije Branko Bauer preminuo je 11. travnja u Zagrebu u 82. godini života. Redatelj koji je u hrvatskome filmu puno puta bio prvi, rođen je 1922. godine u Dubrovniku, a umro je u zagrebačkoj bolnici na Jordanovcu nakon duge i teške bolesti.

Nemoguće je njegov odlazak ne povezati s nedavno preminulim Billyem Wilderom. Oba filmska velikana nadasve su cijenili dobru priču i obojica su unosili nove elemente u sredine u kojima su radili. Dok je Austrijanac Wilder u Hollywood unosio europski duh, a umro je Bauer u hrvatski film donosio hollywoodsku atmosferu. Tako je urbanizirao ratne filmove ("Ne okreći se, sine"), snimio prvu melodramu ("Samo ljudi"), kinematografiju odmaknuo od velikih tema prema malome čovjeku ("Martin u oblacima") i bio jedan od prvih koji se upustio u privatnu produkciju ("Četvrti suputnik").

Poseban su segment njegove filmografije zacijelo dječji filmovi, kojima je započeo karijeru redatelja dugometražnih igranih filmova. Snimivši 1953. "Sinjeg galeba" i "Milione na otoku" započeo je žanr hrvatskih dječjih filmova, a djeci se vratio i pri kraju karijere snimivši tri filma s djecom u glavnim ulogama ("Zimovanje u Jakobsfeldu", "Salaš u Malom ritu" i "Boško Buha").

Filmovima "Licem u lice" i "Zimovanje u Jakobsfeldu" osvajao je Zlatnu arenu za režiju na festivalu u Puli, a osvojio je i nekoliko srebrnih i brončanih arena. Dobitnik je Nagrade "Vladimir Nazor" za životno djelo, a na Motovunskom festivalu 1999. obilježeno je 50 godina njegova djelovanja na filmu.

Iako je Bauer dulje vrijeme bio filmski neaktivan - "Boška Buha", svoj posljednji film, snimio je 1978. - njegov odlazak donosi veliku tugu u hrvatsku kinematografiju, koja je ostala bez jednog od svojih najpoštovanijih autora. (Večernji list)

NAGRAĐEN ARHITEKT WENZLER

Hrvatski arhitekti dobili su godišnje nagrade, a u svome Udruženju i izložbu onoga što su ostvarili u proteklome periodu. Nagradu "Viktor Kovačić" za životno djelo kao najviše priznanje za cjelokupan životni opus Stručni savjet UHA dodijelio je uvaženom hrvatskom arhitektu i urbanistu dr. Fedoru Wenzleru. Prema obrazloženju koje je pročitao arh. Dražen Juračić dr. Wenzler zaslužan je za uređenje zagrebačkoga Jaruna, kojim se bavio gotovo pola stoljeća. Ako je Jarun danas rekreativna oaza s nizom sadržaja uz regulirano jezero, atraktivan za sportaše veslače kao i za rekreativce i šetače, o njegovu je urbanom planiranju i gradnjama godinama brinuo upravo sadašnji laureat. U zahvali za ovu vrijednu nagradu svojih kolega, dr. Wenzler je kazao kako ga iznimno veseli što je Jarun danas tako posjećeno mjesto u gradu.

Dva autorska rada dobila su godišnju nagradu "V. Kovačić" za najuspješnije arhitektonsko ostvarenje. Grupa arhitekata Studija 3LHD (Saša Begović, Silvije Novak, Marko Dabrović i Tanja Grozdanić Begović) dobili su nagradu za Most hrvatskih branitelja u Rijeci, dok je arhitekt Branko Siladin nagrađen za Park domovinske zahvalnosti i spomenik palim braniteljima u Samoboru. (...) (Večernji list)

FADIL HADŽIĆ OSNOVAO NOVO KAZALIŠTE

Fadil Hadžić osnovao je dosad dva kazališta - Komediju i Kerempuh. Danas pak kreće i najnovije, treće kazalište koje je osnovao: Bis-teatar komedije! U unajmljenom prostoru - Vidri - premijerno će večeras biti izvedena Hadžićeva komedija "Vlast" koju za novo kazalište režira Zoran Mužić. Glumci su Joško Ševo i Pero Juričić.

"Satira je to o fenomenu vlasti. Nema aktualnih konotacija, iskazuju se sve deformacije i usputni problemi koje vlast stvara. Komedija pokazuje kako vlast mijenja karaktere i kako postoje ljudi koji se svakoj novoj vlasti prilagode", rekao nam je Fadil Hadžić. Dodao je kako su posrijedi dva lika: jedan je načelnik policije, a drugi je disident koji je godinama robijao. "Duhovit je to komediografski triler koji s

jedne strane pokazuje deklarativnu stranu vlasti, a s druge zamke u koje vlast upada", kaže Hadžić.

Bis-teatar komedije napravljen je po uzoru na druge teatre koji gostuju po Hrvatskoj. Imat će jednu premijernu i dvije reprizne predstave na repertoaru. Godišnje planira odigrati 150 repriza. U planu je još jedna monodrama i komedija s tri glumca. Bis-teatar komedije postavljat će isključivo suvremene hrvatske komediografe. (Večernji list)

ŠTO JE EUROPA DOZNALA O MARULIĆU?

Četverodnevni znanstveni - povjesničarski, filološki, književni, izdavački i spomenički - dio 12. Marulićevih dana počeo će u organizaciji centra Marulianum Književnoga kruga Split 22. travnja. Tako su ove godine i vremenom održavanja posve razdvojene dvije istoimene i istodobno začete manifestacije, ona kazališna i ova znanstvena.

Znanstveni dio priredbe počeo će upravo na dan kad je Marko Marulić završio prvi hrvatski spjev "Juditu" (obilježen trajno Danom hrvatske knjige), otvaranjem prigodne izložbe vezane uz pjesnikove obljetnice. Izložba će biti u splitskom Zavodu HAZU, a njezini su autori Ivana Domaćinović i Branko Jozić. Ceremonijalu polaganu vijenaca pred Meštrovićev spomenik Maruliću i na njegov grob pod trijemom samostana sv. Frane te misi zadušnici u tamošnjoj crkvi prethodit će podjela nagrada Društva hrvatskih književnika "Judita", "Davidias" i "Slavić". Na skupu će izvješća o najnovijim saznanjima o našem književnom velikanu podnijeti petnaestak autora iz Hrvatske, Italije, Kanade, Mađarske, Njemačke i Španjolske. Najavljeno je i predstavljanje triju knjiga: prvog francuskog prijevoda "Judite" Charlesa Benea, marljivog marulologa i velikog prijatelja Hrvatske; "Marulološke rasprave 2000-2001" akademika Mirka Tomasovića; "Marko Marulić: Od začetja Isusova", književni složenac Marulićeve duhovne poezije što ga je priredio Božidar Petrač. Bit će predstavljena i "Colloquia Marvliana XI", zbornik radova s prošlogodišnjih Dana.

Bit će priređene i dvije književne večeri. Prvu priređuje DHK u Muzeju grada Splita i nosi naziv "Hrvatski pjesnici Marulićeve Splitu", dok će Književnu večer o Marku Maruliću u franjevačkom samostanu u Sinju prirediti tamošnja Matica hrvatska.

(Večernji list)

RUSKI POGLED NA HRVATSKU KULTURU

Hrvatska umjetnička reprezentacija, na čelu koje je ministar kulture Antun Vujić, otputovala je u Moskvu gdje će se od 18. do 23. travnja održati "Dani hrvatske kulture u Rusiji". Pred sam odlazak u zračnoj luci Pleso održana je i konferencija za novinare. "Dani hrvatske kulture" će osim u Moskvi biti prezentirani u Vladimiru i Kostromi. Oni će Rusima pružiti priliku upoznavanja s dijelom hrvatske kulture. "Dani hrvatske kulture" odgovor su na "Dane ruske kulture" što su održani u Hrvatskoj u rujnu prošle godine. Obje manifestacije su pod pokroviteljstvom Ministarstava kulture tih država, a hrvatske organiziraju Koncertna direkcija Zagreb i Ruska državna kompanija "Sodružestvo".

Glazbeno-scenski dio programa predstaviti će jedna kazališna i nekoliko glazbenih predstava. Za Moskovljane će program započeti svečanim gala koncertom u Koncernoj dvorani P. I. Čajkovski, gdje će Dane hrvatske kulture otvoriti ministri kulture Antun Vujić i Mihail Jefimović Švidkoj. U prvom dijelu koncerta nastupit će Zagrebački gitaristički kvartet, pijanistica Lana Genc, sopranistica Lidija Horvat Dunjko uz orguljašku pratnju Ljerke Očić i Zagrebački kvartet saksofona. U drugom dijelu koncerta nastupit će Ansambl narodnih plesova i pjesama Hrvatske "LADO". Moskovljani će također imati priliku vidjeti predstavu "Brat Magarac" Renea Medvešeka u izvedbi Zagrebačkog kazališta mladih.

Filmski dio programa, koji će se odvijati u Domu Hanžonkova, obuhvaća tri dugometražna filma: "Maršal" Vinka Brešana, "Tri muškarca Melite Zganjer" Snježane Tribuson i "Nebo, sateliti" Lukasa Nole, nekoliko kraćih među kojima su "Glenn Miller 2000." Toma Gotovca, "Negredo" Zdravka Mustaća i "Endart" Ladislava Galeta te čitav niz animiranih filmova od "Surogata" Dušana Vukotića do "Samotnikovog vrta" Magde Dulčić.

(Vjesnik)

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 106, 30. IV 2002.

nisu bili nacionalno, već kulturno. Svi "ostali" uglavnom su bili smetnuta realizaciji nacionalnih težnji i čežnji, koje se uglavnom završavaju stvaranjem nacionalnih država, u kojima dominacija "nacije" i "države", odnosno nacionalnih i državnih interesa, uglavnom zatire svaki oblik osobnosti i ne dopušta da pojedinac ikada dođe do izražaja.

Istraživanje Snježane Koren, profesorice povijesti iz Velike Gorice, nazvano "Mađari i mađarska povijest u hrvatskim udžbenicima povijesti", daje zaključiti kako se unatoč višestoljetnoj zajednici, tijekom koje su Mađari upravljali velikim dijelom današnje Hrvatske zajedno s ovdašnjim vladarima, teško mogu pronaći primjeri pozitivnih utjecaja Mađara na Hrvate. Kao i u većini udžbenika povijesti u regiji, vladavina

OBAVIJEST O DODJELI NAGRADE COUDENHOVE KALERGI BISKUPU FRANJI KOMARICI

U sklopu proslave 80. obljetnice Međunarodne paneuropske unije., koju je svojim programatskim člankom iz 1922. Paneuropa - ein Vorschlag i vizionarskom programatskom knjigom Paneuropa iz 1923. utemeljio Richard von Coudenhove Kalergi, ove je godine Zaklada Coudenhove Kalergi dodijelila svoju nagradu banjolučkomu biskupu Franji Komarici.

Proslava se održala u Beču i Bratislavi od 12. do 14. travnja 2002., a počela je 12. travnja u 19h u svečanoj dvorani Haus der Industrie na Schwarzenbergplatzu dodjelom nagrade Coudenhove Kalergi. Ta je nagrada dosad uglavnom bila dodjeljivana najuglednijim europskim političarima, poput kancelara Helmuta Kohla ili ministra Aloisa Mocka, za zasluge u procesu europske integracije, pa je odluka da se ove godine dodijeli duhovnoj osobi bila izuzetna i znakovita, tim više što se radi o jubilarnoj godini.

Nagradu su u ime Zaklade uručili bivši austrijski ministar vanjskih poslova dr. Alois Mock, "ministar koji je uveo Austriju u Europsku uniju" i koji od prošle godine predsjedava Zakladi, i g. Marco Pons, potpredsjednik Zaklade. Ona je biskupu Komarici dodijeljena kao čovjeku koji je svjedočio o najvišim europskim i kršćanskim vrijednostima u dijelu Europe koji je u doba rušenja zidova i ujedinjavanja Europe u prethodnom desetljeću bio ugrožen najgorim zločinima protiv čovječanstva; kao nosiocu duhovnih vrijednosti, koji je svojim životom, izlažući ga neustrašivo smrtnoj pogibelji, svjedočio o dostojanstvu svake ljudske osobe, o zalaganju za sve zgažene i ugrožene ljude, i o djelatnoj ljubavi prema bližnjemu, pa i neprijatelju, i usred rata i vrtloga zločina.

Na dodjeli je laudatio (pohvalni govor) laureatu držao g. Roy Gutman, urednik vanjskopolitičke redakcije Newsweeka, dobitnik Pulitzerove nagrade i autor knjige A Witness of Genocide o genocidu u ratu protiv Bosne i Hercegovine i Hrvatske. U govoru je istakao strahovite okolnosti u kojima je djelovao biskup Komarica u Banjoj Luci

Hrvatske novine o nama: Dragutin Milek iz Donje Stubice 35 godina u Kanadi

Kanadski Zagorci za izgradnju zagorske bolnice

Stubičke toplice - Život u tuđini s vječnim mislima na domovinu, ukoliko bi se mogao opisati životni put Dragutina Mileka, rodom iz Donje Stubice i njegove supruge Štefice iz Stubičkih Toplica. Još daleke 1963. god. Dragutin Milek je napustio domovinu. Pet godina živio je u Njemačkoj. Vratio se u Hrvatsku samo na dva tjedna, no dovoljno da upozna svoju sadašnju suprugu. Idućih 35 godina proveo je u Torontu u Kanadi, a do 1991. godine nije dolazio u Hrvatsku.

"Bio sam vrlo aktivan, prvenstveno u kulturnom i sportskom životu među Hrvatima u Kanadi, prisjeća se Dragutin Milek. Bio je i član kulturnog društva Hrvatske Bratske Zajednice, gdje je i danas predsjednik jednog ogranka u Torontu. Bio je svjestan da Udba prati svaki korak iseljenih Hrvata, pa tako i njegov. Stoga se nije usudio dolaziti u Hrvatsku, jer bi to mogao biti put bez povratka. Prvi povratak u domovinu Milek bilježi 1991. god. Slijedi razdoblje rata kada se iseljeni Hrvati na veliko angažiraju u financijskoj pomoći obrane domovine. Skuplja se novac, organiziraju razne priredbe i koncerti s kojih prikupljeni novac ide na razna ratišta. S pomoći se nastavlja i nakon završetka rata. U međuvremenu je osnovan i Klub iseljenika Hrvatskog zagorja u Torontu, koji okuplja oko 250 obitelji, a čiji je Dragutin Milek osam godina predsjednik.

Taj klub skuplja raznu pomoć, pa tako za gradnju jedne škole u Ivancu šalje 10.000 kanadskih dolara, kupuje električna kolica za

bilo koje sile predstavljena je mahom u negativnom kontekstu. Spominju se uglavnom ratovi, težnje za oslobođenjem, veličaju junaci koji su povelili ratove za nacionalno oslobođenje. Istraživanja provedena u svim državama jugoistočne Europe pokazuju snažnu identifikaciju nacije s religijom, što nerijetko židove i njihovu ulogu u svakoj od država potpuno marginalizira, dok su kultuma naslijeđa koja su velika carstva ostavila u zemljama kojima su vladala tijekom svog postojanja potpuno marginalizirana, gotovo potpuno potisnuta.

Ako je suditi po udžbenicima, nije, dakle, pitanje hoće li na Balkanu u budućnosti biti novog rata, već samo - kad će do njega opet doći? (Slobodna Dalmacija 24. travnja)

i naveo zločine lokalnih vlasti. Govorio je o visokim moralnim načelima biskupa i hrabrosti s kojom se suočavao sa smrtnim opasnostima u ratu. Kao očevic svjedočio je o biskupovu nepristranu zalaganju za sve ugrožene, stradale i gažene, o njegovoj borbi protiv progona i za pravo svih - u Banjoj Luci osobito ugroženih Hrvata i Muslimana - na svoj zavičaj. Izrazio je svoje doživljaje razočaranja slabim i sporim odgovorom međunarodne javnosti na događaje, i istakao značenje koje je biskup Komarica imao kao "naš heroj" u borbi za ljudska prava u strašnom vremenu genocida.

U prepunoj svečanoj dvorani govorio je potom na izvrsnom njemačkom i sam biskup Komarica. Zahvalio se na nagradi i istakao da ju prima u ime svih koji su stradali, kojima su prava bila i još su uvijek gažena, svih za koje nam je dužnost brinuti se i pomoći im. Govorio je o Europi, procesu njena ujedinjavanja, i o načelima na kojima se to ujedinjavanje mora temeljiti ako polazimo od poštovanja dostojanstva ljudske osobe. Govorio je o patnjama ljudi u svojoj biskupiji, o svima stradalima u ratu i prognanima i o njihovim potrebama. A zatim o svojim i našim dužnostima i zadacima i o najvišim vrednotama koje nas u životu i javnome radu trebaju voditi.

Pri uručanju nagrade, kao i nakon govora biskupa Komarice, cijela se dvorana - više stotina uglednih predstavnika iz preko dvadesetak zemalja Europe, te iz Japana - digla na noge i dugim oduševljenim pljeskom izrazila svoje poštovanje biskupu, i svoje zadovoljstvo odabirom ovogodišnjega laureata. Osjećalo se da u tim velikim trenutcima za nas Paneuropa odaje priznanje jednomu hrvatskom biskupu iz Bosne i Hercegovine koji za nju predstavlja vjerodostojnoga i herojskoga svjedoka njihovih najviših vrijednosti, najviših vrijednosti kršćanstva i Europe.

(Hrvatska paneuropska unija)

jednog ratnog invalida u Novom Marofu, za Područnu školu Huma Stubičkog u Gornjoj Stubici skuplja 8000 dolara za uvođenje centralnog grijanja, itd.

"Idući korak koji planiramo jest otvaranje žiro računa za pomoć izgradnji Opće bolnice u Zaboku. Namjera nam je skupiti početnih 10.000 dolara, te otvoriti račun na koji bi Zagorci diljem svijeta, pa i ostali Hrvati, slali novac za izgradnju dugo očekivane zagorske bolnice", kaže Dragutin Milek. On je i prije prekjučerašnjeg povratka u Kanadu obišao zabočku bolnicu, snimio nekoliko fotografija, kako bi u Kanadi Zagorcima mogao prezentirati u kakvim se uvjetima liječe njihovi sunarodnjaci.

Razočarenje iseljenika povratnika

Dragutin Milek svake godine dolazi u Hrvatsku. Iako još ima samo godinu dana do mirovine, ne razmišlja o povratku. Preko ljeta namjerava boraviti u Hrvatskoj, a ostatak godine u Kanadi, gdje mu žive i sin i kći, te dvoje unuka. Ne skriva razočarenje događanjima u domovini, te ističe da su se mnogi Hrvati povratnici ponovno vratili u inozemstvo. Primjer je i njegova kći koja se vratila u Hrvatsku, no nakon dvije i pol godine vratila se u Kanadu. Iseljenici su razočarani mnogim stvarima, od birokracije koja je velika prepreka povratku i mogućem ulaganju, do loše opće gospodarske situacije i bezperspektivnosti.

(Večernji list)

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 106, 30. IV 2002

Razgovor

Prof. dr. ŽARKO DOLINAR, HRVATSKI ZNANSTVENIK I SPORTAŠ SVJETSKOGA GLASA

Europsko prvenstvo u stolnom tenisu u Zagrebu pratio je i prof. dr. Žarko Dolinar, hrvatski znanstvenik i sportaš svjetskoga glasa. Za one koji ga manje poznaju, nije naodmet spomenuti da je u Zagrebu 1959. stekao doktorat znanosti iz anatomije, histologije i embriologije na Veterinarskom fakultetu, da je 1962. izbačen sa Sveučilišta te od 1963. živi i radi u Baselu u Švicarskoj. Ondje je na Medicinskom fakultetu habilitirao te gotovo 25 godina bio nastavnik, a bio je i vicedirektor Anatomskog instituta te ekskatedralni nastavnik. Uz anatomiju, bavio se genetikom, citologijom, histologijom, embriologijom i patologijom.

U stolnom tenisu bio je višestruki državni prvak, a bio je i prvi Hrvat koji je na svim svjetskim prvenstvima svih sportova osvojio zlatnu, srebrnu i brončanu medalju. Član je mnogih udruženja i nositelj brojnih odlikovanja. Među odlikovanjima ističe se odličje Međunarodnoga Crvenoga križa "Henry Dunant" te izraelsko odličje "Pravednik među narodima" koje je dobio 1993. godine.

To izraelsko odličje te njegova nesumnjiva znanstvena reputacija bili su dovoljan razlog da s njim porazgovaramo o viđenju dugogodišnjih i sadašnjih događaja na Bliskom istoku svojevrsnom šutnjom domaćeg intelektualnog i znanstvenog miljea, koji se, za razliku od javnosti, o tome mahom nije izjasnio.

* Prof. Dolinar, je li čudno da se hrvatski intelektualci nerado određuju prema društvenim zbivanjima, posebice ako je u njih upletena i politika?

- Možemo li uopće reći da u nas postoji temin intelektualac? Glagol intelegere znači nešto stalno razmišljati, kombinirati, analizirati, istraživati, stalno duhovno prebirati... U nas to nije uobičajeno. Sramota je, a to govorim u ime stotina naših ljudi, da je hrvatski akademičar desecima godina, stoljećima, samo šutio. Čak se svojom šutnjom i prsio. Grof Janko Drašković prvi je hrvatski intelektualac koji je progovorio 1813. godine i zahtijevao hrvatski jezik te državnu samostalnost. Svi su ostali većinom ustrašeni i zabrinuti za svoja namještenja, za svoj ugled i egzistenciju. Rijetki su takvi u povijesti čovječanstva koji se odluče nešto javno poduzeti. U nas je naročito žalosna situacija.

* Koji su razlozi za tu situaciju?

- Ponajprije to je genetski urođeni strah u čovjeku, a i u drugim živim bićima. Na drugom su mjestu žene koje koče svoje muževe kako ne bi ulazili u nepotrebne konflikte. I treće, tu je i vlastito iskustvo koje kazuje da su loše prošli oni koji su javno kritizirali. Kolona uspravnih u povijesti čovječanstva neobično je uska i kratka. Upravna je čovjek onaj koji isključivo traži istinu. To mora činiti i znanstvenik intelektualac. Znači, uzrok tog muka primarno je strah, a sekundarno jednostavno odgovor "ne tiče me se", a onda i nedostatak iskrenog, pravog patriotizma, pripadnosti... Usto su bivši režimi u posljednjih 900 godina na našem čovjeku ostavili užasne tragove.

Ja sam životno i radno zainteresiran da mome narodu bude bolje. No kad idete analizirati probleme, zaključit ćete da je na djelu 50 posto svjesna ili nesvjesna sabotaza. Prva je nerad pa nesolidnost, nemoralnost, nered, zakašnjavanje, telefonomanija, dromomanija, odnosno putomanija, neoznačavanje puteva, nepridržavanje dogovora, silno trošenje... U Hrvatskoj se dobrim dijelom odgajaju kameleoni, poltroni, ulizice, bleferi, širi se protekcionizam, nepotizam, u svemu se pretjeruje, napuhava se i nekad laže.

Pisao sam i izjavljivao da nam treba takvo Društvo književnika koje neće samo pisati o "talasanju slavonskog žita" nego u prvom redu o osiromašivanju radnika i činovnika, o propasti društva, sporta i sveučilišta. Što će nam inače Društvo književnika? Već su četiri tisuće godina teoretske discipline iznad prirodnih. Svima bi trebalo biti napokon jasno da u sredinu svega treba staviti čovjeka s njegovim zbirom kvaliteta, s depresijom, žalošću... čovjeka treba interno upoznati (DNK) kao biološko biće, kroz njegovu genetiku koja nam mnogo kaže o svakom pojedincu. Svoju narav ne možemo mijenjati!

* Imamo li mi uopće nezavisnih intelektualaca?

- Ima ih, ali nezainteresirani su za javni nastup. Jednostavno šute. Već 50 godina sanjamo o nekome tko bi trebao imati kralježnicu, uspravnost, inteligenciju, sposobnost, znanje, karizmu, popularnost... Za velike ideje dovoljan je jedan čovjek. No stanje je žalosno, ako ne i katastrofalno. Mogao bih se rasplakati nad stanjem od 1991. godine. Svega smo se naslušali kad je riječ o hrvatskom problemu i svi su nam drugi krivi za naše probleme, a ne želimo priznati da smo sami sebi krivi. Poražavajuće je i to da u javnosti vidim stalno ista imena iz teo-

retskih znanosti koja spretno eksploatiraju tu svoju inteligenciju. Zar nemamo još nekih drugih stručnjaka?

* Što biste rekli za naše političare?

- Poručio bih im da prestanu odlučivati jer su im odluke kratkotrajne, nesigurne i često izazivaju lomove. Čudim se da u nas nema više psihički ozlijeđenih ljudi. Ja se ne bavim politikom, ali ne mogu reći da se u to neću miješati. Pa to mi je domoljubna dužnost. Za stanje krivim i one koji šute i šute i šute i hvale se kada kažu da se ne bave politikom. Žalosno je da čovjek u ovoj zemlji svoje znanje i iskustvo može vrednovati samo ako stupi u politiku. To je katastrofalno. Hrvatska je jedna od rijetkih država na svijetu u kojoj se preko noći stvaraju plaćeni političari. Meni treba 12 semestara da postanem veterinar, farmaceut ili liječnik, a visokoodgovorni element u Vladi ili Saboru postaje se preko noći, i to bez potrebnih kvalifikacija. To je najlufterskije zanimanje koje sam u svom životu vidio, zanimanje nastalo s najmanje diploma i znanja. Drugorazredni činovnik iz drugorazrednog ureda preko noći postaje zakonodavac. Nepojmljivo. Nema, međutim, gore stvari nego kada ignorancija, odnosno neznanje, sjedne na vlast.

Sa skupinom ljudi radio sam od 1978. do 1988. godine rang listu vrijednih profesija na uzorku od 800 najuglednijih Europljana. Na prvome mjestu zanimanja stavili su ortopeda, a zatim kirurga, dijagnostičara, farmaceuta, pravnika za zakone, policiju, poštara, pedagoga... Među prvih 25 zanimanja nema političara!

* Kako kao "Pravednik među narodima" tumačite raskorak između ovotjedna obilježavanja sjećanja na holokaust i izraelske ofenzive protiv Palestinaca?

- U mislima sam na holokaust jer sam s haškovcima po ulicama pomagao živim ljudima koje su hvatali kao šinteri pse. No zgražam se da se ti holokausti i dalje doživljavaju. Izraelska vlada donosi katastrofalne i riskantne odluke zbog kojih će se, na žalost, taj kulturni narod zamjeriti mnogima diljem svijeta. U tom gmju leži zec. Njihova vlada svojim postupcima samo dodatno stimulira čovjekov centar u mozgu za revanšizam, zlo, osvetu, agresiju... Dakako da nije humano i to što Palestinci ubijaju izraelske civile.

U Jeruzalemu neće nikad biti mira sve dok se ne pomire tri najveće religije: židovstvo, islam i kršćanstvo. Tu nije riječ samo o borbi protiv terorista, nego je riječ i o vjerskom konfliktu i netrpeljivosti. To je posebno delikatno pitanje jer ako prozoritiš protiv Arapa, onda si antiislamist, a ako progovoriš protiv Židova, odmah ti prišiju da si antisemit. Zar ne bi bilo logično rješenje da izraelska vlada tim jadnim ljudima koji žive na standardu Isusa Krista pruži mogućnost da žive na tom području? Pa i jedni i drugi gotovo su po svemu isti, osim što ih dijeli religija. Mislim da gotovo nitko u Hrvatskoj ne zna da je taj pojas Gaze veličine mizernih 65 kilometara dužine te 30 kilometara širine, odnosno približno tek trećina naše Slavonije.

Već godinama pokrećem akademičare koji imalo imaju hrabrosti da kažu da ćemo se u ovom svijetu kakav jest tući za svijet kakav bi trebao biti, a to je bezgranična domovina bezgranično slobodnih ljudi. To je teoretski lijepo, ali neka bude i praktično. Težimo tome da čovjek u budućnosti iskazuje svoje najbolje genetske strane, a danas on čini ono najgore - kolje, proganja, mrzi, ubija, osvjećuje...

Ministrama bih darovao bicikle da se ne voze službenim automobilima * Neki će reći da vam je lako kritizirati kad ne živite u Hrvatskoj. što biste predložili kao rješenje?

- Studenti bi svisnuli da uvedemo režim zapadnih fakulteta. Žalostan sam da na nekim našim fakultetima nema više ni onog najvažnijeg, a to su predavanja ex katedra. Odredio bih obvezna predavanja te javne ispite pred komisijom kako bi se spriječilo mito i korupcija. Tražio bih obveznu pedagošku izobrazbu nastavnika jer oni su jedini učitelji bez ijednog sata pedagoško-didaktičke izobrazbe. Apsurd je da u Hrvatskoj imamo više profesora nego asistenata, da dijelimo besplatne doktorate i diplome profesora, čime osiromašujemo inventar znanja, odnosno duhovno i kulturno blago našeg naroda.

Ukinuo bih besplatne državne telefone na 00 te bih odredio da svi službenici moraju svima biti dostupni, odnosno da budu na svom radnome mjestu. Zabranio bih i službene automobile. Ako to mogu ministri i nobelovci na Zapadu, neka se i naši ministri voze na biciklima ili

Nastavak na 24. strani

Marina Vuković:

Za čavrljanje uz šalicu kave ili nešto drugo

Ponedjeljak. Dan uoči Sv. Jurja a u mom mjestu tišina. Osluškujem sa željom da ću barem negdje u daljini čuti poznatu pjesmu "Pisan Vuzam pošal' je, zeleni Juraj došal' je!" Ni u najgora ratna vremena nije ta "jurjevska noć" prolazila tako tiho, jer je uvijek bilo dovoljno veselih i hrabrih ljudi koji su nakratko zamjenjivali svoje kalašnjikove tamburicama, zaboravljajući užas koji ih okružuje i usprkos mogućih iznenadnih napada prolazili mjestom s poluglasnom pjesmom kao da žele reći: "Tu smo, ne bojte se. Ne mogu nam ništa. Mogu nam uzeti samo tijelo, ali ne i dušu, vjeru, nadu..." Danas gotovo sedam godina poslije rata, većina nas je tu, tijela su tu, kreću se, ali kao da nešto manjka, kao da kaska izvan nas, oku nas, za nama. Možda vjera, možda nada. Ili duša.

Sigurno ne pjesma. Ona se gotovo više i ne čuje (ne samo noćas) kao da je to nešto ružno, strano, neumjesno. Ako netko negdje i zapjeva odmah slijedi primjedba: "Negdje se netko napio!" Nema ni smijeha, posebice onog zdravog, spontanog, iz sveg srca. U ovom nobles' društvu skorojevića to je čak i nekulturno. Vjerojatno je kultumiji onaj namješteni, profesionalni, silovni, za koji ne znaš je li je grimasa ili deformacija, je li cinizam ili samo glupi, neuspjeli pokušaj.

Kao što je davno napisao Shakespeare "Nešto je trulo u državi Danskoj" (danas u Danskoj baš ništa nije trulo), a ja bih rekla "Štošta je trulo u državi Hrvatskoj." Lakše bi bilo nabrojiti ono što nije trulo, pa Hrvatima više i nije do pjesme. Nije im ni do priče, a kamoli do smijeha.

Promatrajući ljude oko sebe čini mi se da se razočaranost koja ih je obuzela od ratnih dana pa do 2.000 godine sada pridružila i apatija, pomanjkanje volje da se nešto poduzme i mijenja. HDZ je u svojim deset godina pokazao što zna, može i hoće. Podrška je bila velika, a posljedice tako strašne da im je gotovo nemoguće dati drugu ispriku bez obzira na Sanaderovu ispriku danu na netom održanom Saboru stranke a koja glasi: "Ispričavam se svima koji su zbog naših propusta, bahatog ponašanja dijela naših dužnosnika ili nekih političkih odluka pretrpjeli bilo kakvu nepravdu u to vrijeme." Kao dijete koje kaže: "I'm sorry. Neću više nikada (do druge prilike)... I crvenkapica više nije što je nekad bila, pa ju ni bakina kapica na vukovoj glavi više ne može zavarati, jer zna zašto baka ima toliko velike uši, a pogotovo tako velika usta.

A kad sam već spomenula Sabor HDZ-a recimo i to da se je pokazalo da ni u stranci ne mogu napraviti reda, a kamoli u državi. Jedino oko čega su obje struje bile suglasne bilo je obrušavanje na aktualnu vlast, posebice na predsjednika Mesića i premijera Račana. Naročito "dojmljiv" bio je Pašalićev preoblikovan uzvik: "Oba, oba će pasti". Kao da ih je postavio na tron. Nije sada važno da li na našu žalost ili radost, ali njih je izabrao hrvatski narod i sam ih jedino može i srušiti.

Gradeći svoj ugled blaćenjem drugih nije baš učinkovito. Optužiti za raskol u HDZ-u vladajuća koalicija na čelu sa SDP-om, okrivljavati samo ovu vlast za malodušje i pesimizam a naročito, proglašavati ju nesposobnom, ponuživati joj "Vi drugi ođlazite, samo to još neznate" - mislim da je toga najviše svjestan Vladimir Šeks koji je nedavno poručio vlasti ili kako on kaže "crvenoj koaliciji" da pod hitno počnu vježbati pjesmu "Oj drugovi jel' vam žao...", a na Saboru vlastite stranke nije dobio podršku, pa mu se poruka vratila poput bumeranga i obila o vlastitu glavu.

Na prvoj konferenciji za novinare stari-novi predsjednik HDZ-a Dr. Sanader izjavio je da bez obzira na njegovih 51% glasova traži 100% upravu nad HDZ-om. Sukladno tome odmah je zatražio od Pašalića kao ravnatelja Zaklade hrvatskog državnog zavjeta i Jose Škare kao glavnog tajnika HDZ-a da vrate mandate. Doktor je to odmah glatko odbio, a Škara je učinio isto, iako je imao najbolju namjeru dati ostavku, nakon što ga je Dr. Sanader proglasio nesposobnim, a njegovu obitelj psihički nestabilnom. Suradnja je očito "dobro" počela, pa će Sanaderova želja da iz HDZ-a napravi pravu demokratsku, jedinstvenu, europski orijentiranu stranku biti težak i mukotran posao. Batinom to sigurno neće uspjeti, a za mrkvu bi najprije trebao osvojiti vlast i onda dijeliti dužnosti. Obćenja očito više ne pale. Čak ni kod hrvatskih glasača. Još su palila 3. siječnja 2000. Bila su nova, svježja i naivni ih je narod objeručke i srca punog vjere i nade prihvaćao. I što je od sveg ostalo? Ništa ili samo ono "uzdaj se u se i u svoje kljuse" (pod pretpostavkom da imaš kljuse). To nikako ne znači da u Hrvatskoj nema dobrih, poštenih i pametnih ljudi, da nema sposobnih, da nema stručnih. Ima, ali je nestalo želje i snage. Tko još kod nas sluša i treba struku i znanje? I kao što reče neki dan akademik Vladimir Paar čije me znanje i jednostavnost uvijek iznova fascinira "Postat ćemo zemlja slabo plaćenih konobara i prostitutki ako se ne orijentiramo na znanje."

"HRVATSKA ISKRA" - Broj 106, 30. IV 2002

Najbolji primjer za to je sad već bivši predsjednik zagrebačke Gradske skupštine dr. Vladimir Srića, koji se nakon kratkog izleta u politiku vratio natrag na svoj fakultet. Odlazeći s dužnosti izjavio je da je "njegova ostavka izraz srama zbog svih onih među njima koji su prestali misliti svojom glavom i pretvorili se u poslušne pijune za igru svojih partijskih poglavica." Ulazeći u politiku prof. Srića je, kako sam kaže, mislio da će stvamo umjesto podobnih uzimati sposobne, a ispostavilo se da u politiku ulaze kao i prije da bi riješili svoja egzistencijalna pitanja, pa sada umjesto fiće voze limuzinu, imaju stanove i rješene novčane dileme.

Vjerujte mi da su ostali ne samo odabrani, nego su čak i javno izrazili zadovoljstvo njegovim odlaskom.

Ništa manje slavno otišao je i Državni odvjetnik Radovan Ortynski. Isto tako na gotovo sveopće zadovoljstvo. A ne znam da li se sjećate s kakvim je prekrasnim karakteristikama i preporukama došao na to mjesto. Stručan, sposoban, nepotkupljiv, a iznad svega hrabar - (jer za to mjesto treba i te kakve hrabrosti - posebice kod nas.) A on je u našoj mladoj državi bio TEK osmi Državni odvjetnik. U svom vrlo emotivnom nastupu izjavio je da je uklonjen uz pomoć organiziranog kriminala, da postoji sprega vlasti i kriminala što može i dokazati, dok je u svom izvješću za neefikasnost svog ureda okrivio Ministarstvo pravosuđa, policije i sudove i medije.

I da skratim. Nije prihvaćena njegova ostavka već je razriješen dužnosti što je kazna i neće moći ostati i raditi u Državnom odvjetništvu. Presuda je donešena. Sada će se tek ispitivati istinitost njegovih navoda. Do tada: "Neka visi Pedro!"

I na kraju još nešto. U ponedjeljak uoči Sv. Jurja negdje sam čula pjesmu. Najprije tiho, nerazgovjetno, daleko. Zatim sve bliže i bliže. Uz zvukove tambura i tamburica jurjevaši su pjevali "Ja vam hvalim, Bog vam plati i Juraj zeleni!" Zatim sasvim blizu, pred mojim vratima:

"Ne dirajte mi večeras uspomene u meni,

ne dirajte mi ravnice jer ja ću se vratiti."

I vratila se nada. Od sveg srca to želim i vama. Vaša,

Marina

Nastavak sa 23. strane

u tramvaju. Osobno bih svima njima darovao bicikle. Ionako je porazno malo spontano aktivnih u sportu, svega šest do osam posto. To je moja dalja žalost. Žalosno, ali istinito. Budući da sam kompetentan nešto reći i o sportu, moram naglasiti da nismo osnovali rasadista sporta kao što su to bili HAŠK, Građanski ili Concordija.

Vlast se distancirala od iseljenika

* Slažete li se s tvrdnjom da je sadašnja vlast zapostavila hrvatsko iseljeništvo?

- Ne znam što smo se mi vani zamjerili bilo kome, ali dakako da se osjeća da smo sve više zapostavljeni, da se vlast od nas distancirala, da nas nitko ništa ne pita kraj našeg ovećeg znanja, iskustva i materijalnih mogućnosti. Ne znam koji je razlog za to stanje. Pa samo AMAC. Međunarodna udruga bivših akademičara hrvatskih sveučilišta, koju smo osnovali 1988. na čelu s nobelovcem Vladimirom Prelogom, okuplja oko 45.000 članova. To je najžalosnija vojska koju jedan narod može imati - emigrirane akademičare. Nema države koja to ne bi iskoristila. Zar netko misli da ti ljudi nemaju što za reći i darovati? Netko se grdno vara.

(Razgovarao Zvonimir Despot, Večernji list, 13. travnja)

HRVATSKA ISKRA

Uredništvo: 1137 Centre Street
Thornhill, ON, L4J 3M6
CANADA
Tel: (416) 894 9235
(905) 738 4797
Fax: (905) 738 9853
E-mail: iskra1@look.ca